

MØTEINNKALLING

Utvalg: FORMANNSKAPET
Møtested: Rådhuset, Hansnes
Møtedato: 04.12.2008 **Tid:** Kl. 11.00

Eventuelt forfall meldes til tlf.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
0103/08	08/01463	GODKJENNING AV PROTOKOLL
0104/08	08/01341	ROBERT SVENDSEN: SØKNAD OM LÅN/TILSKUDD TIL KJØP AV FISKEFARTØY
0105/08	08/01346	LEIEAVTALE - KOMMUNENS EIENDOM I HESSFJORD
0106/08	08/01461	KJØLEKONTAINER - HANSNES
0107/08	08/01464	REGLEMENT FOR STYRER OG UTVALG I KARLSØY KOMMUNE
0108/08	08/01462	REFERATER

Sak – INNSPILL til RUP 2009 – saksframlegget vil bli ettersendt som tilleggssak på mandag.
Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008 – 2009 vedlegges innkallingen

Hansnes 28.11.08

Bent Gabrielsen
ordfører

GODKJENNING AV PROTOKOLL

Saksbehandler: Torunn Sivertsen
Arkivsaksnr.: 08/01463

Arkiv:

Saksnr.: Utvalg
0103/08 Formannskapet

Møtedato
04.12.2008

Rådmannens innstilling:

Protokollen fra møtet 24.11.2008 godkjennes.

Saksutredning:

Protokollen fra formannskapsmøte 24.11.2008 er tidligere sendt ut og legges nå fram for godkjenning.

KARLSØY KOMMUNE

PROTOKOLL

Utvalg: **Formannskapet**
Møtested: Rådhuset
Møtedato: 24.11.2008

Tilstede på møtet:

Bent Gabrielsen, Svein-Egil Haugen, Elisabeth Johansen, Bjørn Lian, Kjell Lekang, Stig Einar Mork, Frank Harry Pettersen

Forfall:

Mari-Ann Myrvang, Helene Kongsli

Fra administrasjonen møtte:

Rådmann, helse-og sosialsjef, kultur- og oppvekstsjef, kontorsjef,

Rett utskrift bekreftes
9130 Hansnes, 24.11.2008

Gunn Marit Andersen Opsal
kontorsjef

Utskrift er sendt til:

Formannskapet/kommunestyre medlemmer

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr.	Arkivsaksnr.	Tittel
0098/08	08/01434	GODKJENNING AV PROTOKOLL
0099/08	08/00760	BUDSJETT 2009 - ØKONOMIPLAN 2009 - 2012
0100/08	08/01435	REFERAT SAKER
0101/08	08/01341	ROBERT SVENDSEN: SØKNAD OM LÅN/TILSKUDD TIL KJØP AV FISKEFARTØY
0102/08	08/01346	LEIEAVTALE - KOMMUNENS EIENDOM I HESSFJORD

0098/08

GODKJENNING AV PROTOKOLL

Protokollen fra møtet 05.11.08 godkjennes.

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokollen fra møtet 05.11.08 godkjennes.

0099/08

BUDSJETT 2009 - ØKONOMIPLAN 2009 - 2012

Se eget budsjettdokument.

Behandling:

Formannskapetets innstilling til vedtak av årsbudsjett for 2009 og økonomiplan for 2009 – 2012:

1. Drift

1.1. Skattøret for 2009 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.

1.2. Eiendomsskatten for 2009 utskrives med følgende satser:

Boliger og fritidshus	4	0/00
Verk og bruk	7	0/00
Andre eiendommer	7	0/00

Følgende eiendommer får fritak etter eiendomsskatteloven § 7:

- Eiendommer til stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen.
- Bygninger som har historisk verdi som er fredet etter kulturminneloven
- Nyoppførte bygninger som helt eller delvis brukes som bolig fritas for eiendomsskatt i 5 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.

1.3. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2009.

1.4. Årsbudsjett/økonomiplan vedtas med følgende driftshovedtall

(Slutføres etter formannskapsmøtet 24.11.08)

1.5. Tiltak for å tilpasse driften til inntektsforutsetningene vedtas i henhold til oversikt i pkt 4.b.1 i saksutredningen.

1.6. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlegg 1.

1.7. Det tas opp kassekreditt for driftsåret 2009 på 5,0 mill. kroner.

1.8. Videre fordeling av driftsbudsjettet fra rammenivå delegeres til formannskapet/hovedutvalgene/ rådmannen.

2. Investering/finansiering

2.1. Investeringer

Kommunestyret vedtar følgende investeringsramme:

Ferdigstilles etter formannskap 24.11.08 – Til offentlig ettersyn

2.2. Finansiering av investeringer

Ferdigstilles etter formannskap 24.11.08 – Til offentlig ettersyn

Detaljert oversikt over låneopptak framgår av vedlegg 4 til saksframlegget.

2.3. Ingen investeringer skal igangsettes før lånetilsagn og eventuelt tilsagn om investeringstilskudd foreligger.

3. Øvrige bindinger i 2009-budsjettet og økonomiplanperioden 2009 – 2012:

3.1. Samlet folketall forutsettes uendret i økonomiplanperioden, med utgangspunkt i folketallet pr. 01.07.08.

3.2. Frie inntekter i 2009 beregnes med utgangspunkt i statsbudsjettet, jfr. Grønt hefte, men korrigert for økonomimodellen til KS.

- 3.3. Det budsjetteres med inntekter fra vindkraftutbygging slik: Byggestart i 2010 og ferdigstilling i 2011. Eiendomsskatt fra 2012.
- 3.4. Det opptaes kr 5.000.000 i Startlån fra Statens Husbank for videre utlån.
- 3.5. Barnehagesatsene opprettholdes uendret.
- 3.6. SFO-satsene opprettholdes uendret.
- 3.7. Ordførergodtgjørelsen fastsettes til kr 500.000 pr. år.
- 3.8. Varaordførergodtgjørelsen fastsettes til 6 % av ordførergodtgjørelsen. I tillegg får varaordføreren ordinær møtegodtgjørelse.
- 3.9. Møtegodtgjørelsene for øvrige folkevalgte beregnes med samme proSENTSATSER som i 2008.
- 3.10. Satsene for omsorgslønn fastsettes med virkning fra 01.05.09 til kr. 232.700,- for 100 % omsorgslønn. Dette er lik minstelønn i hovedtariffavtalen for uten ansiennitet. For ettertiden justeres omsorgslønn i samsvar med endringene i minstelønn i tariffavtalen for ufaglærte uten ansiennitet.
- 3.11. Helse- og sosialutvalget får fullmakt til å justere betalingssatsene for hjemmetjenester og bistand i hjemmet.
- 3.12. Husleie for kommunale utleieboliger prisjusteres årlig med utgangspunkt i konsumprisindeksen.
- 3.13. Teknisk sektor skal som hovedregel ikke selge tjenester, herunder brøyting, til private. Dette av hensyn til begrenset kapasitet og behov for å bruke mannskap og utstyr til drift og vedlikehold av kommunens egne anlegg.
- 3.14. Formannskapet får fullmakt til å godkjenne eventuell forlengelse av eksisterende renovasjonskontrakt med 1 år.
- 3.15. Kontroll- og tilsynsarbeidet får i 2009 en samlet budsjetttramme på kr. 506.000 til revisjonen, kontrollutvalget og dets sekretariat.
- 3.16. Tilskudd til Kirkelig Fellesråd økes fra kr 1.250.000 i 2008 til kr 1.350.000 for 2009, inklusiv kommunal tjenesteyting.
- 3.17. Tilskudd til Karlsøyfestivalen for 2009 vurderes av kommunestyret.
- 3.18. Det avsettes kr 500.000 i 2010 som første delbevilgning til kunstgressbane på Hansnes.
- 3.19. Følgende planarbeid skal prioriteres:
 - 3.19.1. Kommuneplanen med arealdel
 - 3.19.2. Reguleringsplan for Rv 863 Langsundforbindelsen
 - 3.19.3. Reguleringsplan for planlagt hyttegrend på kommunal eiendom ved Skogsfjordelva.
 - 3.19.4. Reguleringsplan for Torsvåg havn.
 - 3.19.5. Reguleringsplan for utvidelse av Gamnes boligfelt.
 - 3.19.6. Reguleringsplan for Nedre Slettmobakken boligfelt.
 - 3.19.7. Reguleringsplan for utvidelse av Stakkvik boligfelt.

3.19.8. Miljø- og klimaplan.

- 3.20. Karlsøy kommune er positiv til interkommunalt plankontor for Balsfjord, Karlsøy og Tromsø. Avtale om slik samarbeid forelegges kommunestyret i særskilt sak.
- 3.21. Karlsøy kommune er positiv til interkommunalt sekretariat for Tromsø-området Regionråd som lokaliseres til Tromsø kommune. Avtale om slik samarbeid, herunder vedtektsendringer og den økonomiske siden, forelegges kommunestyret i særskilt sak.

Vedtak:

Formannskapetets innstilling til vedtak av årsbudsjett for 2009 og økonomiplan for 2009 – 2012:

1. Drift

- a. Skattøret for 2009 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
- b. Eiendomsskatten for 2009 utskrives med følgende satser:

Boliger og fritidshus	4	0/00
Verk og bruk	7	0/00
Andre eiendommer	7	0/00

Følgende eiendommer får fritak etter eiendomsskatteloven § 7:

- o Eiendommer til stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen.
 - o Bygninger som har historisk verdi som er fredet etter kulturminneloven
 - o Nyoppførte bygninger som helt eller delvis brukes som bolig fritas for eiendomsskatt i 5 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.
- c. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2009.
- d. Årsbudsjett/økonomiplan vedtas med følgende driftshovedtall
(Sluttføres etter formannskapsmøtet 24.11.08)
- e. Tiltak for å tilpasse driften til inntektsforutsetningene vedtas i henhold til oversikt i pkt 4.b.1 i saksutredningen.
- f. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlegg 1.

- g. Det tas opp kassekreditt for driftsåret 2009 på 5,0 mill. kroner.
- h. Videre fordeling av driftsbudsjettet fra rammenivå delegeres til formannskapet/hovedutvalgene/ rådmannen.

2. Investering/finansiering

a. Investeringer

Kommunestyret vedtar følgende investeringsramme:

Ferdigstilles etter formannskap 24.11.08 – Til offentlig ettersyn

b. Finansiering av investeringer

Ferdigstilles etter formannskap 24.11.08 – Til offentlig ettersyn

Detaljert oversikt over låneopptak framgår av vedlegg 4 til saksframlegget.

- c. Ingen investeringer skal igangsettes før lånetilsagn og eventuelt tilsagn om investeringstilskudd foreligger.

3. Øvrige bindinger i 2009-budsjettet og økonomiplanperioden 2009 – 2012:

- a. Samlet folketall forutsettes uendret i økonomiplanperioden, med utgangspunkt i folketallet pr. 01.07.08.
- b. Frie inntekter i 2009 beregnes med utgangspunkt i statsbudsjettet, jfr. Grønt hefte, men korrigert for økonomimodellen til KS.
- c. Det budsjetteres med inntekter fra vindkraftutbygging slik: Byggestart i 2010 og ferdigstillelse i 2011. Eiendomsskatt fra 2012.
- d. Det opptaes kr 5.000.000 i Startlån fra Statens Husbank for videre utlån.
- e. Barnehagesatsene opprettholdes uendret.
- f. SFO-satsene opprettholdes uendret.
- g. Ordførergodtgjørelsen fastsettes til kr 500.000 pr. år.
- h. Varaordførergodtgjørelsen fastsettes til 6 % av ordførergodtgjørelsen. I tillegg får varaordføreren ordinær møtegodtgjørelse.
- i. Møtegodtgjørelsene for øvrige folkevalgte beregnes med samme prosentsatser som i 2008.
- j. Satsene for omsorgslønn fastsettes med virkning fra 01.05.09 til kr. 232.700,- for 100 % omsorgslønn. Dette er lik minstelønn i hovedtariffavtalen for uten

ansiennitet. For ettertiden justeres omsorgslønn i samsvar med endringene i minstelønn i tariffavtalen for ufaglærte uten ansiennitet.

- k. Helse- og sosialutvalget får fullmakt til å justere betalingsattsene for hjemmetjenester og bistand i hjemmet.
- l. Husleie for kommunale utleieboliger prisjusteres årlig med utgangspunkt i konsumprisindeksen.
- m. Teknisk sektor skal som hovedregel ikke selge tjenester, herunder brøyting, til private. Dette av hensyn til begrenset kapasitet og behov for å bruke mannskap og utstyr til drift og vedlikehold av kommunens egne anlegg.
- n. Formannskapet får fullmakt til å godkjenne eventuell forlengelse av eksisterende renovasjonskontrakt med 1 år.
- o. Kontroll- og tilsynsarbeidet får i 2009 en samlet budsjetttramme på kr. 506.000 til revisjonen, kontrollutvalget og dets sekretariat.
- p. Tilskudd til Kirkelig Fellesråd økes fra kr 1.250.000 i 2008 til kr 1.350.000 for 2009, inklusiv kommunal tjenesteyting.
- q. Tilskudd til Karlsøyfestivalen for 2009 vurderes av kommunestyret.
- r. Det avsettes kr 500.000 i 2010 som første delbevilgning til kunstgressbane på Hansnes.
- s. Følgende planarbeid skal prioriteres:
 - i. Kommuneplanen med arealdel
 - ii. Reguleringsplan for Rv 863 Langsundforbindelsen
 - iii. Reguleringsplan for planlagt hyttegrenn på kommunal eiendom ved Skogsfjordelva.
 - iv. Reguleringsplan for Torsvåg havn.
 - v. Reguleringsplan for utvidelse av Gamnes boligfelt.
 - vi. Reguleringsplan for Nedre Slettmobakken boligfelt.
 - vii. Reguleringsplan for utvidelse av Stakkvik boligfelt.
 - viii. Miljø- og klimaplan.
- t. Karlsøy kommune er positiv til interkommunalt plankontor for Balsfjord, Karlsøy og Tromsø. Avtale om slik samarbeid forelegges kommunestyret i særskilt sak.
- u. Karlsøy kommune er positiv til interkommunalt sekretariat for Tromsø-området Regionråd som lokaliseres til Tromsø kommune. Avtale om slik samarbeid, herunder vedtektsendringer og den økonomiske siden, forelegges kommunestyret i særskilt sak.

0100/08

REFERAT SAKER

Referatsakene tas til etterretning.

Behandling:

Referatsakene tas til etterretning.

Vedtak:

Referatsakene tas til etterretning.

0101/08

ROBERT SVENDSEN: SØKNAD OM LÅN/TILSKUDD TIL KJØP AV FISKEFARTØY

1. Robert Svendsen innvilges kr. 150.000 til egenkapital, fordelt slik:

Lån: kr. 130.000

Tilskudd: kr. 20.000

2. Belastes næringsfondet, kto. 15510.325.162 (lån) kto. 14711.325.162
3. Tilskudd gis på følgende vilkår: Hvis fartøyet selges eller flyttes ut av kommunen i løpet av 4 år, skal tilskuddet tilbakebetales Karsløy kommune iht.følgende regler: 1.år: 100%, 2.år: 75 %, 3.år: 50% og 4.år: 25 %.

Behandling:

Saken utsettes til neste møte.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

0102/08

LEIEAVTALE - KOMMUNENS EIENDOM I HESSFJORD

Behandling:

Saken utsettes til neste møte.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

ROBERT SVENDSEN: SØKNAD OM LÅN/TILSKUDD TIL KJØP AV FISKEFARTØY

Saksbehandler: Laila B. Johansen
Arkivsaksnr.: 08/01341

Arkiv: U43

Saksnr.: Utvalg

0101/08 Formannskapet
0104/08 Formannskapet

Møtedato

24.11.2008
04.12.2008

Rådmannens innstilling:

1. Robert Svendsen innvilges kr. 150.000 til egenkapital, fordelt slik:
 - Lån: kr. 130.000
 - Tilsk: kr. 20.000
2. Belastes næringsfondet, kto. 15510.325.162 (lån) kto. 14711.325.162
3. Tilskudd gis på følgende vilkår: Hvis fartøyet selges eller flyttes ut av kommunen i løpet av 4 år, skal tilskuddet tilbakebetales Karlsøy kommune iht.følgende regler: 1.år: 100%, 2.år: 75%, 3.år: 50 % og 4. år: 25 %.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 24.11.2008 sak 0101/08

Behandling:

Saken utsettes til neste møte.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

Saksutredning:

Robert Svendsen, Stakkvik (20 år) søker om lån/tilskudd til egenkapital for kjøp av fiskefartøy.

Robert er førstegangsetablerer på fiskefartøy. Han ønsker å kjøp båt i prisklassen ca. kr. 400.000. Båten blir da over 8 meter og kommer i gruppe 2, dvs. at han får fiske 14 tonn rund torsk, og fritt fiske på sei og hyse.

Han viser videre til at han har tatt sikkerhetskurs, men mangler båtførerkurs og VHF kurs, noe som han trenger hjelp til under etableringen.

Kapitalbehov: kr. 500.000

Finansiering:

Fartøy levert Norge	kr. 400.000
Påkostninger	” 40.000
<u>Utgifter i forb.med kjøp,frakt osv.</u>	<u>” 20.000</u>
<u>SUM INVESTERINGER:</u>	<u>kr. 500.000</u>

Finansieringsplan:

Bank	kr. 350.000
<u>Egenkapital</u>	<u>” 150.000</u>
<u>SUM FINANSIERING</u>	<u>kr. 500.000</u>

Tidligere praksis har vært at førstegangsetablerer på kjøp av fiskefartøy har fått innvilget kr. 150.000 fra næringsfondet som egenkapital. Av de kr. 150.000 har det vært gitt kr. 20.000 i tilskudd og kr. 130.000 i lån.

Robert er første ungdom fra Reinøya som i den senere tid søker om støtte til kjøp av fiskefartøy.

Administrasjonen viser til at det er viktig at ungdommen får mulighet til å rekrutteres inn i fiskeryrket.

Vedlegg: Drifts- og finansieringsplan

Fartøy: *Sjark 9,52 meter - speed*
 Navn: *"Bensi Eglis"*

Delbudsjett for inntekt

Tidsrom	Fisk (hoved)	Bruk	Kilo	Pris	Br.fangst	Fellesutg.	Del.fangst	Fartøyandel %	Kroner
0101-3003	Torsk, m.m	Garn	13 000	22,0	286 000	42 900	243 100	40,0	97 240
0108-1512	Uer,sei,hys	Garn	50 000	7,0	350 000	52 500	297 500	40,0	119 000
1504-1505	Rognkjeks	Garn	2 000	33,5	67 000	6 700	60 300	40,0	24 120
					703 000	102 100	600 900	40,0	240 360

Hovedbudsjett	Tidligere Regnskap	BUD 2005	BUD 2012	Nullpunktanalyse	
				Avd&rent	Renter

Nettoinntekt	-	703 000	815 480	544 009	441 642
Fellesutgifter.....	-	102 100	118 436	79 009	64 142
Delingsfangst	-	600 900	697 044	465 000	377 500
Lott/lønn.....	-	360 540	418 226	279 000	226 500
Fartøyetes andel:	-	240 360	278 818	186 000	151 000
Vedlikehold fartøy.....	-	40 000	46 400	40 000	40 000
Vedlikehold/fornyng fiskeredskaper / iler.....	-	30 000	34 800	30 000	30 000
Assuranse.....	-	8 000	9 280	8 000	8 000
Administrasjon.....	-	20 000	23 200	20 000	20 000
Andre kostnader.....	-	25 000	29 000	25 000	25 000
Sum rederikostnader	-	123 000	142 680	123 000	123 000
Resultat før finans	-	117 360	136 138	63 000	28 000

Finanskostnader:

	Beløp:	Rentefot					
Lån	350 000	8,0 eff.	-	28 000	28 000	28 000	28 000
Lån			-	-	-	-	-
Netto finans			-	28 000	28 000	28 000	28 000
Resultat etter finans:			-	89 360	108 138	35 000	0

Avdrag:

	Beløp:	År:	Avd.frihet				
Lån	350 000	10	0,5	-	17 500	35 000	35 000
Lån		0	0	-	-	-	-
Sum avdrag				-	17 500	35 000	35 000
Netto kontantstrøm				-	71 860	73 138	0

PS: I BUDSJETTET FOR ÅR 2007 ER DET BRUKT EN INDEKS/PRISSTIGNING MED 3 %.

INVESTERINGER:

Fartøy levert Norge	440 000
Påkostninger	40 000
Utgifter i forbindelse med kjøp, frakt , osv.....	20 000
SUM INVESTERINGER.....	500 000

FINANSIERINGSPLAN:

Bank.....	350 000
Egenkapital.....	150 000
	-
SUM FINANSIERING.....	500 000

(*)

FELLESUTGIFTER

PROSENT

DEL.FANGST

15

15

10

LEIEAVTALE - KOMMUNENS EIENDOM I HESSFJORD

Saksbehandler: Laila B. Johansen
Arkivsaksnr.: 08/01346

Arkiv: 611

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
0092/08	Formannskapet	05.11.2008
0102/08	Formannskapet	24.11.2008
0105/08	Formannskapet	04.12.2008

Rådmannens innstilling:

Behandling/vedtak i Formannskapet den 05.11.2008 sak 0092/08

Behandling:

Vedtak:

Forslag til ny leieavtale med Ishavsøya Troms AS godkjennes.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 24.11.2008 sak 0102/08

Behandling:

Saken utsettes til neste møte.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

Saksutredning til f.skapets møte 24.11.08:

Administrasjonen har i møte med Ishavsøya Troms AS, 20.11.08 blitt enig om vedlagte avtale om leie av kommunens eiendom i Hessfjord.

Saken forelegges formannskapet til endelig godkjenning

Saksutredning til møte 05.11.08:

Karlsøy kommune kjøpte eiendommen gnr. 42 bnr. 51 med påstående bygninger og fastmontert utstyr til tidligere Ringsmolt i Hessfjord.

Bygningene har de siste årene vært utleid til Ringvassrøya AS, men firmaet er nå gått konkurs.

Nytt selskap, Ishavsørøya Troms AS, har kjøpt fisken og diverse utstyr i Ringvassrøya AS rett før konkursen.

Karlsøy kommune har utestående krav i konkursboet, i form av husleie og strøm. Ishavsørøya Troms AS ønsker nå å inngå ny leieavtale med Karlsøy kommune.

Administrasjonen drøfter nå saken med kommuneadvokaten. Forslag til leieavtale blir ettersendt eller lagt fram i møtet.

Vurdering:

Nytt forslag til leieavtale forelegges formannskapet til godkjenning.

Vedlegg:

Avtale med Ringvassrøya AS

Forslag til ny leieavtale med Ishavsørøya, Troms AS

LEIEAVTALE

1. PARTENE

UTLEIER: Karlsøy kommune
Organisasjonsnummer: 940330408
Adresse: 9130 Hansnes
Telefon/telefaks/e-post: 77 74 60 00

LEIER: Ishavsørøya Troms AS
Adresse: Hessfjord, 9130 Hansnes
Organisasjonsnummer: 993210064
Telefon/telefaks/e-post: 91761172

2. LEIEOBJEKTET

Leieavtalen gjelder lokale i Hessfjord, 9130 Hansnes (Leieobjektet er det tidligere anlegget for matfiskproduksjon av røye m. inventar i Hessfjord, gnr. 42 bnr.51 i Karlsøy kommune). Vedlagt denne kontrakt følger en liste over inventaret som tilhører utleier og som også leies.

Leiers drift er oppdrett av røye. Bruk av lokalene til annet formål krever samtykke fra utleieren.

3. LEIEFORHOLDETS VARIGHET

Lokalet overtas av leieren den 10.oktober 2008. Leieavtalen utløper uten oppsigelse den 1. november 2010.

4. LEIESUMMEN

Årsløien er kr 140.000 eks.mva. Leie kr 35.000 betales forskuddsvis den 1. i hvert kvartal til bankkonto: 4708 04 00035. Leiesummen reguleres hvert år pr. 1. november etter konsumprisindeksen eller hvis denne blir opphevet, annen tilsvarende offentlig indeks.

Første regulering finner sted 1.november 2009.

5. ELEKTRISITET OG BRENSSEL

Utgifter til elektrisitet er ikke inkludert i leiesummen. Leieren må tegne eget abonnement for elektrisitet.

6. PANTSETTELSE/TINGLYSING

Leietaker kan på vanlig måte pantsette leieretten til sikkerhet for lån.

7. UMLEIERENS PLIKTER

Utleieren plikter i leietiden å stille lokalet til leierens disposisjon i samsvar med avtalen. Utleier skal ivareta og bekoste alt utvendig bygningsmessig vedlikehold.

8. LEIERENS PLIKTER

Leieren skal på egen bekostning innenfor lokalet vedlikeholde låser, nøkler, ruter, vannkraner, servanter, vannklosett, varmtvannsbeholdere, lampekupler, elektriske kontakter, brytere og sikringer, samt foreta oppsteking av avløpsrør. Likeså påligger det leieren å vedlikeholde inngangsdører og porter samt innvendig vedlikehold av vinduer med innramming, slik at disse er håndverksmessig god stand. Leier er ansvarlig for enhver type ruteknusing.

For øvrig skal leieren også ha vedlikeholdsansvar for alt av det leide inventar, det vil si teknisk utstyr som brukes i produksjon. Dette inkluderer skrifting av UV-rør og vedlikehold av pumper etc.

Hvis leietakeren må oppgradere utstyr, gjøres dette på leietakers eget økonomiske ansvar.

Lokalet må kun benyttes som angitt under leieavtalens pkt. 2. Leieren skal behandle lokalet og eiendommen for øvrig med tilbørlig aktsomhet og rette seg etter vanlige ordensregler som utleieren fastsetter til sikring av god husorden. Leieren plikter å erstatte all skade som skyldes ham selv, hans ansatte, fremleiere eller andre personer som leieren har gitt adgang til lokalet eller eiendommen for øvrig. Leieren må ikke uten leietakers samtykke endre lokalet på noen måte, og må heller ikke sette opp skilt på eiendommen uten samtykke fra utleieren.

Leier plikter selv å innhente alle nødvendige tillatelser for sin bruk av lokalene. Krav eller pålegg fra arbeidstilsyn, helseråd, brannvern, sivilforsvar, industrivern eller annen offentlig myndighet, foranlediget av den virksomhet som drives i lokalene, er leiers ansvar.

Leieren plikter straks å melde til utleieren enhver skade på lokalet, som må utbedres uten opphold. Annen skade eller mangel skal leieren sende melding om innen rimelig tid. Forsømmer leieren pliktig melding taper leieren sitt mulige erstatningskrav og blir ansvarlig for all skade som kommer av forsømmelsen. Oppstår det i leietiden mangler som det påligger utleieren å avhjelpe, og kan utbedringen av disse ikke utstå uten å utsette eiendommen eller leierens gods for åpenbar skade, plikter leieren å søke skaden avverget, om nødvendig uten forutgående varsel til utleieren. Leieren kan kreve sitt utlegg tilbakebetalt.

9. ENDRING AV LEIEOBJEKTET

Innredning, ominnredning eller noen som helst forandring i eller av de leide lokaler må ikke finne sted uten utleiers skriftlige forhåndssamtykke. Slik samtykke kan gis på betingelse av at forandringene tilfaller utleier uten godtgjørelse ved leieforholdets slutt, eller at leier bringer lokalene tilbake til opprinnelig stand.

10. FREMLEIE/OVERDRAGELSE/SELSKAPSMESSIGE ENDRINGER

Fremleie og overdragelse av leieavtalen, helt eller delvis, er ikke tillatt uten utleierens skriftlige forhåndssamtykke.

11. UTLEIERENS ADGANG TIL LEIEOBJEKTET

Leieren plikter i nødvendig utstrekning å gi utleieren eller utleierens representant adgang til lokalene for tilsyn. Leieren plikter å gi utleieren eller andre adgang til lokalene i den utstrekning det trengs for å gjennomføre pliktig vedlikehold, lovlige forandringer eller andre arbeider som må utføres for å hindre skade på lokalene eller eiendommen for øvrig.

Arbeidet må skje uten hinder for den daglige produksjon i anlegget.

I de 3 siste månedene før leieren skal flytte, er leieren forpliktet til å gi leiesøkende anledning til å se lokalene. Leieren skal ha melding i rimelig tid før slik adgang.

12. LEIERS AVTALEBRUDD - UTKASTELSESKLAUSUL

Leieren vedtar at tvangsfravikelse kan kreves hvis leie eller avtalt tilleggssytelse ikke blir betalt, og leier ikke innen 14 dager etter skriftlig varsel etter tvangsfullbyrdelsesloven § 4-18 er sendt, har fraflyttet lokalet. I varselet skal det stå at utkastelse vil bli begjært dersom fraflytting ikke skjer, samt at utkastelse kan unngås dersom leien med renter og kostnader blir betalt før utkastelsen gjennomføres.

Flytter ikke leieren når leietiden er ute, kan leieren like ens kastes ut uten søksmål og dom etter § 13-2 3. ledd i tvangsfullbyrdelsesloven.

Gjør leieren ellers noe vesentlig brudd på leieavtalen, kan utleieren heve leieavtalen. Leieren plikter da å flytte ut av lokalet. En leier som flytter etter utkastelse eller krav fra utleieren på grunn av misligholdelse, plikter å betale leie for den tid som er igjen av leietiden med fradrag av hva utleieren får inn ved ny utleie. Leieren må i tillegg betale de omkostninger som utkastelse, søksmål og ryddiggjøring av lokalet fører med seg.

13. LEIEFORHOLDETS OPPHØR

Når leieforholdet er slutt skal leieren overlevere lokalet med tilbehør tilbake til utleieren, rengjort, og i samme stand som ved overtagelsen, bortsett fra den forringelse som følger av elde, alminnelig slit og mangler som det påhviler utleieren å utbedre. Annen forringelse erstattes av leieren. Mangler som leieren er ansvarlig for og som ved anvendelse av vanlig aktsomhet burde vært oppdaget av utleieren, kan ikke påberopes av utleieren, hvis utleieren ikke innen 14 dager etter at leieforholdet er slutt, meddeler leieren at mangelen vil bli gjort gjeldende. Dette gjelder dog ikke hvis leieren har handlet svikaktig. Fast inventar, ledninger o.l. som leieren har anbrakt eller latt anbringe i lokalet må ikke fjernes med mindre leieren bringer lokalet i samme stand som ved overtakelsen. Leierens rettigheter til slikt inventar som ikke er fjernet, tilfaller utleieren uten godtgjørelse. Har leieren montert og etterlatt låser i dører, er han pliktig til å overlevere alle nøkler som hører til låsene.

Tilbakelevering ansees for skjedd når utleier har fått nøkler og ellers uhindret adkomst til lokalet. Forlater leier lokalet på en slik måte at leieforholdet klart må anses oppgitt, kan utleier igjen straks disponere over den.

14. TVISTER

Partene vedtar eiendommens verneting i tvister som gjelder leieforholdet.

15. SÆRLIGE BESTEMMELSER

a. Vannkilden

Leier er kjent med forholdene omkring vannkilden til anlegget som ikke er en del av kommunalt nett.

Leietaker er selv ansvarlig for vannkvaliteten til eget bruk. Utleier skal iverksette rutiner som gjør at vedlikehold av kommunalt nett ikke skjer til sjenanse for leietaker.

Leietaker kan ta ut ønsket vannmengde nedenfor kommunens uttak. Imidlertid er utleier ikke ansvarlig for at leietaker har tilstrekkelig vannforsyning til sin drift. Leietaker er ansvarlig for å utarbeide en kriseplan for hvordan man skal ta ut ønskede vannmengder til utleier og leietaker dersom naturgitte forhold gir redusert vanntilgang i vassdraget. Kriseplanen omforenes mellom utleier og leietaker.

b. Opsjon

Leietaker har betinget opsjon på kjøp av eiendommen som kan benyttes gjennom hele leieforholdet. Avtalt opsjonspris settes til kr. 1.200.000. I tillegg kommer utleiers eventuelle utgifter til vedlikehold og oppgradering av eiendommen i perioden.

Kjøpesummen kan gjøres opp først innen 180 dager forutsatt at utleier/selger får sikret sitt oppgjør med første prioritets pant i eiendommen.

Opsjonsretten bortfaller ved mislighold av leieavtalen.

Dersom leietaker benytter seg av opsjonsretten har utleier forkjøpsrett ved eventuelt videresalg.

c. Diverse

Renovasjon m.v. avtaler leietaker direkte med transportør og mottak som har nødvendig konsesjoner og tillatelser. Dette er uvedkommende utleier. Det samme når det gjelder sommer- og vintervedlikehold av avkjørsel og parkeringsplass.

d. Forsikring

Utleieren skal holde eiendommen fullverdiforsikret.

Utleieren har ikke ansvar for skader eller tap som måtte oppstå ved brann, vannledningsskade m.v. utover det som dekkes av de forsikringer utleier har som huseier.

Leietaker skal forsikre egen bygningsmessige innredning, fast og løst inventar. Det samme for det leide utstyr.

I tillegg til egne interesser skal leietakeren dekke glassforsikring.

Leietakers forsikring skal være slik utformet at utleieren holdes skadesløs i forbindelse med skader som oppstår i de leide lokaler eller på annen måte som følge av leieforholdet.

Skade påført leietakernes medkontrahenter som følge av avbrudd, forsinkelse eller oppgjør i henhold til denne paragraf, er leietakerens ansvar.

Utleieren kan kreve at leietakeren legger frem forsikringsbevis med vilkår.

16. UNDERSKRIFT

Utleieren og leieren vedtar med sine underskrifter alle punkter i denne leieavtale, som er utferdiget i to eksemplarer, hvorav utleier og leier beholder hvert sitt.

Hansnes, den

ordfører
for Karlsøy kommune

Ishavsøya Troms AS

KJØLEKONTAINER - HANSNES

Saksbehandler: Laila B. Johansen
Arkivsaksnr.: 08/01461

Arkiv:

Saksnr.: Utvalg
0106/08 Formannskapet

Møtedato
04.12.2008

Rådmannens innstilling:

1. **Karlsøy kommune kjøper inn kjølekontainer og tar ansvar for renhold av denne.**
2. **Reinøy Sjømat AS tar ansvar for vedlikehold og service av kontaineren**
3. **Utgiftene fordeles på de bedrifter som skal være brukere**
4. **Innkjøp av kontainer dekkes over næringsfondet kto. 14711.325.162**

Saksutredning:

Problemstillingen er godt kjent innen "Flomlysprosjektet" dette vil bli innarbeidet i et av prosjektet vi jobber med.

Næringskonsulenten ser det som svært viktig at dette problemet blir løst. Dersom det er mulig å løse saken med å sette opp en kjølekontainer på Hansnes, så bør vi få det til, i alle fall som en midlertidig løsning. Kjølekontaineren vil også kunne brukes av andre bedrifter.

Det er et ønske om at kommunen kjøper kjølekontaineren og har ansvaret for renhold, og at utgiftene deles på bedriftene som har behov for den (spleielag). Eks.vis Ishavsørøya Troms AS, Norfra og Karlsøybruket AS. Reinøy Sjømat AS har egne ansatte som kan ta vedlikehold/service på denne. Dette vil være en unik mulighet for et tettere samarbeid mellom kommunen, næringslivet og ikke minst næringslivssamarbeidet øyene i mellom.

Kjølekontaineren må plasseres ved industribygget på Hansnes og må ha tilgang på vann. Reinøy Sjømat AS har sjekket pris. En brukt kontainer på 25 fot koster fra kr. 35.000 – og oppover.

Bakgrunn:

Ordfører og næringskonsulent besøkte Reinøy Sjømat AS for et par uker siden. I den forbindelse ble bla.spørsmål om kjølekontainer tatt opp.

Problemstillingen er, slik kommunikasjonene er i kommunen, så er det vanskelig for Reinøy Sjømat AS å kunne kjøpe råstoffet fra Vannøya.

Pr. i dag må Torvågbruket sende råstoffet til Tromsø, for så å blir omlastet og sendt tilbake til Reinøya. Fra nyttår opphører denne avtalen om transport.

Når Karlsøybruket AS kommer i gang, blir båtene som i dag leverer til Reinøy Sjømat AS, levere til Karlsøybruket AS. Dermed vil Reinøy Sjømat AS også ha behov for å kjøpe råstoff fra Karlsøybruket AS.

Vurdering:

Dersom man skal få til et spleielag/samarbeid mellom kommunen og næringslivet vil det være mest nærliggende at kommunen kjøper inn kjølecontaineren og tar ansvar for renholdet. Reinøy Sjømat AS tar ansvar for vedlikehold og service. Og at utgiftene fordeles på spleielaget. Da har kommunen vært med på å legge til rette for infrastruktur som gir et bedre næringsssamarbeid øyene i mellom.

Vedlegg:

REGLEMENT FOR STYRER OG UTVALG I KARLSØY KOMMUNE

Saksbehandler: Torunn Sivertsen
Arkivsaksnr.: 08/01464

Arkiv:

Saksnr.: Utvalg
0107/08 Formannskapet

Møtedato
04.12.2008

Rådmannens innstilling:

Saksutredning:

Ordfører Bent Gabrielsen har bedt om at "Reglement for styrer og utvalg i Karlsøy kommune" legges fram for gjennomgang.

Oppdatert 30.09.99 – gmao

98/00670

Oppdatert 22.06.2000 - jhs

Oppdatert 15.09.2000 - ts

Oppdatert 11.10.2000 – hh – k-sak 11/00

Oppdatert 07.03.01 - hh - f.sak 199/00

Oppdatert 05.06.02 – hh – k-sak 31/01

Oppdatert 10.06.02 – gmao- k-sak 10/02

Oppdatert 15.07.02 – hh – k-sak 33/02

Oppdatert 29.10.02 – ko – k-sak 65/02

Oppdatert 07.11.02- gmao – k-sak 81/02

Oppdatert 03.01.03 – hh – k.sak 91/02

Oppdatert 10.01.03 – gmao – k.sak 62/02

Oppdatert til kommunestyret 24.06.04 der reglementet ble lagt fram i sin helhet.

Oppdatert etter kommunestyret 03.03.05 i sak 10/05- gmao

Oppdatert etter kommunestyret 31.01.07 i sak 9/07 – hh

REGLEMENT

FOR

STYRER OG UTVALG

I

KARLSØY KOMMUNE

INNHOLDSOVERSIKT

1. HOVEDPRINSIPPER

- 1. 1 Kommunestyret
- 1. 2 Formannskapet
- 1. 3 Hovedutvalgene
- 1. 4 Klagenemnda
- 1. 5 Kontrollutvalget

2. MØTEREGLEMENT FOR STYRER OG UTVALG

- 2. 1 Definisjoner
- 2. 2 Møter
- 2. 3 Forfall
- 2. 4 Møtets avvikling
 - 2. 4. 1 Møteleder
 - 2. 4. 2 Møtets åpning
 - 2. 4. 3 Sakenes rekkefølge / dagsorden
 - 2. 4. 4 Sak ikke nevnt i innkallingen
 - 2. 4. 5 Behandling av den enkelte sak
 - 2. 4. 6 Ordensbestemmelser
- 2. 5 Ugildhet
- 2. 6 Taushetsplikt
- 2. 7 Sekretariat / saksbehandling
- 2. 8 Avstemming
 - 2. 8. 1 Prøveavstemming
 - 2. 8. 2 Stilltiende godkjenning
 - 2. 8. 3 Ved stemmetegn
 - 2. 8. 4 Ved navneopprop
 - 2. 8. 5 Skriftlig
- 2. 9 Lovlighetskontroll
- 2.10 Interpellasjoner
 - 2.10. 1 Spørretime
 - 2.10. 2 Temamøter
- 2.11 Bokføring av forhandlinger - møtets slutt

3. GENERELLE DELEGERINGER

- 3. 1. 1 Retningslinjer for fullmaktsutførelse
- 3. 1. 2 Tilbakekalling av fullmakt
- 3. 1. 3 Rett til å unnlate å gjøre bruk av delegert fullmakt i særskilte tilfeller
- 3. 1. 4 Omgjøringsrett
- 3. 2 Myndighetsområde for formannskapet.
 - 3. 2. 1 Overførbare bevilgninger
 - 3. 2. 2 Budsjettdringer
- 3. 3 Myndighetsområde for hovedutvalgene, jfr. pkt. 1.3
- 3. 4 Spesielle bestemmelser om delegering
 - 3. 4. 1 Delegering til kultur- og oppvekstutvalget
 - 3. 4. 2 Delegering til helse- og sosialutvalget
 - 3. 4. 3 Delegering til driftsutvalget
 - 3. 4. 6 Delegering til ordføreren

4. DELEGERING TIL ADMINISTRASJON

- 4. 1 Delegering til rådmannen

REGLEMENT FOR STYRER OG UTVALG I KARLSØY KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret i møte: 17.12.92 sak 164/92 (revidert flere ganger)

1. Hovedprinsipper

Følgende hovedprinsipper er lagt til grunn for politisk struktur og demokratisk politisk behandling i Karlsøy kommune:

- Utstrakt/maksimal grad av delegasjon, medvirkning i hele organisasjonen.
- Større grad av helhetstenkning i politiske organer/fora (Strategisk tenkning.)
- Gjennomgående representasjon i politiske fora.
Som hovedregel skal alle kommunestyrerepresentanter sitte i hovedutvalg og/eller formannskapet. Ordføreren bør fritas for verv i hovedutvalgene.
- Åpne møter i politisk valgte organer med unntak av saker av «fortrolig» karakter, jfr. lov og regelverk. I innstillingssaker kan utvalget lukke møtet.

1.1 Kommunestyret

Medlemstall: 19 stk. (K-sak 62/02)

Innstillingsrett: Tilligger rådmannen og formannskapet.

Arbeidsoppgaver: Kommunestyret skal ta seg av kommunens totale virksomhet, herunder kommunal virksomhet i medhold av andre lover enn kommuneloven.

Kommunestyret skal prioritere følgende saksområder:

- Ansettelse av rådmann
- Overordnet planlegging og prioritering.
(Økonomi/budsjett/kommuneplan/delegasjonsreglement)
- Sektorovergripende saker.
- Prinsipielle saker, dvs. vesentlig nye tiltak eller vesentlig endring av eksisterende praksis. Tvilstilfeller avgjøres av ordfører eller kommunestyret.

1.2 Formannskapet

- Medlemstall: 7 stk. (Ordfører og varaordfører skal være medlemmer.)
- Utvalget skal velges direkte av kommunestyret.
- Valget skjer som forholdsvalg.
- Alle hovedutvalg bør være representert i formannskapet

Innstillingsrett: Tilligger rådmann og eventuelt ordfører.

Arbeidsoppgaver:

- Innstille til kommunestyret i store og viktige økonomisaker og i større plan- og miljøraker.
- I helt spesielle hastesaker kan formannskapet fatte vedtak, hvor ikke ordføreren er gitt slik myndighet. Slike vedtak skal refereres i førstkommende kommunestyre.

1.3 Hovedutvalgene

Følgende prinsipper skal legges til grunn for hovedutvalgene i Karlsøy kommune:

- Hovedprinsippene som er lagt til grunn for all politisk virksomhet i Karlsøy skal også gjelde for hovedutvalgene.
- Hovedutvalgene skal bestå av 5 medlemmer (K-sak 62/02) i hvert utvalg.
- Innstillingsretten tilligger rådmannen og eventuelt leder av utvalget.
- Hovedutvalgene skal innstille til kommunestyret og formannskapet, etter retningslinjer gitt av kommunestyret.
- Hovedutvalgene skal avgjøre saker som angår hovedutvalgets arbeidsområde, etter retningslinjer gitt av kommunestyret.

1.4 Klagenemnda

- Medlemstall: 5. Utvalget skal velges blant formannskapsmedlemmer og varamedlemmer og ledere og nestledere av hoved utvalgene.
- Utvalget skal behandle klagesaker etter forvaltningsloven ° 28.
- Innstillingsrett: Rådmannen. Når rådmannen er inhabil innstiller leder av utvalget.

1.5 Kontrollutvalget

- Medlemstall: 3
- Kontrollutvalget skal forta forvaltningskontroll av hele kommunens virksomhet, jfr. K.§ 60 nr.
- Innstillingsrett: Sekretær.

2. Møtereglement for styrer og utvalg

Bestemmelsene i møtereglementet gjelder for kommune styret, formannskapet, hovedutvalgene, og alle andre styrer og utvalg som er oppnevnt av kommunestyret, eller etter delegasjonsfullmakt fra kommunestyret, hvis ikke annet er bestemt. Ordføreren/lederen av utvalget drar omsorg for at de saker som legges fram for styret/utvalget, er forberedt på forsvarlig måte og i samsvar med de regler som lov, reglement og andre bindende bestemmelser gir.

2.1 Definisjoner

Styret: Kommunestyret
Hovedutvalg,
andre utvalg valgt av kommunestyret.

Møteleder: For kommunestyret: ordføreren
For formannskapet: ordføreren
For hovedutvalgene: hovedutvalgsledere

2.2 Møter

(Regularitet, innkalling, kunngjøring, ettersyn, deltaking.)

Styret/utvalget holder møte når det selv bestemmer det, når den valgte lederen finner det påkrevd, eller når minst 1/3 av de faste medlemmene krever det.

Innkallingen med saksdokumenter sendes hvert medlem av styret/utvalget og de varamedlemmer som skal møte. Både innkalling og kunngjøring skal normalt skje med 1 ukes varsel. Kommunestyret bestemmer hvordan kunngjøring skal skje.

Samtidig med innkalling/kunngjøring av møte skal alle sakens dokumenter legges ut til ettersyn på egnet sted. Dette gjelder likevel ikke dokumenter, som etter lov om offentlighet i forvaltningen eller ved annen lovbestemmelse, kan unntas offentlighet og som lederen av styret/utvalget finner er av en slik art de ikke bør bli kjent av andre enn det enkelte styre/utvalgs medlemmer. Slike dokumenter kan medlemmer av styre/utvalg gjennomgå på rådmannens kontor, eller på etatsjefens kontor.

Andre enn valgte representanter/vararepresentanter kan ta del i møter når lovbestemmelse gir dem rett til det og da med de rettigheter og plikter vedkommende lov gir dem. Kommunalt ansatte og særlig sakkyndige kan delta i møter når lederen av styret/ utvalget eller styret/utvalget selv kaller dem inn. Disse skal da bare gi saksopplysninger og utgreiinger av objektiv karakter, men har for øvrig ikke anledning til å delta i forhandlingene.

Representant for de ansatte i kommunen har møte- og talerett i nemnder, når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte, jfr. kl. § 26 nr. 1. Denne retten er begrenset i kl. § 26 nr. 2 og 3.

2.3 Forfall

Kan et medlem eller et innkalt varamedlem ikke møte i vedkommende styre eller utvalg på grunn av lovlig forfall skal han/hun uten opphold melde dette til administrasjonen. Administrasjonen skal straks kalle inn vararepresentant. Det samme gjøres når man er kjent med at noen må fratre som ugild i en sak som skal behandles på møtet.

Må noen på grunn av lovlig forfall forlate møtet under forhandlingene, melder representanter straks fra til møtelederen. Vararepresentant som er tilstede eller som blir innkalt, trer inn i stedet for den representant som har fått forlate møtet.

Har en vararepresentant tatt lovlig sete i forsamlingen, og den hvis plass han har inntatt, eller en vararepresentant som i nummerorden står foran han/hun, deretter innfinner seg, tar han/hun del i møtet inntil den sak er ferdig behandlet som var påbegynt da vedkommende innfant seg.

2.4 Møtets avvikling

Alle avgjørelser skal i utgangspunktet treffes i ordinært møte. På visse vilkår kan arbeidsformen være fjernmøter (telefonmøter o.l.) eller skriftlig saksbehandling. Dette gjelder ikke for kommunestyret, bare andre styrer. Kommunestyret fastsetter nærmere regler for slik møteavvikling basert på overordna lover/bestemmelser. Alle møter holdes i utgangspunktet for åpne dører, med unntak av saker som er underlagt lovbestemt taushetsplikt og personalsaker. Styret kan gjøre vedtak om at en sak skal behandles for stengte dører. Slike vedtak skal baseres på overordna lovbestemmelser eller overordna reglement. Forhandlingene om dette foregår for stengte dører hvis møtelederen krever det, eller styret vedtar det.

2. 4. 1 Møteleder

Ordføreren eller varaordføreren leder møtene i kommunestyret og formannskapet. Lederen eller nestlederen av hovedutvalg eller anna nemnd er møteleder i sine respektive styrer. Har ordfører/varaordfører eller leder/nestleder av utvalg/nemnd/styre forfall, velges en ordstyrer etter reglene i kommuneloven.

Møtelederen redegjør for sakene så langt han finner det påkrevd, og sørger for at talerne får ordet i den rekkefølge de ber om det. Ber flere om ordet samtidig avgjør møtelederen rekkefølgen mellom dem.

Møtelederen må ikke avbryte noen som har ordet, med mindre det skjer for å opprettholde de bestemmelser som er gitt i reglementet, eller for å rette misforståelser fra talerens side.

2. 4. 2 Møtets åpning

Til den tid møtet er berammet registrerer møtelederen medlemmene, og de varamedlemmer som skal møte. Er det lovmessige minste antall tilstede, erklæres møtet for satt, og tilhørerne (publikum) får adgang til tilhørerplassene, dersom forhandlingene ikke føres for stengte dører. Fra det tidspunkt og til møtets slutt kan ikke noen av forsamlingens medlemmer forlate salen for kortere eller lengre tid uten på forhånd å melde fra til møtelederen. Medlemmer og varamedlemmer som møter etter oppropet, melder seg til møtelederen før de tar sete.

2. 4. 3 Sakenes rekkefølge/dagsorden

Blir det under oppropet reist tvil om gyldigheten av noe forfall, behandles dette først. Deretter behandles de saker som er nevnt i innkallingen i den rekkefølge de er ført opp. Forespørsler/interpellasjoner behandles først. Styret kan vedta annen rekkefølge på sakliste, og kan også vedta at flere saker behandles under ett. Er en sak tatt opp til behandling, kan møtet ikke heves før saken er avgjort ved avstemming, eller at styret har vedtatt å utsette forhandlingene om den.

2. 4. 4 Sak ikke nevnt i innkallingen

Sak som ikke er nevnt i innkallingen til møtet, kan ikke tas opp til realitetsavgjørelse dersom møtelederen eller 1/3 av forsamlingen setter seg mot at den avgjøres. I så fall sendes den til den kommunale instans den hører under, eller føres opp til behandling i senere møte.

2.4.5 Behandling av den enkelte sak

Under behandlingen av sakene skal den enkelte taler rette sine ord til møtelederen, ikke til forsamlingen. Taleren skal holde seg nøye til den sak eller den del av saken som ordskiftet gjelder. Møtelederen skal se til at dette blir gjort. Før ordskiftet i en sak er begynt og under ordskiftet, kan styret med alminnelig flertall vedta at taletiden skal avgrenses til et bestemt antall minutter for hvert innlegg.

Fra dette kan med alminnelig flertall gjøres unntak for rådmann/etatsjef/leder for utvalg samt for en saksordfører for hver politisk partigruppe innen forsamlingen. Under behandlinga av en sak kan møteleder foreslå å sette strek. Møtelederen skal ha melding om hvem som er saksordførere før vedtak om nedsatt taletid fattes.

Forslag kan bare settes fram av styrets medlemmer.

Andre kan sette fram forslag hvis særlig lovbestemmelse eller overordna reglement gir dem slik rett.

Alle forslag skal leveres inn skriftlig til møtelederen. Møteleder avgjør om forslaget har relevans til saken. Krav om protokolltilførsler må framsettes i møtet. Møteleder kan avvise kravet dersom protokolltilførselen har en sjikanerende form, eller er unødig omfattende. Krav om protokolltilførsel kan framsettes av møtedeltakere med forslagsrett eller andre som etter særlov har rett til dette.

Følgende forslagstyper kan framsettes muntlig:

- Valg av ansettelse
- Utsettelsesforslag av en sak
- Oversendelse av saken til anna organ
- Begrensning i taletiden
- At forslag ikke skal vedtas

2.4.6 Ordensbestemmelser

Taleren må ikke si noe som krenker forsamlingen, noen av medlemmene eller andre. Det er ikke lov å lage ståk eller uro som uttrykk for misnøye eller bifall. Møtelederen skal advare den som overtrer ordensbestemmelsene, om nødvendig to ganger. Retter vedkommende seg ikke etter reglementet, skal møtelederen ta fra han ordet og/eller ved avstemning la forsamlingen avgjøre om vedkommende skal stenges ute fra resten av møtet.

Møtelederen skal sørge for å opprettholde god orden i møtesalen. Det må sørges for at talerne ikke blir forstyrret eller avbrutt. Hvis tilhørere ved meningsytringer eller på annen måte forstyrrer forhandlingene eller for øvrig opptrer på en måte som strider mot god orden, kan møtelederen vise vedkommende tilhører ut eller la lokalet tømmes for tilhørere. Tegninger, tabeller, plakater e.l. skal ikke være, eller bli anbrakt i møtesalen, med mindre møtelederen eller møtet samtykker i dette.

a. Ugildhet

Den som etter bestemmelsene i kommuneloven/ forvaltningsloven eller annen lov er ugild i en sak, eller som blir fritatt, har ikke anledning å ta del i behandlingen av vedkommende sak. Tvilstilfeller avgjøres av møtet selv, jfr. kommunelovens og forvaltningslovens bestemmelser.

2.6 Taushetsplikt

Blir en sak behandlet for stengte dører, plikter styrets/utvalgets medlemmer og de kommunalt ansatte som måtte være tilstede, å bevare taushet om forhandlingene og de vedtak som gjøres. Taushetsplikten varer inntil annet måtte bli bestemt. Faller de hensyn som her bevirker vedtaket om behandling for stengte dører bort, bortfaller også plikten til taushet. Hvis det er andre enn medlemmer av valgte styret/utvalg og kommunalt ansatte tilstede i lukka møte skal møtelederen kreve taushetsløfte av dem.

2.7 Sekretariat/saksbehandling

Prinsippet om fullført saksbehandling skal legges til grunn ved all saksforberedelse for politiske organer. Alle saker som behandles for politiske organer bør saksforberedes av administrasjonen. Aktuelle alternativer til vedtak skal utredes. Ordføreren kan be om å få utreda saker utover den alminnelige saksbehandling. For eksempel kan han be om å få utreda nærmere konsekvensene av bestemte alternativer ifm. en bestemt sak. Rådmannen og hans stab skal bistå ordføreren for å få fram best mulig saksforberedelser.

Formannskapet har innstillingsrett til kommunestyret i store og viktige økonomiske saker og i større plan og miljøsaker.

Rådmannen har møte- og talerett i alle styret, nemnder og utvalg som kommunen måtte ha. Rådmannen kan la seg representere av nestleder eller annen ansatt hvis ikke lov eller regelverk har bestemmelser som hindrer dette. Etatsjefene i kommunen har møte- og talerett i «sine» respektive hovedutvalg og er formelt dets sekretær. Forøvrig er rådmannen, eller den rådmannen utpeker, sekretær for styret.

2.8 Avstemning

Når ordskiftet ifm. en sak er ferdig, sier møtelederen fra om at saken tas opp til avstemning. Fra dette øyeblikk og til saken er avgjort ved avstemning, skal det ikke være ordskifte om den eller settes fram nye forslag. Det er heller ikke anledning til å ta opp noen annen sak til behandling i dette tidsrommet.

Bare de medlemmer som er tilstede i det øyeblikk saken tas opp til avstemning, har rett til å stemme. De kan ikke forlate møtelokalet før avstemningen er ferdig. Alle tilstedeværende medlemmer plikter å stemme. Ved valg kan blank stemmeseddel brukes.

Skal det stemmes over flere forslag eller gjøres andre inndelinger ifm. stemmegivningen, setter møtelederen fram forslag om hvordan stemmegivningen skal foregå. I hvilken rekkefølge skal det avgis stemmer. Bli det ordskifte om dette, skal møtelederen nøye påse at talerne bare holder seg til avstemningsspørsmålet. Står ved avstemningen stemmene likt, gjør møtelederens stemme utslaget, dog gjelder kommunelovens bestemmelser.

2.8.1 Prøveavstemning

Før endelig avstemning i en sak kan forsamlingen vedta prøveavstemninger, som ikke er bindende.

2.8.2 Stilltiende godkjenning

Møtelederen spør om noen har noe å uttale seg mot forslaget. Hvis så ingen uttaler seg mot forslaget som møtelederen setter fram, ansees forslaget for vedtatt.

2.8.3 Ved stemmetegn

Avstemningen iverksettes ved at møtelederen oppfordrer de medlemmene som er mot et forslag, om å rekke opp hånden eller reise seg. Når møtelederen bestemmer det, eller et medlem krever det, holdes kontraprøve ved at de som stemmer for forslaget, rekker opp en hånd eller reiser seg.

2.8.4 Ved navneopprop

Avstemningen kan iverksettes ved navneopprop. Medlemmene skal svare ja eller nei, når møtelederen roper opp navnene på dem som er tilstede. Det bestemmes ved loddtrekning hvilket navn oppropet skal begynne med, og det fortsetter så i alfabetisk orden.

Navneopprop brukes når møtelederen bestemmer det, eller når ett, medlem krever det og får tilslutning av $\frac{1}{4}$ av forsamlingen. Stemmegivning over om navneopprop skal brukes, skjer - uten forutgående ordskifte - på den måte som er nevnt i punkt 2.9.3.

2.8.5 Skriftlig

Avstemningen kan iverksettes ved bruk av sedler uten underskrift. To medlemmer som møtelederen oppnevner til det, teller opp stemmene. Stemmesedler kan brukes ved valg, og ved ansettelse av tjenestemenn. De skal brukes ved slike avstemninger når noe medlem krever det.

2.9 Lovlighetskontroll

Minst tre medlemmer av kommunestyret kan bringe inn ethvert kommunalt vedtak for departementet til lovlighetskontroll.

2.10 Interpellasjoner

Utenfor de saker som er ført opp i innkallingen til møtet, kan hvert medlem av kommunestyret gjøre forespørsler som rettes til ordføreren. Slik forespørsel/interpellasjon må være meldt til ordføreren i god tid før møtet (minst 2 dager forut for møtet), og den skal være skriftlig. Forslag som settes fram i forbindelse med slik forespørsel kan ikke avgjøres i møtet dersom møtelederen eller $\frac{1}{3}$, jfr. KL § 34, av forsamlingen setter seg mot det.

2.10.1 Spørretime

Ved begynnelsen av hvert kommunestyremøte kan medlemmene i kommunestyret stille spørsmål og be om at det gis informasjon i konkrete saker. Ordføreren avgjør om han vil svare på spørsmål eller la en kommunalt ansatt svare, hvis slikt svar kan gis uten forberedelser.

2.10.2 Temamøter

En gang årlig skal det avvikles et kommunalt årsmøte der det skal kunne gis tilbakemeldinger og vurderinger av årets totale drift i kommunen.

2.11 Bokføring av forhandlinger - møtets slutt

Det skal føres møtebok for alle kommunale styrer/utvalg. I møteboka føres følgende: Møtested og tid. Tilstedeværende og fraværende medlemmer. Trer noen fra eller til under forhandlingene. Under hver sak bokføres sakens tittel (hva den gjelder) og de forslag som blir satt fram og stemt over. Forslagsstillerens navn skal bokføres. Alle vedtak skal bokføres med stemmetall. Møteboka skal godkjennes i førstkommende møte om det ikke er gjort under møte. Etter møtene tas det utskrift av møteboka hvor behandlingen og sakens endelige vedtak framgår. Et eksemplar av utskriften oppbevares på rådmannskontoret. De medlemmene som ønsker det skal kunne få utskrift av møtebøkene.

3. Generelle delegeringer

Delegasjon av beslutningsmyndighet betyr at man gir andre fullmakt til å treffe en type beslutninger på det delegerende organs vegne. Det delegerende organ har fortsatt overordnet avgjørelsesmyndighet i området, og instruksjons- og omgjøringsmyndighet i forhold til det underordnede organ. Man kan aldri delegere fra seg politisk og administrativ ansvar for de avgjørelser som treffes. Dette gjelder ved all delegasjon til administrasjonen, ordfører eller leder av folkevalgt organ. Det delegerende organ må mao. følge med i hvordan delegerte myndighet utøves, og må være villig til og i stand til å gripe inn hvis man mener dette skjer på en uhendig måte.

3.1.1 Retningslinjer for fullmaktsutførelse.

All delegert myndighet utøves i henhold til lover, forskrifter og retningslinjer gitt av overordnet organ, og innefor budsjettets rammer og forutsetninger.

3.1.2 Tilbakekalling av fullmakt

Et overordnet organ kan kreve å få seg forelagt en sak som et underordnet organ har til behandling i henhold til delegert fullmakt.

3.1.3 Rett til å unnlate å gjøre bruk av delegert fullmakt i særskilte tilfeller.

Den som har fått delegert myndighet, kan overlate til det overordnede organ å fatte avgjørelse i spesielle saker.

3.1.4 Omgjøringsrett

Et overordnet organ kan av eget tiltak omgjøre et underordnet organs vedtak. For saker som kommer inn under forvaltningslovens § 35.

3.2 Myndighetsområde for formannskapet

Formannskapet får delegert følgende:

1. De fullmakter til å foreta budsjettendringer som er gitt hovedutvalgene under pkt. 3.3.2, tillegges formannskapet for poster på øvrige kapitler som faller utenfor hovedutvalgenes myndighetsområde.
2. Formannskapet gis fullmakt til å vike prioritet for lån innvilget av Karlsøy kommune på over kr. 100.000,-. (Lån inntil kr. 100.000,- delegeres til ordfører).
3. Kommunestyret delegerer til formannskapet å være generalforsamling i aksjeselskaper hvor kommunene eier 100% av aksjene. (K.25/93).
4. I h.h.t. alkoholloven av 2.juni 1989 @ 1-12, delegerer kommunestyret til formannskapet alle avgjørelser med unntak av fastsettelse av bevillingsavgift.

5. Lov om samferdsel av 040676 nr. 63. Formannskapet avgir uttalelse på kommunens vegne i alle vesentlige saker vedr. kollektivtrafikk, jfr. eget reglement.
6. Hotelloven av 030683 nr. 52
 - a) Med hjemmel i § 6, nr. 1 ledd, overlater kommunestyret til formannskapet å ta avgjørelser i alle bevillingssaker.
 - b) Kommunestyrets myndighet etter § 10 - til å gi forlenget frist etter § 10 nr. 1, siste ledd, og å tilbake kalle bevilling etter § 10 nr. 2, delegeres til formannskapet.
 - c) Kommunestyrets myndighet etter lovens § 11 - om suspensjon av bevilling, delegeres til formannskapet.
7. Formannskapet gis fullmakt å fastsette gebyr i forbindelse med innfordringen av kommunale krav.K-38/95.
8. Det delegeres til formannskapet å velge framtidige bygge-plankomiteer. (K-13/98)
9. I tilfeller hvor det er umulig å få innkalt kommunestyret tilstrekkelig raskt, og hvor viktige offentlige eller private interesser kan bli skadelidende, delegeres det til formannskapet å ta avgjørelser. Delegasjon gis med hjemmel i Kl. § 13. (K-sak 84/99)
10. Formannskapet delegeres myndighet til å godkjenne finansielle leasingavtaler. (Jfr. K-sak 21/00).
35. Formannskapet får fullmakt til å fastsette godtgjørelsen til forliksrådets sekretær. (K.sak 91/02).
36. Formannskapet skal forelegge enhver overskridelse utover 5 % eller over kr 50.000,- i forhold til kommunestyrets vedtatte ramme fram for ny behandling i kommunestyret før prosjektet/ene videreføres. (K-sak 10/02)
37. Jfr. 1.3 og 3.3 (næringsutvalgets saker til formannskapet K-sak 11/00).
14. Formannskapet forvalter næringsfondet etter regler gitt av kommunestyret.
15. Formannskapet gis fullmakt til å slette uerholdige næringslån innvilget fra nærings- og kapitalfondet.
35. Myndighet etter Lov av 18.mars 1955 om tilskipning av jordbruk (jordloven).
17. Myndighet etter Lov av 21.mars 1965 om skogbruk og skogvern.
18. Myndighet etter Lov 31.mai 1974 nr. 19 om konsesjon og om forkjøpsrett for det offentlige ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) m.m.

35. Formannskapet skal være styre for kommuneskogene, jfr. K-97/95.
20. Fiskerisaker skal behandles av næringsutvalget, og fiskerikontoret gis anledning til å uttale seg før politisk behandling, jfr. k-sak 82/99.
21. Formannskapet får i oppdrag å godkjenne nytt husleieregulativ for Karlsøy kommune. Regulativet må differensieres ut fra markedsleie på de forskjellige steder i kommunen.
Jfr. K-sak 31/01
22. Formannskapet får fullmakt til å behandle saker etter Forurensningslovens § 30.
(Jfr. K.styrsak 0/07.)

3.3 Myndighetsområde for hovedutvalgene

Jfr. pkt. 1.3

1. I medhold av kl. § 10 gir kommunestyret hovedutvalgene myndighet til å treffe avgjørelser i saker som angår de respektive hovedutvalgs naturlige ansvarsområde. Delegasjonen gjelder alle saker hvor ikke annet følger av lov eller er innskrenket i dette reglement. Kommunestyret skal likevel behandle og avgjøre saker som gjelder flere sektorer.
2. Med hjemmel i Kl. § 10 nr. 2 gir kommunestyret hovedutvalgene fullmakt til:
 - a) Å overføre beløp i driftsbudsjettet fra en post i postgruppene 01-39 eller sosiale utlån, post 52, til styrking av andre poster i drifts- eller kapitalbudsjettet innenfor sitt ansvarsområde.
 - b) Å styrke poster i driftsbudsjettet ved bruk av inntekter (se merknad) ut over det budsjetterte i postgruppene 60-79 eller mottatte avdrag på sosiale utlån, post 92, innenfor sitt ansvarsområde.
 - c) Å øke en utgiftspost innenfor drifts- eller kapitalbudsjettet dersom det skjer ved bruk av en tidligere overført bevilgning til vedkommende formål, jfr. punkt d.
 - d. Ordfører og rådmann skal ha særutskrift av en hver budsjettregulering. Innen 10 dager kan ordfører eller rådmann beslutte at budsjettreguleringen skal legges fram for formannskapet til endelig vedtak.
3. Under henvisning til hovedprinsippene, jfr. pkt. 1, forutsetter kommunestyret at hovedutvalgene delegerer til administrasjonen å ta avgjørelse i alle saker av kurant eller administrativ karakter, eller hvor hovedutvalget har utarbeidet retningslinjer som grunnlag for avgjørelser. Slike saker skal imidlertid godkjennes av formannskapet.

3.4 Spesielle bestemmelser om delegering

3.4.1 Delegering til kultur- og oppvekstutvalget

1. Jfr. pkt. 1.3 og 3.3

2. Kultur- og oppvekstutvalget delegeres avgjørelsesmyndighet etter Lov om grunnskolen:

§ 3.4 flytte en elev fra en skolekrets til en annen krets.

§ 4.3 sørge for forsvarlig tilsyn med elever som er innlosjert.

§ 7.5 styrking av enkeltfag.

§ 7.8 gjøre avvik fra gjeldende regler ang. fagsammensetning, stoffvalg m.m.

§ 9.1 fastsette distriktsgrenser og kontorsted for Pedagogisk-psykologisk tjeneste.

§ 13.2 fastsette skolestart for enkeltelever etter søknad.

§ 13.5 føre oppgave over alle som trenger spesialpedagogisk hjelp.

§ 13.10 gjøre vedtak om offentlig påtale mot foresatte som er skyldig i at en elev ikke får den pliktige undervisninga.

§ 16 godkjenne reglement for hver skole.

§ 17.3 sette en lærer til å føre tilsyn med under visningsrom, innbo og læremidler.

§ 17.4 samtykke i at ansvaret og plikter til rektor overtas av en lærer.

§ 27.1 sørge for at skolen blir styret etter gjeldende lover, forskrifter osv.

§ 27.3 føre tilsyn med pliktig opplæring for de som ikke går i den kommunale skole.

§ 31.1 ved mulig sammenslåing av skolekretser fastsette tid og sted for kretsmøter m.m.

§ 31.4 leder av kultur- og oppvekstutvalget leder kretsmøtet m.m.

§ 31.1 velge kommunens representant til samarbeidsutvalget.

3. Endre vedtektene for barnehagene.

4. Myndighet til å tildele konsesjon etter Lov om film og videogram av 150587, delegeres til kultur- og oppvekstutvalget

5. Myndighet til å fatte vedtak/gi uttalelse i h.h.t. Lov om stadnamn av 18.05.90 § § 6 og 7 (K-41/94).

3.4.2 Delegering av helse- og sosialutvalget

1. Jfr. pkt. 1.3 og 3.3

2. Etter lov om sosialtjenester av 131293 § 2.2 delegeres Helse- og sosialutvalget myndighet til å treffe avgjørelser etter sosialtjenesteloven.

3. Helse- og sosialutvalget er kontrollutvalg etter Alkoholloven av 020689, § 1-9.

4. Helse- og sosialutvalget gis fullmakt å slette uerholdige lån innvilget som utbedringslån, etableringslån I og II.

5. Etter lov om helsetjenesten i kommunene av 19.11.1982 delegeres Helse- og sosialutvalget myndighet til å treffe avgjørelser etter § 2.3 (klage) og § 4a

(Oppgaver i miljørettet helsevern).

6. Andre oppgaver og organiseringsmodeller som er pålagt Helse- og sosialutvalget etter Lov om kommunalt helse og sosialstyre m.v. av 12.06.1987 delegeres uendret til Helse- og sosialutvalget fra kommunestyret, hvis ikke annet er spesielt nevnt (valg til, og sammensetning av, Helse- og sosialutvalget, samt ansvar for miljørettet helsevern).

7. Oppgaver, som etter Lov om Sundhedscommissioner og om Foranstaltninger i Anledning av epidemiske og smitsomme Sygdomme af 16.05.1860 er tildelt Sundhedscommissioner of helseråd, delegeres fra kommunestyre til Helse- og sosialutvalget (Hygieneforskrifter, forskrifter om smitsomme sykdommer).
8. Oppgaver som etter Lov om vern mot tobakksskader av 09.03.1973 er tildelt Helse- og sosialstyre delegeres fra kommunestyre til Helse- og sosialutvalg. (Kontroll-funksjon i forhold til røykeloven).
9. Forøvrig delegeres all myndighet i forskrifter og lover hvor Sundhedskommisioner, Helseråd og helse- og sosial-styrer er nevnt fra kommunestyre til Helse- og sosial-utvalg på samme måte som før 1994, så at Helse- og sosialutvalgets myndighetsområde forblir uendret.
10. Helse- og sosialutvalget delegeres myndighet til å endre allerede vedtatte egenandeler. Vedtak om egenandeler for helse- og sosialtjeneste skal innføres/ avskaffes skal fortsatt avgjøres av kommunestyret.
11. Helse- og sosialutvalget legger politiske føringer for bruk av boligtilskudd til tilpasning etablering. (K-sak 65/02).

3.4.4 Delegering til Driftsutvalget

1. Jfr. pkt. 1.3 og 3.3

2. Videre nevnes spesielt:

- a. Driftsutvalget får myndighet til å vedta brøyte plan for kommunale veier m.v.
- b. Driftsutvalget får fullmakt til å inngå kontrakter vedr. snøbrøyting o.l. i hht. vedtatt brøyteplan.
- c. Driftsutvalget får myndighet til å tildele tilskott innefor sitt område, jfr. tilskott til private veier, private vannverk o.l.

- d. Driftsutvalget får myndighet til å anta anbud innenfor sitt område for utbyggingsoppgaver som er vedtatt igangsatt, jfr. reglement.
 - e. Driftsutvalget, eller den utvalget bemyndiger, har fullmakt til å avgjøre søknader som ikke skjer på sosialt grunnlag, så fremst vilkårene for fritak er tilstede i hht. vedtatte forskrifter. (Jfr. vann-, kloakk-, og TU skal være kommunens vegstyremakt etter Vegloven av 210663, § 9, 4.ledd.
 - f. Driftsutvalget får myndighet til å avgjøre brøyting i forbindelse med beredskap.
- 3. Driftsutvalget delegeres myndighet etter Lov om håndverksnæring 100690, § 18, andre ledd angående godkjenning av rørleggere.
 - 4. Med hjemmel i Forurensningsloven av 130381, § 18 og tilhørende forskrifter, delegeres all myndighet til å fatte enkeltvedtak til driftsutvalget.
 - 5. Driftsutvalget er vegmyndighet for kommunale veger, jfr. Vegloven av 210663, § 9, fjerde ledd.
 - 6. Driftsutvalget er skiltmyndighet etter Vegtrafikkloven av 180685, § 4, 4.ledd og § 6, femte ledd og § 7.
 - 7. Myndighet etter Lov om motorferdsel i utmark og vass drag av 10.juni, nr. 82 og Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.
 - 8. Driftsutvalget skal være det faste utvalg for plansaker, jfr. Plan- og bygningslovens § 9-1. (K-sak 20/98).
 - 9. Klagebehandling, jfr. forvaltningsloven § 28, for vedtak fattet etter Forurensningslovens § 37. (K-sak 33/02).

3.4.6 Delegering til ordføreren

- 1. Ordføreren gis fullmakt til å gi tilskott etter retningslinjer gitt av kommunestyret i særskilt sak.
- 2. Med hjemmel i Lov om åpningstider for utsalgstider for utsalgssteder av 260485, § 6, gis ordføreren fullmakt til å innvilge dispensasjon fra lovens § 3 og kommunale forskrifter gitt i medhold av loven.

3. Kommunestyrets myndighet etter Handelsloven av 030683 nr. 52 til å fatte vedtak vedr. oppsøkende virksomhet utenom fast utsalgssted i enkelttilfeller delegeres til ordføreren.
4. Med hjemmel i Kl. § 22.4, gir kommunestyret ordfører fullmakt til å ta avgjørelser i alle saker som regnes som kurante, herunder å frafalle kommunal pant for lån i mindre parseller, samt frafalle prioritet, når dette ikke fører til økt tapsrisiko for kommunen.
5. Ordføreren gis fullmakt til å vike prioritet for lån innvilget av Karlsøy kommune på inntil kr. 100.000,-.
6. I selskaper hvor kommunen ikke har aksjemajoritet er ordfører kommunens representant i generalforsamlinga. (K25/93)

4. Delegering til administrasjonen

4.1 Delegering til rådmannen

1. Med hjemmel i Kl. § 22 nr. 4 gir kommunestyret rådmannen fullmakt til å overføre beløp innenfor serien 00 - 39 til andre poster innenfor samme underkapittel i tilfeller som må regnes som kurante, dvs. endringer som ikke endrer kommunestyrets forutsetninger. Rådmannen gis også fullmakt til å se under ett utgifter til lønn og inntekter for refundert sykelønn. (Gjelder f.o.m. kap. 1.09 - t.o.m. 1.180.)

Ordføreren skal ha særutskrift av vedtaket og kan innen 10 dager beslutte at saken skal legges fram for formannskapet til endelig behandling, jfr. 3.3 punkt d.
2. Med mindre særskilt bestemmelse er til hinder, kan rådmannen overlate til andre innen administrasjonen å fatte avgjørelser på sine vegne (intern delegasjon)
3. Med hjemmel i Str. I. § 79. 5. ledd, gis rådmannen fullmakt til å begjære påtale i alle saker som gjelder innbrudd eller hærverk på kommunens eiendom.

4. Rådmannen fordeler støtte til de politiske partier etter fastsatte regler.
5. Rådmannen har videre fullmakt til å ta inn vikarer for inntil 3 måneder.
6. Rådmannen har fullmakt til å avgjøre permisjons søknader, jfr. reglement.
7. Rådmannen gis myndighet til å treffe avgjørelser om avskrivning av kommunale krav på inntil kr 5.000,- pr. krav, jfr. reglement K-30/92.
8. Rådmannen har fullmakt til å avgjøre saker om samtykke til opplån pantobligasjon. Jfr. f.sak 199/00.
9. Rådmannen har anvisningsmyndighet i hht. Kl. § Rådmannen delegeres fullmakt til å overføre sin myndighet til etatsledere.
10. I tråd med kommunestyrets vedtak om utstrakt delegasjon, forutsetter kommunestyret rådmannen videredelegerer de fullmakter han finner hensiktsmessig.
11. Rådmannen gies fullmakt til å avgjøre søknader om tilskott i følgende saker:
 1. Der det søkes om tilskott på under kr 5.000,-.
 2. Søknader hvor det ikke er naturlig at et av hovedutvalgene bør ta avgjørelsen. (K.9/93)
12. Tildeling av tomt.

Som minstepris for salg/leie av næringsomt på Hansnes industriområde fastsettes følgende

satser:

Salg: kr 60,- m²

Leie: kr 3000,- da/år.

Tildeling av tomt/leiearealer delegeres til administrasjonen. (F.86/93)
35. Karlsøy forlikråd - økning av behandlingsgebyr.

Endringer i rettsgebyret justeres for ettertiden administrativt i henhold til det som til en hver tid blir anbefalt av lensmannen. (F-sak 112/93)

14. Rådmannen delegeres myndighet til å ta avgjørelser i saker etter sosiallovene etter retningslinjer utarbeidet av helse- og sosialutvalget eller kommunestyret.
15. Rådmannen delegeres myndighet til å tildele institusjonsplasser og leiligheter øremerket eldre og funksjonshemmede.
16. Rådmannen kan i saker som ikke er av prinsipiell art behandle, avgi uttalelser og avgjøre samtlige saker hvor avgjørelsesmyndighet er tillagt planutvalget etter plan- og bygningsloven, andre lover og forskrifter eller av andre organer.
17. Rådmannen kan gi midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet for styrere og avdelingsledere.
18. Rådmannen fører tilsyn med barnehagene.
19. Rådmannen delegeres myndighet til å ta avgjørelser i h.h.t. Nasjonale forskrifter for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6.
20. Tildeling av bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk dersom det er et spesielt arrangement, som f.eks. bryllup, fødselsdag (runde år), julebord, firma sammenkomst og jubileum.
 - Ved enkelte anledninger kan skjenketiden utvides til kl. 03.00.
 - Rådmannen delegeres myndighet til å behandle skjenke bevillinger der det søkes om å overta en bevilling som alt er vedtatt av kommunestyret eller formannskapet, jfr. F-105/96.
 - Rådmannen gis myndighet til å overføre en bevilget bevilling fra den som avslutter et etablissement til den som overtar.
 - Rådmannen delegeres myndighet til å godkjenne stedfortreder, jfr. F-105/96.
 - Rådmannen delegeres myndighet til å gi unntak fra bestemmelsen om stedfortreder, jfr. Alkoholovens § f1-7c. F.sak 125/00.
35. Karlsøy kommunestyre innfører utvidet skjenketid til kl 0300 ved samtlige private lukkede arrangement ved alle skjenkestedene i kommunen. Skjenkestedet kan holde åpent 1/2 time etter skjenketidens slutt. Kommunen skal ha melding minst en uke på forhånd om alle arrangement som utvider skjenketiden ved private lukkede arrangement. Overtredelser fører til inndragelse av skjenkestedets skjenkebevilling.

21. Rådmannen gis fullmakt til å behandle (prioritere) søknader vedrørende dagligvarestøtten.
22. Rådmannen delegeres fullmakt å kvittere for sletting av panteobligasjon/skadelånsbrev og gjeldsbrev når lånet er innfridd i sin helhet.
23. I de tilfeller hvor det er mest praktisk for innfordringen, delegeres rådmannen å dele opp lån der flere personer står ansvarlig for lånet (F.sak 164/94)
24. Helsesjefen eller dennes stedfortreder skal utføre alle oppgaver som er pålagt helsesjefen etter Lov om vern mot smittsomme sykdommer av 01.01.95.(K-16/95)
25. Rådmannen delegeres myndighet til
 - a) å gi utsettelse på inntil 6 mnd. med betaling av renter/avdrag for følgende lån:
 - Etableringslån I og II.
 - Utbedringslån.
 - Næringslån.
 - b) å gi utsettelse på inntil 3 mnd. for følgende kommunale krav:
 - Kommunale avgifter.
 - Tilknytningsavgift.
 - Innfestningssum.
 - Sosiale lån.
 - Øvrige kommunale krav som husleie, barnehage m.v.
 - c) Undertegne husleiekontrakter.
 - d) Anmodning om utkastelse av kommunale boliger.
- 26 Avgjørelsesmyndigheten i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven delegeres til rådmannen. Saker av prinsipiell betydning forelegges formannskapet til behandling. K-sak 10/05.

- 27 Det delegeres til rådmannen å fordele den del av beløpet på post 1.279.347 som gjelder lekegruppene - mellom lekegruppene etter de prinsipper som er beskrevet i saksframlegget.(F-43/96)
- 28 Forvaltningsansvaret for eiendommen Bjørklund gnr. 11 bnr. 18 delegeres til rådmannen. Ansvarer innebærer forvaltning av fiskeressursene i elva og deltakelse i elveeierlaget (F-4/98).
- 29 Formannskapet gir rådmannen fullmakt til å uttale seg og/ eller treffe avgjørelse på vegne av næringsutvalget der formannskapet har slik fullmakt som gjelder saker der kommunen har fått fullmakt etter jordloven av 1. Juli 1995, konsesjonsloven av 31. Mai 1974 nr. 19 og om forkjøpsrett for det offentlige ved erverv av fast eiendom , og reglene om bo og driveplikt etter lov av 28 juni 1974 nr. 58 (odelsloven).
- Dersom administrasjonen vil foreslå å benytte forkjøpsretten skal slike saker legges fram for politisk behandling.
- Saker som blir behandlet etter delegasjonsfullmakter bør refereres for formannskapet i første møte. (F-20/98)
- 30 Rådmannen delegeres myndighet til å ta avgjørelser som kommer inn under gjeldsloven. Slike avgjørelser refereres i hovedutvalget.(F-21/98)
- 31.Rådmannen delegeres myndighet til å inngå avtale om levering av kraft (F-94/98).
32. Det delegeres til rådmannen å avskrive foreldede kommunale krav. Slike vedtak skal refereres i formannskapet.(K-11/99)
33. Rådmannen delegeres avgjørelsesmyndighet etter følgende § i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler: Godkjenningsmyndighet etter § 6, tilsyn etter § 25 og virkemidler og dispensasjon etter § 26.
34. Formannskapet delegerer til rådmannen å konstituere i ledige etatsleder- og kontorsjefstillinger inntil 6 måneder, i påvente av utlysning og ansettelse. (F-sak 103/00).
34. Rådmannen delegeres myndighet i medhold av Kommuneloven nr. 107 § 10, til å fatte vedtak etter Forurensningslovens § 37.
- Klagebehandlingen delegeres til teknisk utvalg, jfr. Forvaltningslovens § 28, for vedtak fattet etter Forurensningslovens § 37. (K-sak 33/02)
35. Rådmannen delegeres myndighet til å ta avgjørelser som gjelder tildeling av boligtilskudd til tilpasning og etablering. (K-sak 65/02)
36. Rådmannen delegeres myndighet til å forvalte startlån. (K-sak 81/02)

(

(

REFERATER

Saksbehandler: Torunn Sivertsen
Arkivsaksnr.: 08/01462

Arkiv:

Saksnr.: Utvalg
0108/08 Formannskapet

Møtedato
04.12.2008

Rådmannens innstilling:
Referatsakene tas til orientering.

Saksutredning:
Følgende referatsaker foreligger:

- 1. Fra: Troms fylkeskommune, fylkesrådsleder.**
Vedr: NOU:13 Den nye sameretten – utsatt høringsfrist.
- 2. Fra: Ishavkysten friluftsråd**
Vedr: Innspill til høring av Samerettsutvalgets II NOU 2007:13 Den nye sameretten
- 3. Fra: Distriktssenteret.**
Vedr: Bli med og bygg opp Kunnskapsbasen for distriktene.

Ref A

KARLSØY KOMMUNE	
Arkiv saksnr.	
Dok.nr:	Journalnr./år:
Løpenr.:	19 NOV 2008
Saksbeh.:	Kopi til:
Ark.kode:	Ark.kode:
Kassasjon:	Gradering:

Distriktssenteret

Til kommuner og fylkeskommuner

Steinkjer 18.11.2008

Til alle fylkeskommuner og kommuner i distrikts-Norge – bli med og bygg opp Kunnskapsbasen for distriktene

Distriktssenteret er under oppbygging og vi trenger deres hjelp.

Distriktssenteret – Kompetansesenter for distriktsutvikling ble åpnet 4.september av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa. Distriktssenteret skal være en støttespiller og et kompetanseorgan for kommuner og fylkeskommuner i samfunnsutviklingsarbeidet. Vårt mål er å ha god innsikt i hva som påvirker en positiv utvikling i distriktssamfunn og bidra til å øke kunnskapen på alle nivå om hva som virker og ikke virker i distriktpolitikken. Derfor ønsker vi å samle, systematisere og dele fakta og erfaringer fra utviklingstiltak i distriktene i hele landet.

Vi skal være mye ute i felten og samle inn de gode eksemplene, men vi er også avhengig av at dere som driver eller har drevet spennende prosjekter og/eller forskning forteller oss om dette. Vi sørger for at din kommunes historie blir registrert i Kunnskapsbasen på vår nettside <http://www.distriktssenteret.no>. På den måten kan andre ta del i deres erfaringer og lære av dem.

Vi inviterer nå alle som er involvert i ulike utviklingstiltak i distrikts-Norge om å ta kontakt med oss slik at Kunnskapsbasen raskt blir fylt opp med nyttige innspill for alle ildsjelene rundt om i landet.

Kunnskapsbasen skal utvikles over tid. I første omgang bygger vi opp en oversikt over

- i) utviklingsprosjekter,
- ii) utredninger
- iii) forskningsmiljø som er relevante for ulike utviklingsaktører.

Etter hvert skal Kunnskapsbasen bygges ut slik at det blir mulig å søke på spesielle tema og fagområder.

Vi er interessert i alle prosjekter som direkte eller indirekte handler om å bidra til likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosetningsmønsteret, prosjekter som på ulike måter bidrar til verdiskaping, arbeidsplasser og velferd der folk bor. Prosjektene må ikke nødvendigvis være godt dokumentert gjennom rapporter eller liknende, men dersom slike finnes, ønsker vi også å få oversendt dette. På neste side finner du en oversikt over hva slags informasjon vi ønsker fra dere. **Vi ønsker at dere registrerer deres prosjekt(er) i et nettbasert skjema som dere finner her: <http://www.kdu.no/Default.aspx?tabid=5897&language=nb-NO>**

Hvis dere ikke ønsker å bruke skjemaet, kan dere alternativt sende innspill på e-post til post@kdu.no eller i brev til

Kompetansesenter for distriktsutvikling
Ogdalsveien 2
7713 Steinkjer

Iflg adresseliste

KARLSØY KOMMUNE	
Arkiv saksnr.	
Dok.nr:	Journainr./år:
Løpenr.: 2 8 OKT 2008	
Saksbeh.:	Kopi til:
Ark.kode:	Ark.kode:
Kassasjon:	Gradering:

Vår ref.:
08/492-10
Løpenr.:
25686/08

Saksbehandler:
Synnøve Lode
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 67

Arkiv:
K00 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
24.10.2008

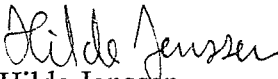
NOU 2007:13 DEN NYE SAMERETTEN - UTSATT HØRINGSFRIST

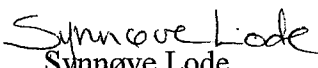
Viser til brev av 01.07.2008 hvor berørte parter anmodes om å komme med skriftlige innspill til fylkesrådets uttalelse i høringen om den nye sameretten.

Det er kommet signaler på at tidsfristen for skriftlige innspill er for knapp, da de fleste kommuner og andre sentrale parter tar sikte på å behandle sine innspill i desember. I den anledning vil Troms fylkeskommune utsette fristen for berørte parter å komme med skriftlige innspill til **fredag 19.des 2008**.

Sluttbehandling av Troms fylkeskommunes uttalelse skal skje på fylkestingets samling i mars 2009.

Med vennlig hilsen

Hilde Jenssen
Stabssjef

Synnøve Lode
Rådgiver

ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD

Fornavn, Etternavn
Ragnhild Sandøy

Vår dato:
20.11.08

Vår ref.:
158/08

Deres ref.:

Til

- Medlemskommunene
- Troms fylkeskommune
- Sametinget

Innspill til høring av Samerettsutvalget II NOU 2007:13 Den nye Sameretten

Samerettsutvalgets innstilling (SRU 2) til den nye sameretten er ute på høring med frist 15. februar, Troms fylkeskommune har bedt om innspill, også kommunene er høringsparter.

Samerettsutvalgets oppdrag handler om allmenningene og de frie goder i nord. Vel 40 % av landarealet i Troms er forvalta som statsgrunn. I friluftsrådets region forvaltes det meste av utmarka i Storfjord kommune og sammenhengende utmarksområder i Balsfjord kommune av Statsskog. Disse områdene har svært viktige funksjoner i forhold til jakt, fiske og friluftsliv generelt, og er dermed avgjørende for manges helse, livskvalitet og bolyst i hele regionen.

For de samiske lokalsamfunn er friluftsliv og opplevelser i naturen særskilt viktig. Folk nordpå er generelt mer aktive med friluftsliv enn befolkninga ler enger sør, se Nordlys 13.11., samt <http://www.ishavskysten.no/no/friluftsliv/sikringforallm.html>
- mye av identiteten til befolkninga er knytta til opplevelser i naturen.

Friluftsrådets medlemskommuner er Karlsøy, Tromsø, Balsfjord, Storfjord og Lyngen. Ressursområdet består av fire store fjorder og tre store halvøyer, daler- og fjelltrakter mot Finland og Sverige og øyriker mot Nordishavet. Området ligger i et gammelt grenseland mellom norrøne og samiske folkeslag, og spesielt i fjordene var det samiske språket lenge levende. I Sørfjorden/ Moskavuotna i Tromsø kommune oppga 80 % av befolkninga å ha samisk som morsmål fram til 1940. Mønsteret i de andre fjordbygdene i Lyngen og Storfjord var liknende. Området vårt har vært et sjøsamisk kjerneområde, og kontakten med de svenske samebyene som helt til 1919 flytta helt ut på de store øyene, har hatt stor kulturell betydning.

De kulturelle særtrekk gjelder også i utøvelsen av friluftsliv som bør tas på alvor. I vedtektene som er sendt kommunene foreslår styret i friluftsrådet et eget punkt i formålsparagrafen:

- å bidra til at regionens særskilte kulturtradisjoner innen naturbruk - norsk, samisk og kvensk, synliggjøres og hensyntas.

Ishavskysten friluftsråd har gått gjennom innstillinga og kommentert de forhold og begrensninger som har betydning for regionens allmenne friluftsjnteresser. Friluftsrådet vil på denne måten gi råd vedrørende problemstillinger som har betydning for organisering og økonomi som skal tjene for de tradisjonelle friluftsj- og opplevelsesinteressene. Friluftsrådet oppfordrer samtlige kommuner i Troms om å gi uttalelse.

Bakgrunn og mandat

Samerettsutvalget for Finnmark ble nedsatt som følge av Alta saka i 1980. Historisk har begrepet "Finnmark" omfatta det meste av dagens Troms. I arbeidet med forvaltninga av land og vann i Finnmark, er imidlertid dagens avgrensing av Finnmark fylke lagt til grunn, noe som har praktiske og samerettslige konsekvenser for de som er bosatt i dagens Troms.

I 2001 ble det nedsatt et offentlig utvalg for å utrede spørsmål om retten til land og vann i de samiske bruksområdene fra og med Troms til deler av Hedmark, SRU 2. Utvalget var sammensatt av 15 personer; forskere, jurister, bønder og reineiere fra det ganske land. Friluftskompetansen var representert med én representant, da fra Norges jeger og fiskerforbund sentralt.

Utvalget fikk i oppdrag å utrede generelt spørsmålene om den samiske befolkningas rettslige stilling når det gjelder retten til og disponeringa og bruken av land og vann i tradisjonelle samiske områder fra Troms og sørover. Utvalget skulle dels gi en redegjørelse for historiske forhold og for gjeldende rett når det gjelder bruken av land og vann i disse områdene, og dels en begrunna vurdering av hvilke endringer i rettstilstanden som anses som ønskelige. Utvalgets innstilling ble levert i desember 2007 og skal etter høringsrunden gis en politisk sluttbehandling på Stortinget.

Utvalgets forslag

Innstillinga er omfattende, ca. 1.300 sider fordelt på tre publikasjoner. Kartlegginga av historiske tradisjoner og rettigheter, er ikke systematisk utreda. Utvalget har valgt å forholde seg til deler av mandatet, da bare det areal som forvaltes av Statsskog.

Videre har utvalget ikke berørt de føringer som er lagt i Lappecodicillen som sikrer omfattende rettigheter i utmarka i Troms til samer bosatt på svensk side.

Samerettsutvalgets mandat omhandler i særlig grad bruken av og retten til utmark og landskap, allmenningene, til friluftsliv. Likevel har innstillinga påfallende lite fokus på friluftsliv. Utover tall om salget av jakt- og fiskerettigheter, er det ikke innhenta statistikk og annen dokumentasjon om status og utviklingstrekk vedrørende bruken av områdene sett fra de ulike friluftsjinteressene.

Samiske bruksområder gjelder arealer og ressursområder i mange ulike eiendoms kategorier; både i offentlig og privat eie. Oplysningsvesenets fond, allmenningene som fortsatt eksisterer rundt i bygdene og ute i skjærgården, det som har vært benevnt som Den ytre almenning, er ikke tema. Det er en kjensgjerning at eiendomsretten og råderetten til fellesressursene er blitt dramatisk endra, gjerne privatisert og lokal sedvane satt til side gjennom inngrep og inngripen fra offentlige myndigheter. De konsekvenser jordskifte, jord- og skogforvaltninga har fått i har i de samiske bruksområdene, berører utvalget i liten grad.

Man kan slik stille spørsmål om utvalget har lagt fram et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for at samfunnet skal kunne ta stilling til en så dramatisk omlegging og spesiell organisasjon som det som er foreslått. Det skal understrekes at det ikke fins liknende modeller noe sted i verden.

Forslag som i særlig grad berører friluftslivet og friluftsjinteressene gjennomgås her:

Forslag om ny forvaltnings- og eiermodell for "statens grunn" i Nordland og Troms

Flertallet foreslår følgende:

Opprettelse av et nytt eiendomsselskap

Det foreslås et helt nytt eiendomsselskap etter modell av Finnmarkseiendommen, FeFo. Det foreslås at eiendomsselskapet skal ha et styre med to representanter fra hver av fylkeskommunene. I tillegg skal Sametinget utnevne to representanter.

Utvalget har foreslått at selskapet gis navnet "Hålogalandsallmenningen".

Under eierselskapet opprettes opptil 6 regionale "utmarksstyrer" som skal administrere alle bruksrettigheter, herunder jakt, fiske og friluftsliv. Utmarksstyrene skal ha minst en representant fra hver av kommunene. Av de representantene som utnevnes av kommunene skal reindrifts- og landbruksinteressene ha tre hver. Friluftslivsinteressene skal ha minst én representant.

Mindretallet foreslår følgende:

Videreføring av Statskog som grunneier - revidert Statskogmodell

Også her foreslås oppretta regionale "utmarksstyrer" (fra 2 til 6). Disse skal være rådgivende for Statskog i forhold til jakt, fiske og friluftsliv, mens Statskog skal ha råderett over skogsdrift og eiendomsforvaltninga. Utmarksstyrene foreslås oppnevnt av Sametinget og fylkeskommunene. Kommunene er foreslått en indirekte rolle i utnevningene.

Andre hovedpunkter i utredninga

SRU 2 foreslår at det opprettes en kommisjon og en domstol. Disse skal avklare etablerte eier- og bruksrettigheter. Det kan være aktuelt å anerkjenne privat eiendomsrett til arealer, dersom "historisk bruk" skulle tilsi det. Det foreslås at samisk deltakelse i forvaltninga skal lovfestes.

Kommentarer

Om navneforslagene

Mange har forventet at utvalget skulle vurdere allmenningene og allmennhetens interesser, og ikke lansere en modell for én eiendom. Utvalget brukte først navnet "Hålogalandseiendommen" om eierselskapet i media, noe som avstedkom negative reaksjoner. Deretter har flertallet samlet seg om forslaget "Hålogalandsallmenningen".

Ut fra markedsføringsmessige vurderinger er dette et navn som klinger og virker positivt, det er et "salgsfremmende navn". Navneforslaget er imidlertid villedende av flere hensyn:

- Utmarka i Troms og Nordland kan neppe anses som å ha vært én allmenning. Indre områder i dagens Troms og Nordland var ikke del av det historiske Hålogaland (Navnet Hålogaland var brukt om kystområdene fra Helgeland opp til Malangen). At områdene har vært omtalt i en kilde som "De hålogalandske almendinger", kan i beste fall tyde på at det her var snakk om mange allmenninger, innenfor håloyghøvdingenes og ikke samiske territorier. Bruk av navnet Hålogaland, vil være historisk feil bruk av landskapsnavn.

- 2. ledd i navnforslaget "Hålogalandsallmenningen" indikerer at det er snakk om en reell allmenning. Bruk av allmenningsbegrepet blir her misvisende siden utvalgets forslag ikke er noen allmenningsmodell, men et eiendomsselskap.
- Allmenningsbegrepet blir misvisende også fordi det er snakk om å gjøre statsgrunn om til privat eiendom, se kommisjonen som er igangsatt i Finnmark. Man kan stille et stort spørsmål ved om allmennheten, lokalsamfunnene eller primærnæringene er tjent med at utmarka privatiseres ytterligere, og deri om den på grunn av "historisk bruk" skal eies av folk som ikke bor i lokalsamfunnet.
- Begrepet og institusjoner kalt "utmarksstyrene" er lansert om et nivå som skal forvalte "de frie goder". Ansvarsområdet er ikke avklart. Dersom slike "utmarksstyrer" skal være mer et nytt konkurrerende organ i forhold til etablerte råd og styrer, vil disse måtte gis funksjon som interkommunale allmenninger. For disse områdene og deres styrer bør allmenningsbegrepet brukes så vel i navnettinga som i funksjon.

Slik blir nåde forslag som "Hålogalandseiendommen" og "utmarksstyre" villedende i forhold til innholdet.

Allmennhetens tilgang til landskap og områder

Det foreslås ingen direkte endringer i forhold til dagens ordning. Allemannsretten vil i all hovedsak videreføres gjennom begge forslagene fra SRU 2. Det betyr at en av de viktigste grunnforutsetningene for friluftsliv blir ivaretatt.

Hvordan ansvar, oppgaver og inntekter skal fordeles mellom de to administrasjons- nivåene, er ikke avklart. Hvordan evt. konflikter mellom eierselskapets interesser og behov for inntekter ved salg av ressurser og verdiene for friluftsopplevelsene, jfr. utbygging av vannkraft, vindkraft, store hyttebyer, med mer, skal reguleres, er ikke omtalt. Det vises til kommentarer om økonomi og inntjening lenger ned.

Det er to endringer som foreslås. Den ene vil åpne for tildeling av eksklusive rettigheter til fjordfiske. Friluftspolitisk er det viktig å understreke at dette ikke må hindre allmennhetens tilgang til fritidsfiske i sjøen. (Denne delen av utredninga har høringsfrist 1. desember 2008 og gjennomføres av Fiskeri- og kystdepartementet). Det andre endringsforslaget innebærer at alle kan ta ut trevirke til husflid på statsgrunn/ i statsallmenning. Dette har liten praktisk betydning for friluftssinteressene.

Det foreslås en allmenn rett til uttak av trevirke til husflidsformål på statsallmenningene og statens grunn i samiske områder.

Dagens regulering av plukking av muldebær i straffelovens § 400 gir mulighet for å begrense folks tilgang på multer på privat grunn i Nordland, Troms og Finnmark. Statskog praktiserer i dag allmenn tilgang til multer på sine områder. Det er viktig for friluftslivet at denne ordninga videreføres også ved en ny eierform eller organisering.

Allmennhetens tilgang på jakt og fiske

Jakt og fiske er foreslått videreført som før. Innstillinga har heller ikke forslag om endringer av forvaltninga av de lakseførende vassdragene.

Fiske i ferskvatn og jakt krever i dag tillatelse fra grunneier (gjerne fiske-/jaktkort). Dagens statsgrunn i Troms er viktige arealer for fiske og jakt. Det er derfor avgjørende for utøvelsen av jakt og fiske at dagens tilgang opprettholdes.

Tilgang til jakt- og fiskekort kan deles i to. Det første går på tilgjengeligheten på kort. Det er ingen av forslagene fra SRU 2 som tilsier at denne vil bli dårligere enn dagens Statsskogordning. Riktignok kan inndeling av dagens statsgrunn i mindre enheter som foreslått kunne være en ulempe for de som fisker/ jakter på mange ulike steder i Nordland og Troms og som vil løse kort pr. internett. Med en god geografisk inndeling, og samhandling med organiserte private grunneierlag der det vil være naturlig, vil dette være av liten betydning.

Videre foreslås det at man kan skille på pris til innenbygds- og utenbygdsboende, men at prisrammene fastsettes av departementet. Ved knapphet på ressursene kan en også skille på tilgangen til innenbygds- og utenbygds boende. Denne muligheten har fjellstyrene i Sør-Norge og Statskog i dag, og den har også vært vanlig i differensiering på pris.

Her bør man merke seg at når fylkesgrensene brukes som grense i fellesressursområdene, kan det medføre løsninger som oppleves å være i strid med samisk sedvane. I dag må naboer på Alteidet i Kvænangen og Langfjorden i Alta betale ulike priser når de bruker sine tradisjonelle og felles bruksområder fordi de bor på hver sin side av fylkesgrensa, i og med ordninga med utenbygds og innenbygdsboende. På Finnmarkseiendommen må jegere fra Kvænangen betale det samme som jegere som kommer fra Oslo, 200 mil unna. Kvænangen var fram til 1986 administrert fra Statens skoger Finnmark.

Dette er forhold som angår brukernes sedvanemessige rettigheter og utøvelse av friluftsliv i sine hjemtrakter, men som ikke er hensyntatt i innstillinga. En forvaltningsordning må ta høyde for å organisere og løse slike misforhold.

Det andre som kan begrense tilgangen til jakt og fiske er prisene på kort. I begge modellene som foreslås fra SRU 2 forutsettes det at dagens prispolitikk skal videreføres. Departementet skal sette et øvre tak på pris. Videre er det en forutsetning at inntektene skal pløyes tilbake til kultivering og tilrettelegging. Det er ikke grunn til å tro at noen av de foreslåtte forvaltningsmodellene vil føre til et vesentlig endra prisbilde.

Grunneiere kan i dag ikke ta betalt for fiske med stang og handsnøre etter innlandsfisk av unger under 16 år. Statskog gir i dag gratis tilgang til de som er under 18 år og de som er over 67 år. Fra nyttår blir den nedre grensa heva til 20 år. Utvidelsen Statskog gjør fra av den lovbestemte grensa på 16 år, til 18 og 20 år, er viktig for rekrutteringa til fiske. Denne ordninga bør videreføres ved ny forvaltningsordning.

Inntekter og finansiering av nødvendig infrastruktur for friluftsliv

Mange har en oppfatning av at det er store inntekter som overføres fra Troms til sentrale strøk. Det er ikke tilfelle. Derimot kan man nok si at det er tilfelle for inntektene fra de statlige fisketrygd- og jegeravgifter, der midlene går til fond som i hovedsak disponeres sentralt, mens noe blir bevilga til søkbare tilskuddsordninger.

Salg av jakt- og fiskekort gir visse inntekter. For friluftslivsinteressene og lokalsamfunnene er det viktig at prisene holdes på et akseptabelt nivå, samtidig som inntektene kanaliseres tilbake til kultivering og tilrettelegging av infrastruktur, og at dette gjøres på en kostnadseffektiv måte. Begge forslagene fra SRU 2 klargjør og forsterker kravet om tilbakeføring av inntektene i forhold til dagens Statskog ordning. Avhengig av hvordan, kan dette fremme friluftslivsinteressene i regionen.

Det kan stilles spørsmål ved kostnadseffektiviteten i de organisasjonsmodellene som er foreslått.

Gjennom anerkjennelsen av områdene som allmenninger, vil et evt. salg av rettigheter eller grunn fra statens grunn/ statsallmenning innebære et frasalg av allmennhetens ressurser. Rettighetssalget kan være salg av tomter, fallrettigheter, vindrettigheter, eller lignende. I og med at utøverne av friluftsliv er den klart største representanten for allmennheten i de aktuelle områdene, er det også naturlig at inntektene fra slike salg skal gå til beste for de allmenne friluftslivsinteressene lokalt.

Med unntak av Statskog mangler vi i Troms organisasjoner som arbeider systematisk med fysisk tilrettelegging og drift av infrastruktur for friluftsliv. Turistforeningene, jeger- og fiskerforeningene og andre organisasjoner gjør en god jobb innenfor begrensa rammer som frivillige, men de har verken ressurser eller kompetanse til å ta over den rolla Statskog har i dag. Til det er

Det finnes flere men mindre kilder til å finansiere infrastruktur og andre tiltak for friluftsliv. I Troms har finansieringa av infrastruktur til fellesgodene gjennomgående vært en flaskehals. Så vel kommunene som fylkeskommunen har liten tradisjon og erfaring med å sørge for infrastruktur og tilrettelegging for friluftsliv, og både politiske status og nivå på bevilgninger er særdeles lavt i Troms i forhold til tilsvarende i andre regioner, se <http://www.ishavskysten.no/no/friluftsliv/ressurser.html>. Dette har i seg selv vært hemmende for å prioritere og legge til rette for det allmenne friluftslivet.

Derimot har folk i regionen en sterk tilhørighet til det enkle friluftslivet, se SSBs Levekårsundersøkelse og statistikk over regional fordeling, og oppslag Nordlys 13.11.08.

Det er derfor viktig at man uavhengig av modell sikrer en organisasjon som vil innebære et reelt framskritt for allmennhetens friluftsliv i Troms. I en framtidig organisasjon må man sikre

- at beslutningsansvaret blir lagt nærmest mulig brukerne
- ressurser og kompetanse for å ivareta friluftsliv generelt, og for å ivareta tyngre fysisk tilrettelegging, tilsyn og drift spesielt

Det er grunn til å framheve at det er også et behov for et betydelig løft for friluftslivet i Troms. Her vil vi vise til de betydelige statlige overføringer som over tid er foretatt for etablering av stier og leder, samt skjærgårdsparker i Sør-Norge. Inntektene fra salg av rettigheter på "statens grunn", vil ikke være tilstrekkelige til å dekke det store etterslepet og behovet på dette feltet i Troms. Det er viktig å unngå at organisasjonen bli nødt til å foreta utvalg av ressurser som vil kunne medføre uheldige inngrep i landskapsverdiene og allmennhetens interesser. Derfor må det foretas en vurdering av økonomi med kostnader og inntekter for en forsvarlig drift.

Vedr. rådighetsendringer iverksatt gjennom offentlige forvaltningsregimer
Del III i utvalgets innstilling er svært interessant, ikke minst ut fra behovet for en gjennomgang og dokumentasjon av landskapes tingsrettslige historie.

Anne Severinsen har foretatt en grundig dokumentasjon og kritisk analyse av hvordan Rana ble gjort om til Kongens område.

Øyvind Ravnas gjennomgang av eiendomsutviklinga i områdene rundt Tromsdalstinden, er et godt eksempel der bruken av beviser i rettslige prosesser har resultert i at opprinnelig samiske allmenninger er gjort om til private sameier. Eierne er for øvrig spredt over hele landet, og fjellområdet er til salgs for høystbydende.

Dette er viktig kunnskap, som burde ligge til grunn for en ny og bedre organisering av forvaltninga. Det er også viktig for at friluftspolitikken skal kunne bygges på natur- og kulturforståelse. Det var forventet at utvalget hadde gitt frambringelse av historisk dokumentasjon av denne typen stor vekt. Mangelen på områdevis historiske gjennomganger svekker innstillinga som beslutningsgrunnlag.

Organisering, avgrensning og mandat

Nærhet mellom beslutningsnivå og de det gjelder, skal være et bærende folkerettslig prinsipp.

De to fylkene er sammensatt av mange ulike kulturregioner og utmarksområder. Historisk har man i Kvenangen selvsagt aldri hatt felles bruksområder med f. eks. Hattfjelldal. Tingsrettslig er områdene i Nordland og Troms svært ulike. Det foreslåtte forvaltningsområdet er stort og meget langstrakt. Fra Finmarks til Nord-Trøndelags grense er det 100 mil langs E-6. Utvalget har ikke lagt fram noen historiske grunner eller rasjonelle gevinster for ett eierselskap for et så stort område som hele Troms og Nordland.

Det kan stilles spørsmål ved flere forhold vedrørende forslagene

- om indirekte demokrati der fylkestingene og Sametinget skal oppnevne representanter til et eiendomsstyre* er egna til å sikre demokratisk forvaltning og at beslutninger tas på rett nivå
- om to-nivå-modellen og fordelinga av makt og råderett mellom et eiendomsstyre og de regionale allmenningene ("utmarksstyrene").
- Samerettslig fortøner det seg feil når samebyene på svensk side ikke er foreslått medvirkningsrett

Det er snakk om rettigheter til "utmark". Utmark, skog og arealer dreier seg om naturforvaltning. Riktig naturforvaltning forutsettes kunnskaper, innsikt og nærhet slik at tilbudet blir godt.

Verken Troms fylkeskommune eller Sametinget har vektlagt tradisjoner eller kompetanse innen naturforvaltning eller friluftsliv. Sågar i Finnmarkseiendommen har man til nå vært tilbakeholdne med å bruke ordet "friluftsliv", kfr. Direktørens presentasjon på Troms fylkeskommunes dialogkonferanse 04.09.08.

For begge de aktuelle forvaltningsmodellene er det foreslått regionale "utmarksstyrer".

For det evt. eierselskapet er det skissert en modell der reindriftsnæringa og landbruksnæringa skal ha minimum tre representanter hver og flertall i styret. Friluftinteressene derimot er sikra bare én plass. Sett ut fra omfanget av bruken, den betydning friluftslivet har for den allmenne befolkning, samt spennet i de ulike friluftorganisasjoner og brukergrupper, synes det urimelig at friluftslivet kun skal være sikra én representant.

Det blir også påfallende når kun Den norske turistforening og Norges Jeger- og fiskerforbund er nevnt som aktuelle representanter for denne store og sammensatte gruppa. Disse organisasjonene har mange medlemmer også i regionen. Eksempelvis har Troms turlag 3.600, Tromsø jeger- og fiskeforening 1.100, Tromsø havpadleklubb 560 og Arctandria kystlag 220 medlemmer pr. november 2008. Friluftsrådet vil påpeke at det i tillegg er mange andre organisasjoner i ulike kategorier, samt at friluftslivet rundt i lokalsamfunnene i stor grad er organisert gjennom trimgrupper, bygdslag, idrettslag, eller liknende.

Vedrørende en oppdeling i regionale enheter, jfr. "utmarksstyrer", er det viktig å sikre en helhetlig forvaltning av større sammenhengende landskap og friluftsområder. Det bør være et mål at landskapsinndelinga i Troms gis en historisk riktig organisering og forvaltning. Dette behovet må selvsagt avveies mot at områdeavgrensninga også bør hensynta aktuelle forvaltningsorganer som regionråd, friluftsråd, reinbeitedistrikter, svenske samebyers bruksområder, og andre.

Unødig byråkrati og ressursbruk og ytterligere oppsplitting av forvaltninga må unngås. Det er viktig med en nøktern vurdering av ressursbruken.

I en og samme region og for et og samme utmarksområde kan det i dag opereres med mange ulike organer for beslekta tema og ansvarsområder:

Kommunale viltnemnder/ miljønemnder/ ressursutvalg, interkommunale friluftsråd, kontaktutvalg/ styrer for nasjonalparker/ landskapsvernområder, Statskogs samarbeidsutvalg for friluftsliv, jakt og fiske, beitelag, skogeierforeninger, reinbeitedistrikter, samebyer, grunneierlag, elgvald og forvaltningsstyrer, mm

Det sier seg selv at det med slik organisering og oppsplitting av ressurser, ikke er tilstrekkelige ressurser til å ivareta kvalifisert forvaltning i forhold til dagens utfordringer med gjengroing, uorganisert og kommersiell ferdsl, behov for tilrettelegging, mm.

Når det gjelder selve avgrensninga, er fylkesgrensa som tidligere påpekt, inga logisk grense for friluftsliv og sedvanemessig bruk av utmark. I vårt område kan, dersom man bare ser på den

delen av utmarka som forvaltes av Statsskog, ei naturlig inndeling være områdene fra og med Ofotfjorden til Malangen, og fra Malangen til og med Stor-Lyngen/ evt. med Kvænangen. Forvaltningsmessig kan man med fordel samle hele området fra og med Ofoten, indre Troms og Nord-Troms, dvs. det som var Statens skoger Troms.

Det er naturlig å se Ofotalvøya/ Stuoranjárga som en sammenhengende utmark selv om den tilhører både Nordland og Troms fylke. Det historiske nordsamiske språkområdet går dessuten fra Ofoten og videre nord- og østover. Eufjorden i Tysfjord kommune er ei topografisk og kulturell grense. Dette er et poeng som bør tillegges stor vekt i avgrensninga.

Oppsummering

Det er forvaltninga av allmenningene og de frie goder saka handler om .Både matrikulert og umatrikulert statsgrunn i Troms, både terreng og de store lakseførende vassdragene, er svært viktige friluftsområder. Dette gjelder både ut fra opplevelseskvaliteter, faktisk bruk og i folks bevissthet. Dette bør gjenspeiles i organisering og mandat som gis framtidige forvaltningsorganer, og i tillegg til å sikre det folkerettslige, må regionens friluftsutøvere gis god tilgang til og kvalitet på områder for allsidige naturopplevelser.

Sett fra friluftsråds perspektiv er det grunn til å stille ved om sameretten skal avgrenses til en sak om modeller for forvaltning av de eiendommer som i dag forvaltes av Statsskog. Opplysningsvesenets fond inkludert lappevesenets fond, finnefondet, de nordlandske skolefond, m. m. er fellesressurser av stor allmenn interesse, og som burde vært vurdert i denne sammenhengen.

Det bør prioriteres å framskaffe tingsrettslig dokumentasjon for alle områdene, slik det er gjort for Rana, og for alle typer grunn.

De økonomiske og finansielle betingelser for forvaltninga er av stor betydning, og er ikke tilstrekkelig belyst og ivaretatt i innstillinga. Inntektene også fra de statlige fisketrygd- og jegeravgiftene bør vurderes regionalisert, da etter en modell som reflekterer territorium og ikke brukernes bosted.

Det er hensiktsmessig og historisk riktig organisering av områder og tilgangen til "de frie goder" for friluftsliv, beite og andre bærekraftige utmarksnæringer det dreier seg om, da primært til beste for de som har tilknytning til utmarksregionen eller allmenningen. En ny organisering må innebære en reell forbedring folkerettslig og ressursmessig slik at allmennhetens friluftsjakter interesser inkludert de samiske, ivaretas, samtidig som tradisjonelle utmarksnæringer og beite sikres.

Flertallet foreslår et privateiendomsselskap, ikke en allmenningsorganisasjon slik navneforslaget Hålogalandsallmenningen kan få folk til å tru. Flertallets modellforslag med to nivå og et eiendomsstyre for Troms og Nordland virker ikke som en overbevisende modell for et bærekraftig demokrati og sjølstyre. Allmennheten i Troms er neppe tjent med at ett konsernstyre får eiendomsrett til et område som tilsvarer 1/3 av fastlands-Norge, et meget stort geografisk område med store kulturelle ulikheter.

For mange råd og organer på samme territorium gir små muligheter til forsvarlig forvaltning.

Dersom "utmarksstyrer" skal ha en fornuftig funksjon, bør de gis status, avgrensning og navn som allmenningsstyrer med reell råderett og tilstrekkelige økonomiske ressurser.

Aktuelle landskap som skal demokratiseres må utgjøre store nok og hensiktsmessige regioner og bør ha en felles historie. Sammensetninga av styringsorganene må reflektere regionens allmenne friluftsjnteresser.

Forvaltning og tilrettelegging for friluftsliv koster. Så vel på privat som på fellesgrunn er det et stort behov for større aktivitets- og investeringsnivå enn tilfellet er i Troms i dag. Fordyrende administrasjon og dyrere tjenester, vil medføre behov for økte inntekter. Dette kan dersom økonomien ikke er sikra på anna vis, medføre større press på kommersialisering av natur og utmark som fellesgoder f. eks. gjennom salg av attraktive naturområder til sportsanlegg, fritidsanlegg, utleiehytter, vindkraft og annen kraftindustri, m.m.

Uansett modeller vil forvaltninga av fellesgodene være et samfunnsansvar og det vil være et behov for å sikre bevilgninger til forsvarlig drift og tilrettelegging for allmennhetens friluftsliv over statsbudsjettet.

Samiske tradisjonelle bruksområder i Troms omfatter mer enn dagens statsgrunn. En nyorganisering av såkalt statsgrunn får mye å si for lokalt/ regionalt selvstyre og for allmennhetens friluftsjnteresser. Organisering av forvaltning med finansiering og representasjon, må gjøres ut fra hvordan samfunnet på beste måte skal ivareta naturen, samt rettighetshavernes og allmennhetens interesser.

Konklusjon: Det er behov for en styrking av demokratiet i forvaltning av allmenningsressursene og styrke det tradisjonelle friluftslivet i Troms. Utvalget har ikke framlagt et beslutningsgrunnlag som er godt nok til å foreta endringer av forvaltninga, slik det er foreslått.

Høringsuttalelsen kan leses på friluftsrådets hjemmeside www.ishavskysten.no og <http://www.ishavskysten.no/no/friluftsliv/samirights.html>

Med hilsen

Ola M. Johansen (sign)
rådsleder

Ragnhild Sandøy(sign.)
daglig leder

Vedlegg: Notat om begreper og eiendoms kategorier

Kopi:

- FNF – Troms
- Friluftsrådene Landsforbund, FL
- Friluftsrådene i Nordland og Troms

Vedlegg

Notat om begreper og eiendoms kategorier

Begreper som er grunnleggende for forståelsen av sameretten redegjøres kort for her:

Allemannsrett

Allemannsretten er retten til på visse vilkår, ferdsel og opphold, sanking av bær, sopp og urter i utmark, ferdsel på frossen innmark, samt fiske i saltvann. Allemannsretten er hevdvunnen og lovfesta i Norge, Sverige, Finland og delvis i Skottland, og er avgjørende for utøvelsen av friluftsliv. Allemannsretten ble innført i fiskeriene sist på 1800-tallet.

Allmenning

En *allmenning* er et avgrensa geografisk område der ingen har eksklusiv eiendomsrett, og som har funksjon som en fellesressurs. De som har bruksrett til allmenningen, må ha en geografisk tilknytning til allmenningen.

Om Statskog

Skog og skogvirke hadde stor betydning for veksten i fiskeriene langs kysten, og sist på 1600-tallet viste både private og statlige vesener interesse for allmenningene i nord. Etter koloniseringa av dalførene i innlandet og veksten i samebyene, intensiverte staten sin tilstedeværelse. I 1860 ble landet delt inn i firstmesterdistrikter. Troms og Finnmark firstmesterdistrikt hadde sete i Tromsø og var delt i fire forvaltningsdistrikter, derav ett i dagens Troms, Malangen. Hensikten med skogvesenet var dels å drive oppsyn med kongens, dvs. statens skoger, dels utvise hogst av trær på rot hos private. Respekten for statens eiendomsrett var liten både i samebyene og hos sjøfinnerne. Statens drev ved hjelp av bevilgninger målbevisste oppkjøp av gode skogeiendommer.

Jordsalgskontoret for Finnmark skulle administrere jordsalgsloven og jordsalgsreglementet av 1902. En egen Jordutvisningsresolusjonen av 1775 gjorde det mulig å eie privat jord i Finnmark.

I 1957 ble Direktoratet for statens skoger etablert under Landbruksdepartementet.

1993 ble Statskog SF etablert med utgangspunkt i Direktoratet for Statens skoger. Hensikten var å sikre en mer rasjonell drift og utvikling av statens eiendommer og naturressurser. Statskog SF er landets største grunneier, og arealene skal brukes aktivt for å sikre viktige samfunnsoppgaver med satsing på tilrettelegging og forvaltning av eiendommer til beste for allmennheten med tanke på naturvern, friluftsliv og lokal verdiskaping.

Om Opplysningsvesenets Fond, OVF

Opplysningsvesenets fond, Ovf er en norsk, statlig institusjon som forvalter statskirkelige eiendommer i samsvar med Grunnloven § 106 og Lov om Opplysningsvesenets fond. Fondet er underlagt Kultur- og kirke departementet og har Den norske kirkes beste som formål. Fondet er en av landets største grunneiere og er blant annet eier av mange prestegårder, presteboliger, store skogarealer og ca. 12.500 festetomter. I en utredning i Ovf s høringsuttalelse av 28.11.2006 i anledning NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke konkluderer Advokatfirmaet Hjort med at Opplysningsvesenets fond (Ovf) er en selveiende formuesmasse.

Fondets portefølje omfatter i dag statlige eiendommer som opprinnelig kommer fra flere fond og vesen. De grunneiendommer som Opplysningsvesenets fond har grunnbokshjemmel til i Nordland og Sør-Troms, tilhører egentlig Det nordlandske kirke- og skolefond, en stiftelse som ble opprettet 27. november 1716.

Fondets skoger og utmark var lenge forvalta av Statskog. Siden 2000 har Norskog hatt oppdraget med å forvalte OvF sine skog- og utmarksarealer. Opplysningsvesenets fond (OVF) skal registrere sine utmarkseiendommer for å få en oversikt over eiendomsmassen og videre velge ut de eiendommene/ byggene som har kulturhistorisk verdi.

Friluftsliv

LOV 1957-06-28 nr 16 Lov om friluftslivet (friluftsløven), definerer innmark og utmark og regulerer forholdet mellom grunneier og allmennheten, inkludert ferdsel på innmark og i utmark. Friluftsløven har bestemmelser om friluftsområder.

Friluftsråd

Friluftsrådene er interkommunale spesialorganer som skal sikre allmennhetens friluftsliv. I Sør-Norge har man friluftsråd bare i kystområdene, mens forvaltninga av de frie goder i fjellbygdene ivaretas av statsallmenningene eller bygdeallmenningene.

På Salen

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohtkan

Regionalt utviklingsprogram for Troms

2008-2009

ke nordområdesatsning gründere kompetanse næring logistikk infrastruktur realfag ung

REGIONALT UTVIKLINGSPROGRAM FOR TROMS 2008-2009

Utgiver:

Troms fylkeskommune, Næringsetaten, 9296 Tromsø
Telefon 77 78 80 00. Telefax 77 78 80 01.

Internett: <http://www.tromsfylke.no>

Grafisk produksjon: Troms fylkeskommune

Omslagsbilder: Maarit Markussen, Kaja Baardsen, Gunnar Davidsson, Rune Lejon, Erling
Svensen

Regionalt utviklingsprogram for Troms er trykket på miljøvennlig papir.

INNHALDSFORTEGNELSE

1. FYLKESTINGETS VEDTAK	1
1.1 Forord	2
1.2 Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST)	2
2. REGIONALT UTVIKLINGSPROGRAM FOR TROMS 2008-2009	3
2.1 Fylkeskommunes rolle, partnerskapsarbeid og samarbeidsavtaler	3
2.2 Forankring og avgrensing.....	4
2.3 Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 - innhold.....	4
2.4 Utviklingsprogrammets funksjoner	4
2.5 Samarbeidsprosess	4
2.6 Virkemidler/forvaltning/regional merverdi.....	5
2.7 Føringer på operatører	6
2.8 Forholdet mellom Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 og de årlige handlingsprogrammene	6
2.9 Mål- og resultatstyringssystem.....	6
2.10 Vedrørende bidrag fra nasjonalt nivå.....	7
2.11 Satsinger og prioriteringer i perioden 2008-2009	7
PROGRAM 1. KOMPETANSE	8
1.1 FoU/høyere utdanning/forutsetninger for regionalt forankret kompetanseutvikling	8
1.2 Videregående opplæring – utfordringer mht arbeidsmarkedsutvikling	9
PROGRAM 2. NÆRINGSUTVIKLING	11
2.1 Rammebetingelser og generelle virkemidler næringsliv.....	11
2.2 Landbruk	12
2.3 Fiskeri- og havbruk	13
2.4 Kombinasjons/kulturbaserte næringer.....	14
2.5 Petroleum	14
2.6 Øvrig industri og tjenesteytende næringer	15
2.7 Reiseliv	16
PROGRAM 3. LOGISTIKK OG INFRASTRUKTUR	18
3.1 Innledning.....	18
3.2 Transportinfrastruktur	18
3.3 Kystovervåking	18
3.4 Bredbånd	18
PROGRAM 4. ROBUSTE REGIONER	20
4.1 Senterstrategi og lokalsamfunn	20
4.2 Bærekraftig utvikling	22
4.3 Kultur	25
4.4 Grunnleggende forutsetninger for offentlig sektor.....	26
OVERSIKT OVER FYLKESPLANENS ”BIDRAG FRA NASJONALT NIVÅ”	28
VEDLEGG:	35

1. Fylkestingets vedtak

Fylkesrådets forslag til Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 ble behandlet av fylkestinget 5.desember 2007.

Fylkestinget i Troms fattet her følgende vedtak:

”

1. Fylkestinget har behandlet ”Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009”.
2. Fylkestinget ønsker gjennomføring av en politisk prosess i fylkestingskomiteene med sikte på strammere strategiske føringer innenfor eksisterende innsatsområder og program.
3. Innenfor rammen av tilretteleggende tiltak over regionalt utviklingsprogram fordeles bruken av kap.551 post 60 midlene i henhold til eksisterende komitestruktur som følger:
 - a) Kultur og næring: 50%
 - b) Utdanning og helse: 20%
 - c) Miljø- og samferdsel: 20%
 - d) Plan- og økonomi: 10%
4. Regionalt Samarbeidsforum Troms avvikles og erstattes med mindre, fagspesifikke samarbeidsfora relevant for de ulike fylkestingskomiteene.
5. Fylkestinget vedtar ”Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009”. Fylkestinget ber fylkesrådet årlig legge fram oversikt i.f.t. oppnådde resultatmål/effekt av tildelte RUP-midler.
6. Fylkestinget vil særlig understreke viktigheten av et nært samarbeid med kommunene.
7. Fylkestinget legger til grunn en fortsatt styrking av rammen til kommunale næringsfond.
8. Fylkestinget ber fylkesrådet legge fram en årlig rapport om bruken av regionale utviklingsmidler i Troms.
9. Det utvikles en ”innlandssoneplan” som i hovedsak omhandler innlandets muligheter og utfordringer innenfor næringsutvikling, kompetanseutvikling og forsvarsvirksomhet, samt avveier disse mot vernekrav. ”

Troms fylkeskommune
05.12.2007

Terje Olsen
Fylkesordfører

1.1 Forord

Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 er utarbeidet i samarbeid mellom Troms fylkeskommune (TFK) og Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST). Forumet består av representanter fra fylkeskommunen, kommuner, regionale statsetater og næringslivsorganisasjoner. I tillegg har representanter for næringshager, inkubatorer og kunnskapsparker deltatt i prosessen. Plan- og næringsetaten i TFK har koordinert og ledet prosessen med utformingen av Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009.

Utviklingsprogrammet er et strategisk program for årene 2008 og 2009. Det utarbeides i tillegg årlige utviklingsprogram med budsjett for det enkelte år.

Regionalt Samarbeidsforum Troms forplikter seg til å følge de prioriteringer som ligger i mål, innsatsområder og strategier som presenteres i Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009.

1.2 Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST)

- Knut Werner Hansen, Nærings og samferdselskomiteen, TFK
- Britt Skinstad Nordlund, Nærings og samferdselskomiteen, TFK
- Irene Lange Nordahl, Fylkesråd for næring, TFK
- Plan- og næringsetaten, TFK
- Midt-Troms Regionråd
- Sør-Troms Regionråd
- Nord-Troms Regionråd
- Balsfjord, Karlsøy og Tromsø Regionråd
- Sametinget
- NHO Troms
- LO Troms
- Statens vegvesen Region Nord
- Innovasjon Norge Troms
- NAV Troms
- Fiskeridirektoratet i Troms
- Fylkesmannen i Troms
- Fiskeflåteorganisasjonene i Troms:
 - Troms Fiskarfylking
 - Kystfiskarlaget
 - Nord-Norsk rederiforening
- Landbruksorganisasjonene i Troms:
 - Troms Bonde- og Småbrukarlag
 - Troms Bondelag
- Høgskolen i Tromsø
- Høgskolen i Harstad
- Universitetet i Tromsø
- Norut
- NorInnova

2. REGIONALT UTVIKLINGSPROGRAM FOR TROMS 2008-2009

2.1 Fylkeskommunes rolle, partnerskapsarbeid og samarbeidsavtaler

I stortingsmelding nr 12 (2006–2007) *Regionale fortrinn – Regional fremtid*, legges rammer for den videre prosess der dagens fylkeskommune fra 1. januar 2010 skal erstattes av et fornyet og styrket regionalt forvaltningsnivå som den sentrale aktøren for regional utvikling. I følge meldingen vil de nye regionene bli betydelig styrket gjennom å få større ansvar overført fra staten innen næringsutvikling, marin sektor, samferdsel, miljøvern, landbruk, kultur, utdanning og forskning samt regional planlegging.

Geografisk inndeling for det nye regionnivået ble i juni 2007 behandlet som egen sak i fylkestinget. Det skal i desember 2007 fattes endelig vedtak om dette i det nyvalgte fylkestinget. Regjeringen forventes å legge frem sitt forslag til regioninndeling våren 2008.

Fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør vektlegges sterkere enn tidligere. Med blant annet dette som bakgrunn er et av fylkesplanens overordnede mål innenfor regional utvikling at:

- *Troms fylke skal utvikles gjennom å styrke det regionale demokratiet. Fylkeskommunens samordnende og regionalpolitiske rolle skal bli mer synlig og tydelig.*

Fylkestinget ser det som ønskelig og hensiktsmessig å samarbeide med andre i det regionale utviklingsarbeidet. Fylkeskommunens bidrag eller "innsatspott" vil være forankret i regionalt utviklingsprogram og fylkeskommunens økonomiplan. Disse plandokumentene er utarbeidet med basis i mål og innsatsområder i fylkesplanen, som er utformet i dialog med samarbeidspartnere og vedtatt av fylkestinget.

Aktuelle samarbeidspartnere er blant annet fylkets kommuner, Sametinget, regionale statsetater, FoU-miljøer, høyere utdanningsinstitusjoner, næringsliv og arbeidslivsorganisasjoner. Samarbeidsavtalene som inngås er av svært ulik karakter avhengig av hvilke mål og temaområder avtalene omfatter, og hva partene kan bidra med av forpliktelser, samt økonomiske og kompetansemessige virkemidler.

Troms fylkeskommune har en omfattende samarbeidsavtale med Sametinget som også er forankret i fylkesplanens følgende overordnede mål:

- *For å sikre det regionale mangfoldet i bosetting og levemåte skal vår felles kulturarv, både den norske, samiske og kvenske, legges til grunn for utvikling av alle samfunnsområder. Kulturpolitikk og folkehelsearbeid skal bidra til økt livskvalitet for befolkningen.*

Innsatsområdene i avtalen er knyttet til *kultur og språk, regional utvikling og nordområdeutvikling*. Fokus rettes bl.a. på samisk språk, opplæring, kulturminneforvaltning, museer, bibliotek, kultursentra, regionalpolitikk m.v.

Når det gjelder utvikling av samiske samfunn og næringer vil oppfølging av avtalen framgå i det årlige regionale utviklingsprogrammet.

Troms fylkeskommune har også samarbeidsavtale med Innovasjon Norge Troms, reiselivsselskaper og næringshager i fylket. Det foreligger også en avtale mellom fylkeskommunen og kommunene i Troms om bredbåndutbygging.

Det vil i perioden være aktuelt å inngå avtaler med nasjonale og regionale aktører som Forskningsrådet, SIVA og Husbanken. Avtalene vil regulere virkemiddelinnsett og samarbeid omkring regionale satsinger innenfor de respektive parters virkeområder.

2.2 Forankring og avgrensing

Fylkestinget fattet i juni 2006 vedtak om prolongering av "Kompetansesamfunnet Troms - Fylkesplan for perioden 2004-07". Prolongert fylkesplan for Troms 2008-2009 ble lagt frem for fylkestinget i juni 2007. Fylkesplanen består av en overordnet del og en handlingsdel som igjen er todelt; den ene delen utgjøres av Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 mens den andre utgjøres av fylkeskommunens økonomiplan for 2008-2011. Fylkesplanens handlingsdel er rettet inn mot å realisere fylkesplanens visjon, mål og innsatsområder.

Fylkesplanens mål og innsatsområder vil også bli fulgt opp gjennom relevante sektorplaner, virksomhetsplaner og fylkeskommunens økonomiplan og budsjett, i tillegg til de virkemidler som vil være hovedfinansieringskilder for Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009. Dette gjelder spesielt fylkesplanens tema bærekraftig utvikling, kultur, videregående opplæring samt innenfor hovedtema logistikk og infrastruktur.

2.3 Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 - innhold

Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 består av fire programområder. Tre av dem er sammenfallende med fylkesplanens hovedtema: Kompetanse, Næringsutvikling samt Logistikk og infrastruktur. Det fjerde programområdet, Robuste regioner, omfatter fylkesplanens øvrige tema.

2.4 Utviklingsprogrammets funksjoner

Utviklingsprogrammet har følgende funksjoner:

- Viser sammenhengen mellom fylkesplanens overordna mål, innsatsområder og strategier
- Dokumenterer resultatet av den regionale samarbeidsprosessen ved at regionalt utviklingsprogram fastlegger felles strategier for regionale aktører
- Definerer hvilke aktører fylkeskommunen tildeler virkemidler over statsbudsjettets programkategori 13.40, Regional- og distriktpolitikk
- Identifiserer andre samarbeidende virkemiddelaktører
- Programmet fungerer som strategiske føringer for Innovasjon Norge Troms sin bruk av bedriftsrettede virkemidler og bygdeutviklingsmidler

2.5 Samarbeidsprosess

Mål og innsatsområder i vedtatt prolongert fylkesplan for Troms 2008-2009 har dannet rammen for innholdet i programområdene i prosessen med utarbeidelse av Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009.

Relevante innsatsområder er definert i forhold til den virkemiddelinnsett som skal styres gjennom handlingsprogrammet. Prosessen har tatt utgangspunkt i en gjennomgang av eksisterende felles strategier fra Regionalt utviklingsprogram 2004-2007. Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST) har så kommet med skriftlige innspill til nye strategier

tilknyttet prolongert fylkesplans innsatsområder. Utviklingsprogramutkastet er blitt forelagt RST med anmodning om tilbakemelding. Alle strategier bygger på prolongert fylkesplans innsatsområder og overordnede mål.

Øvrige mål og innsatsområder følges opp i fylkeskommunens økonomiplan.

2.6 Virkemidler/forvaltning/regional merverdi

Virkemidler og ressurser som samordnes gjennom Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 er regionale økonomiske utviklingsmidler, ressursinnsats fra ulike utviklingsaktører og politisk påvirkning for å endre rammebetingelser gjennom de fire programområdene samt fylkesplanens "*bidrag fra nasjonalt nivå*". Samarbeid innenfor rammene av utviklingsprogram-midlene mellom ulike aktører skal gi regional merverdi.

Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 fastlegger programområder og definerer aktører for de regionale utviklingsmidlene, videre synliggjøres økonomiske prioriteringer fra samarbeidende virkemiddelaktører.

Som regional utviklingsaktør skal fylkeskommunen forvalte virkemidlene i forpliktende partnerskap med næringslivet, virkemiddelaktører, private organisasjoner, utdanningsinstitusjoner, kommuner og Sametinget.

Hoveddelen av økonomiske virkemidler som settes inn i det regionale utviklingsarbeidet er virkemidler fra statsbudsjettet, programkategori 13.50 regional- og distriktpolitikk, post 551.60 tilskudd til fylkeskommuner til regional utvikling. Midlene skal bidra til å realisere regional utvikling, særlig innenfor kompetanseheving, omstilling, entreprenørskap, nyetablering, innovasjon og nyskaping i næringslivet, og tilrettelegging for dette.

I tillegg legger Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 føringer på Troms fylkeskommunes virkemidler fra økonomiplanen til næringsformål og tilrettelegging for dette (næringsfond, fiskeflåtefond, bredbåndssatsing).

Tabellen nedenfor gir en oversikt over ulike virkemidler og operatører. Tabellen er basert på gjeldende programkategorier, benevnelser og grupperinger for 2007. I to-årsperioden for utviklingsprogrammet kan disse bli endret og/eller justert.

Finansieringskilde	Operatører	Virkemiddel type
Regionale utviklingsmidler (551.60)	Innovasjon Norge Troms	Bedriftsrettede tiltak
	Troms fylkeskommune Kommunene i Troms Landsdelssamarbeidet	Tilretteleggende tiltak Regionale programsatsinger og tematiske satsinger Interreg IV Kommunale utviklingsfond Landsdelsutvalget
Næringsrettede midler til regional utvikling (551.61)	Programstyret for næringsrettede midler til regional utvikling	Næringsutviklingsmidler
Fylkeskommunens økonomiplan - utviklingsarbeid	Troms fylkeskommune	Næringsfond Bredbåndsfond Fiskeflåtefond Samarbeidsavtaler Butikkstøtte Transportstøtte
Fylkeskommunens økonomiplan – drift/investering	Troms fylkeskommune	Drifts- og investeringsmidler til etater
AID + andre dep. AAD Jordbruksavtalen Avkastning/egne midler Flere dep.	Sametinget NAV arbeid Fylkesmannen/Innovasjon Norge Troms Kommunene SIVA Andre operatører	Næringsrettede virkemidler Tiltaksmidler mv BU-midler Kraftfond og annet Kompetansemessig næringsstruktur*

*Næringshager, inkubatorer, forsknings- og kunnskapspark.

2.6.1 Finansieringsandeler

Den samlede regionale merverdi fra partnerskapet vil framkomme i årlige handlingsprogram. Egenandelsgraden avhenger av type tiltak, men hovedregelen ved søknader om finansiering av prosjekter og tiltak gjennom utviklingsprogram-midler er minimum 50 % egenandel.

2.7 Føringer på operatører

Program for næringsutvikling m/innsatsområder legges som strategiske føringer på Innovasjon Norge i perioden. Samtidig kan relevante innsatsområder som er nedfelt i øvrige program benyttes.

2.8 Forholdet mellom Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 og de årlige handlingsprogrammene

Prioriteringer av ressurser for gjennomføring av innsatsområder og strategier i Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 vil spesifiseres i de årlige handlingsprogrammene innsatsområder/strategier, økonomiske virkemidler og operatører.

2.9 Mål- og resultatstyringssystem

Troms fylkeskommune har på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet utarbeidet et fullstendig mål- og resultatstyringssystem, herunder resultatkrav som svarer til fylkesplanens mål for regional utvikling. Arbeidet er gjort med utgangspunkt i Fylkesplan for Troms 2004 – 2007 og i Regionalt utviklingsprogram 2004 - 2007 og i samarbeid med partnerskapet. Systemet vil bli videreført i kommende periode.

2.10 Vedrørende bidrag fra nasjonalt nivå

Prolongert fylkesplan for Troms 2008 - 2009 har avslutningsvis for hvert enkelt tema formulert klare krav til sentrale myndigheters bidrag og regionale tilpasninger av statlig sektorpolitikk. Dette viser viktige områder for politisk påvirkning og dialog mellom regionale og nasjonale myndigheter.

I realiseringen av Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 er det nødvendig å se de ulike mål, innsatsområder og strategier i sammenheng med fylkesplanens "*bidrag fra nasjonalt nivå*". Avsnittene som omhandler "*bidrag fra nasjonalt nivå*" fra fylkesplanen er derfor i sin helhet tatt inn i Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009.

2.11 Satsinger og prioriteringer i perioden 2008-2009

Innsatsområdene i vedtatt prolongert fylkesplan for Troms 2008-2009 legges til grunn for de programprioriteringer som gjøres i Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009.

Fylkesrådet har i tillegg gjennomført en bred prosess med utarbeidelse av Fylkesplanmelding 2007. I fylkesplanmeldingen gir fylkesrådet Fylkestinget en status i forhold til gjeldende fylkesplan. Fylkesplanmelding 2007 vektlegger særlig følgende satsingsområder som avgjørende for etablering, vekst og verdiskapning i nord:

- Nytenkning, entreprenørskap og innovasjon
- Kulturbaserte næringer
- Ungdoms- og kjønnsperspektiv

I arbeidet fremover vil tiltak og aktiviteter som fokuserer på disse, gis en ekstra oppmerksomhet. Flere av strategiene innen Regionalt utviklingsprograms programområder ivaretar satsingen på entreprenørskap, kulturbasert næring og ungdoms/kjønnsperspektiv. Det skal i perioden utarbeides en egen handlingsplan for kultur og næring.

Fylkesrådet vedtok i 2007 planen "*Omstillingsutfordringer i Troms - Plan for videre omstillingsarbeid og bruk av omstillingsbevilgning*". Planen fokuserer på kommuner som er under omstilling og tar høyde for nye omstillingsområder. Omstillingsplanen må oppdateres jevnlig ved videreutvikling og kvalitetssikring av arbeidet.

PROGRAM 1. KOMPETANSE

Fylkesplanmål:

- Infrastruktur skal fokuseres som grunnlag for regional utvikling i Troms:
Konkurransedyktige utdannings-, forsknings- og utviklingsmiljøer skal videreutvikles

1.1 FoU/høyere utdanning/forutsetninger for regionalt forankret kompetanseutvikling

Innsatsområder:

1. FoU-innsatsen i landsdelen må opp på nasjonalt nivå
2. Rammebetingelsene for utvikling av nye arbeidsplasser innenfor kunnskapsintensive næringer må forbedres
3. Det må arbeides for at nordnorsk næringsliv i større grad enn i dag baserer seg på bruk av anvendt forskning. Næringslivets kompetansesatsing og FoU-engasjement må heves
4. Det må skapes større økonomiske ringvirkninger av FoU-arbeid i landsdelen
5. Samarbeidet mellom næringsliv, kompetanseinstitusjoner og offentlige myndigheter på ulike nivå må utvikles for å sikre næringsmessig uttelling av regionens kunnskapsressurser
6. Fylkets FoU-institusjoner må utvikle sin kunnskapsformidling og sin eksterne kontaktflate
7. Øke samarbeidet med FoU-miljøer i nabofylkene
8. Det må bli sterkere koblinger mellom realkompetanse – formell kompetanse
9. Det må arbeides for å styrke og komplettere høgskolene og de regionale FoU-miljøene
10. Fylkets desentraliserte studietilbud må videreutvikles
11. Realfaglig og teknologisk utdanning ved Universitetet i Tromsø og høgskolene i fylket må styrkes

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 1.1 FoU/høyere utdanning:

Innsats-område 1	<i>1) Ved å arbeide for økt satsing på forskning blant annet innen områder som bioteknologi, nye marine arter i oppdrett, rom-jord teknologi, kald-klima teknologi, telemedisin, energiteknologi og petroleumsteknologi i nordområdene. (Se også tema 2.6, innsatsområde 7) 2) Ved å øke satsingen på utviklingsarbeid forankret i kunnskapsmiljøenes spisskompetanse. 3) Ved å opprette samarbeidsavtale med Norges Forskningsråd. 4) Ved å styrke fylkets attraktivitet og tiltrekningskraft for internasjonalt ledende arbeidskraft og kunnskapsaktører.</i>
2	<i>1) Ved å initiere modellutviklingsgruppe for å gjøre det mulig for små og mellomstore bedrifter å nyttiggjøre seg sentrale FoU-midler i bedriften selv om de har liten egenfinansieringssevne.</i>
3	<i>1) Ved å legge til rette for praktisk formidlingsarbeid mellom næringsliv og FoU - miljø.</i>
5	<i>1) Ved å sikre arenaer for høyere utdanning, forskning, forskningsformidling og utviklingsarbeid som fungerer som brobygger mellom næringsliv, lokalsamfunn og kompetansemiljø. 2) Ved å få til samarbeid/nettverk vil Troms fylkeskommune satse på sin rolle som brobygger. 3) Ved å satse på petroleumsteknologi i nordområdene for utvikling av et sterkt kompetansemiljø i nord. 4) Ved å arbeide for økt bruk av offentlige støtteordninger slik at næringslivets økonomiske kapasitet til å drive FoU styrkes. 5) Ved å arbeide for FoU samarbeid for en helhetlig satsing på landbruksrelaterte forskningsprosjekt.</i>
7	<i>1) Ved å utvikle utdanningsstrategier i et landsdelsperspektiv innen FoU og utdanning, med fokus på områder som petroleum. (Jf tema 2.5, strategi 2.2).</i>
9	<i>1) Ved å utvikle relevante videre- og etterutdanningstilbud rettet mot personer med høyere kompetanse.</i>
10	<i>1) Ved å kartlegge og definere etterspørsel og egne behov for høyere utdanning i planregionene. Desentraliserte og distribuerte utdanningstilbud kan realiseres gjennom studiesentre, bibliotek, frivillige organisasjoner og eventuelt deltakende bedrifter. Bredbånd blir særlig viktig for slike tilbud.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms fylkeskommune, regionråd/kommuner, Sametinget, Finnmark og Nordland fylkeskommuner, Fylkesmannen i Troms, NAV Troms, Innovasjon Norge Troms, Norges Forskningsråd, UiT, høgskolene i fylket, kompetansemessig næringsstruktur, FoU-miljø for øvrig og NHO/næringsliv.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

1.2 Videregående opplæring – utfordringer mht arbeidsmarkedsutvikling

Innsatsområder:

1. Utvikle incentiver, som bl.a. Vitensenteret ved UiT, for å bedre rekrutteringen til fysikk, matematikk og realfag generelt samt til de fag innen helsesektoren som har svak søkning i forhold til etterspørselen etter arbeidskraft. Arbeide for motivasjon og

bevisstgjøring mht slike utdanningsvalg. Dette må gjelde alle nivå fra grunnskole til høyskole og universitet

2. Videreføre arbeidet med ulike aktører innen prosjektet "Ungt entreprenørskap" og videreutvikle utdanningstilbudene innen entreprenørskap på høyskole/universitetsnivå
3. Satse på opplæring innen fiskeri- og oppdrettsrelaterte fag samt arbeide for bedret kunnskap og forståelse innen fangstbehandling og bevaring av kvalitet på fisk
4. Ungdom må gis kjennskap til næringslivsstrukturen i egen region, og til de mulighetene som utradisjonelle valg gir. Særlig gjelder dette jenter, i helsefag både jenter og gutter
5. Legge bedre til rette for ungdom som pendler fra kommuner uten videregående skoletilbud
6. Legge til rette for at utdanningsinstitusjoner og virksomheter kan styrke kontakt og informasjonsvirksomhet overfor hverandre, eksempelvis ved NHOs partnerskapskonsept
7. Bedriftene må stimuleres til å se nytten av ansatte med høyere utdanning, for å styrke kontakten mot kompetansemiljøer
8. Næringslivet bør sammen med høyskolene definere utdanningsmoduler direkte tilpasset markedets behov

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 1.2 Videregående opplæring/arbeidsmarkedsutvikling:

1	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ved å initiere til samarbeid og nettverksdannelse mellom arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner og Troms fylkeskommune for helhetlig problemforståelse og tilpasning av utdanningstilbud. 2) Ved å iverksette tiltak som motiverer ungdom til å velge realfag. 3) Ved å styrke innsatsen mot skolefravall i videregående opplæring.
4	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ved å sikre rekruttering til duodjinæringen i forbindelse med fagopplæringen, en bør vurdere opprettelse av et felles opplæringskontor for duodji i nord. 2) Ved å videreføre samarbeid skole-næringsliv om kompetanseoppbygging for øket bevissthet om eget lokalsamfunn/muligheter. Legge til rette for etablering av lands- og landsdelsdekkende tilbud forankret i stedegne og regionale fortrinn. 3) Ved å tilrettelegge for satsing på entreprenørskap i videregående skole. 4) Ved å arbeide for økt rekruttering til næringer som har stor regional betydning.
5	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ved å opprettholde og forsterke tiltak som gjelder skole- og fritidsmiljø for ungdom på videregående skole, særlig gjelder dette borteboende elever.
8	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ved å legge til rette for internasjonalt rettede/eksportrettede utdanningsmuligheter med fokus på språk, marked og kulturforståelse for norske og utenlandske elever.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Innen videregående opplæring har Troms fylkeskommune et spesielt ansvar for tilretteleggende virksomhet og initiativ. Andre aktører er regionråd/kommuner, Sametinget, Finnmark og Nordland fylkeskommuner, NAV Troms, Innovasjon Norge Troms, LO, utdannings- og utviklingsmiljø, kompetansemessig næringsstruktur samt NHO/næringsliv.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

PROGRAM 2. NÆRINGSUTVIKLING

Fylkesplanmål:

- Det skal tilrettelegges for et utviklingsorientert, nyskapende og konkurransedyktig næringsliv

2.1 Rammebetingelser og generelle virkemidler næringsliv

Innsatsområder:

- 1) Observere konjunkturutviklingen i Troms fylke versus nasjonal utvikling
- 2) Signalisere overfor sentralt nivå dersom tiltak nasjonalt slår særlig ille ut for næringslivet i Troms grunnet ulik konjunkturutvikling
- 3) Videreutvikle den regionale utviklingskompetansen gjennom kunnskapsoppbygging, strategiske regionnettverk, deltagelse i internasjonale program samt i internasjonale fora for regionalpolitisk påvirkning
- 4) Stimulere bedrifter til samarbeid over landegrensene og til utforskning av nye markedsmuligheter
- 5) Stimulere til etablering av regionale innovasjonssystemer/næringsklynger
- 6) Utvikle de regionale virkemidlene som grunnlag for næringsutvikling i Troms
- 7) Tiltak rettet mot kompetanse, entreprenørskap, innovasjon og nyetablering må tilpasses regionale forhold og forutsetninger

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.1; Rammebetingelser og generelle virkemidler næringsliv:

Innsats- område 3	1) Ved å være en brobygger og pådriver slik at arenaer, miljø, kontakter og allianser skapes og utvikles.
4	1) Ved å styrke markedsadgangen til små- og mellomstore bedrifter gjennom økt satsing på markeds kunnskap, logistikk/distribusjon og profilering. 2) Ved å legge til rette for rekruttering av stabil og kvalifisert arbeidskraft til hele regionen.
5	1) Ved å etablere møteplasser mellom næringsliv, offentlige virksomheter og kompetansmiljø for å utvikle flere regionale innovasjonssystemer/næringsklynger og kreative næringsmiljø. 2) Ved å stimulere og prioritere koblinger/næringsklynger mellom ulike næringer og tiltak på tvers av næringer for å få økt grad av innovasjon.
7	1) Ved å påvirke næringslivet til å rekruttere flere med høyere utdanning, siden dette kan øke FoU graden. 2) Ved å fortsatt prioritere etablereroppfølgingen i fylket og videreutvikle samarbeidet rundt entreprenørskap og gründervirksomhet

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms fylkeskommune, regionråd/kommuner, Sametinget, Finnmark og Nordland fylkeskommuner, Fylkesmannen i Troms, NAV Troms, Innovasjon Norge Troms, Barentssekretariatet, forsknings- utdannings- og utviklingsmiljø, næringshager og NHO/næringsliv.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

2.2 Landbruk

Innsatsområder:

- 1) Utvikle et markedstilpasset landbruk i Troms, som kan utnytte de fortrinn vi har i nord. Dette innebærer tilrettelegging for utvikling av så vel tradisjonelt landbruk som småskaladrift
- 2) Utvikle en arealpolitisk påvirkning som sikrer langsiktige drivverdige enheter
- 3) Fokuserer på utfordringer i forbindelse med distribusjon av nisjeprodukter
- 4) Skogressursene i fylket skal forvaltes med sikte på å øke avvirking. Bruk og foredling av lokale skogprodukter skal øke, både til tradisjonell trelast, energi fra skog, samt nye bruksområder
- 5) Sørreisa skal ha en sentral rolle som senter for treindustri
- 6) Ta vare på reindriftsinteresser gjennom sikring av areal- og beitegrunnlag

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.2; Landbruk:

Innsatsområde 1	<ol style="list-style-type: none">1) Ved å tilrettelegge for utvikling av nye produkter og nisjer, herunder videreforedling av matvarer i småskalaformat, slik at merkevarer kan bygges.2) Ved å tilrettelegge for utnytting av naturgitte fortrinn gjennom blant annet å utnytte utmarksbeitene bedre, øke og bedre potetproduksjonen, øke bær og grønnsakproduksjonen samt legge til rette for økologisk landbruk.3) Ved å videreutvikle kompetansetilbudene rettet mot primærprodusenter, avløsere og småskala matprodusenter.4) Ved å stimulere til rekruttering, samdrift, maskinsamarbeid og andre samarbeidstiltak, samt styrke avløssersituasjonen.5) Ved å utvikle samarbeid og møteplasser mellom andre næringer/sektorer, produsent og forbruker vil landbruket styrkes.6) Ved å styrke og utvikle geiteholdet i Troms, bl.a gjennom satsing på kompetanse, foredling og markedsføring.
2	<ol style="list-style-type: none">1) Ved å arbeide for å opprettholde og synliggjøre verdien av kulturlandskapet herunder sikring av jordvern i henhold til nasjonale mål.
4/5	<ol style="list-style-type: none">1) Ved å sikre, støtte og videreutvikle treindustrimiljøene og skogkompetansmiljøene.2) Ved å sikre effektiv og bærekraftig utnytting av skogressursene gjennom hogst, skogkultur og skogvegbygging.
6	<ol style="list-style-type: none">1) Ved å legge til rette for utvikling og nettverkssamarbeid innenfor reindriftnæringen.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Når det gjelder landbruk har fylkesmannen et spesielt ansvar for tilretteleggende virksomhet, og initiativ. Det vises her til "Strategier for landbruksrettet næringsutvikling i Troms 2007 – 2009" som legger føringer på bruken av BU-midlene. I visse sammenhenger kan Troms fylkeskommune være aktuell. Andre aktører er regionrådene/kommunene, Sametinget, Innovasjon Norge Troms, landbruksorganisasjonene, samvirkeorganisasjonene i landbruket, Nordnorsk kompetansesenter Holt, reindriftsforvaltningen, skogeierorganisasjonene og Norsk institutt for jord- og skogkartlegging.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi og nettverk, der Fylkesmannen i Troms og Innovasjon Norge Troms har budsjettansvar.

2.3 Fiskeri- og havbruk

Innsatsområder:

- 1) Fylkeskommunen må ta en lederrolle for den regionale utvikling av fiskeri- og havbruksnæringen i Troms, og utnytte de fortrinn som finnes i fylket
- 2) Det må arbeides for at strukturendringer i fiskeri- og havbruksnæringa fremmer samfunns- og næringsutvikling i fylket, med en fortsatt desentralisert profil
- 3) Økonomisk virkemiddelinnsett mot fiskeri- og havbruksnæringen må bidra til å sikre regionale mål for utvikling
- 4) Kompensasjonsordninger knyttet til areal, ressurs og produksjonsrettigheter må utredes i planperioden, og konsekvensutredes før innføring
- 5) Tema som rekruttering, rettigheter og fordeling av disse må gis økt fiskeripolitisk fokus
- 6) Fiskeindustriens lokalisering må fortsatt være et fortrinn i råstoffmarkedet. Rammevilkårene for industrien må styrkes i form av forbedring av råstofftilgang og markedsforhold samt økt verdiskaping av fisk som nå transitteres gjennom fylket
- 7) Det må satses på bruk av fangstmetoder og en fangstbehandling som gir best mulig råstoffkvalitet
- 8) Arbeidet med tilrettelegging for økt produksjon av settefisk av laks og ørret i Troms må videreføres
- 9) En regional strategi for utvikling av marine arter i oppdrett må utformes. Det må arbeides for opprettelse av strategiske selskap eller programmer som bidrar til oppskalering og kommersialisering av nye arter i oppdrett, samt tilrettelegging for systemer for distribusjon og omsetning
- 10) Det må arbeides for å redusere areal som flaskehals for den videre utviklingen av oppdrettsnæringen. Muligheter for samlokalisering av ulike arter i oppdrett må utredes, siden dette kan øke produksjonspotensialet og bidra til å redusere båndlagte lokaliteter

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.3; Fiskeri- og havbruk:

1	<i>1) Ved å være pådriver for en aktiv fiskeri- og havbrukspolitikk med hensyn til tilrettelegging og utvikling av rammebetingelser i samarbeid med næringsliv, kommuner og regionråd.</i>
2	<i>1) Ved å vurdere tiltak for å bedre mottakssiden i fiskerinæringen, slik at fiskeflåten i Troms kan opprettholdes.</i>
3	<i>1) Ved å stimulere fiskerinæringen til å utvikle nisjeprodukter og arbeide mot nye markeder. 2) Ved å stimulere til kompetanseheving med sikte på økt verdiskaping i hele verdikjeden. 3) Ved å stimulere til utvikling av samarbeids- og innovasjonsmiljø innen marine næringer.</i>
6	<i>1) Ved å videreutvikle foredlingsindustrien for fisk og reke.</i>
8	<i>1) Ved å fokusere på bedre energiutnytting, alternative energikilder og FoU slik at smoltproduksjonen i fylket blir mer konkurransedyktig.</i>
9	<i>1) Det må vurderes tiltak for å få sterkere samordning av produksjon/tjenester i oppdrettsnæringen innenfor et geografisk område.</i>
10	<i>1) Ved å kartlegge/ redusere konfliktnivået mellom fiskeri og havbruk for å øke verdiskapingen i begge næringene.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Innovasjon Norge Troms har gjennom operatøransvaret et særlig ansvar for initiativ. Andre aktører er Troms fylkeskommune, regionrådene/kommunene, Sametinget, Fiskeridirektoratet region Troms, utdannings- forsknings- og utviklingsmiljøene, fiskeflåteorganisasjonene og NHO.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

2.4 Kombinasjons/kulturbaserte næringer

Innsatsområde:

- 1) Det må i perioden satses sterkere på tilrettelegging for kombinasjonsnæringer

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.4; Kombinasjons/kulturbaserte næringer:

Innsats-område 1	<i>1) Ved å utvikle kompetansehevingstiltak for å finne nye yrkesmuligheter samt at kombinasjonsnæringer prioriteres av virkemiddelapparatet. 2) Ved å legge til rette for utvikling av kulturbaserte næringer. 3) Ved å utarbeide en handlingsplan for kultur og næring i Troms. 4) Ved en særlig tilrettelegging for videreutvikling av samiske kombinasjonsnæringer.</i>
------------------	---

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområde og strategier:

Troms fylkeskommune, regionrådene/kommunene, Fylkesmannen i Troms, Innovasjon Norge Troms, Sametinget, NHO/næringsliv og NAV Troms.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi og nettverk

2.5 Petroleum

Innsatsområder:

- 1) Petroleumsmiljøene må styrkes i nord
 - Harstad skal fortsatt ha status som oljesenter i nord ved at tillagte oppgaver opprettholdes og videreutvikles
 - Tromsø med sitt forsknings- og kompetansemiljø må i sterkere grad bli synlig i utviklingen av oljeindustrien i nord
 - De tre nordlige fylkeskommunene må styrke sitt samarbeid om tilrettelegging for petroleumsvirksomhet
- 2) Nordnorsk markedsandel i petroleumsvirksomheten må økes gjennom kompetansehevingstiltak og nettverksbygging
- 3) Kompetansebasert næringsvirksomhet må økes gjennom bl.a. industriell utnyttelse av gass
- 4) Infrastruktur må styrkes bl.a. gjennom et distribusjonssystem for gass¹
- 5) Det må være fokus på prinsippet om bærekraftig utvikling og miljø ved å prioritere tiltak som går på å erstatte eksisterende energiløsninger med gass, spesielt i transportsektoren²
- 6) Petroleumsplanen for Troms må revideres

¹ Innsatsområde 4 og 5: Se også kap. 4.2.4 "Klima og energi"

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.5; Petroleum

Innsats- område 1	<i>1) Ved å etablere et gjensidig nyttig og utviklende samarbeid mellom Harstad og Tromsø. 2) Ved å utnytte de mulighetene for samarbeid og leveranser i forbindelse med den voksende russiske petroleumsaktivitet i Barentshavet og oljetanktrafikken langs kysten. 3) Ved å samarbeide om revisjon av helhetlig forvaltningsplan for Lofoten – Barentshavet for større fokus på samfunns- og næringsmessige ringvirkninger av petroleumssatsingen i nord. 4) Ved å arbeide for å styrke det oljefaglige miljøet i Troms</i>
2	<i>1) Ved å utvikle samarbeidsopplegg med vekt på arbeidsdeling og felles framstøt for å sikre økt andel av oppdragene knyttet til petroleumsvirksomheten i Nord-Norge. 2) Ved å utvikle nordnorske utdanningsstilbud for oljebransjen der oljeindustrien mobiliseres og forpliktes til å delta i utviklingen av disse, samt bruke disse tilbudene for sine egne opplæringsbehov. Dette for å sikre rekruttering fra landsdelen.</i>
3	<i>1) Ved å utnytte de industrielle mulighetene basert på miljøutfordringer relatert til petroleumsvirksomhet.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms fylkeskommune, regionrådene/kommunene, Innovasjon Norge Troms, NHO/næringsliv, fagfora, utdannings- forsknings- og utviklingsmiljø, Snøhvit næringsforening og LO.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

2.6 Øvrig industri og tjenesteytende næringer

Innsatsområder:

- 1) Det må settes fokus på kompetansehevingstiltak innenfor industrien for å øke verdiskapingen
- 2) Det må settes fokus på kompetansehevingstiltak innenfor tjenesteytende næringer for å øke verdiskapingen
- 3) Det må arbeides for utvikling innenfor kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting og informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- 4) Eksisterende høykompetansebaserte næringsklynger og innovasjonssystemer må videreutvikles
- 5) Ved etablering av nye næringsklynger i Troms skal det legges vekt på nyskappings- og innovasjonspotensialet. Det legges også vekt på potensialet for samarbeid og nettverk mellom de ulike klyngedannelsene
- 6) Det må legges til rette for at Tromsø skal beholde og videreutvikle sine forutsetninger for å lykkes med utviklingsarbeidet innen bioteknologi
- 7) Det må stimuleres til at den kompetansen som finnes i forskningsmiljøene i regionen beholdes og videreutvikles som grunnlag for framvekst av bioteknologi i Troms
- 8) MABIT programmet må videreføres
- 9) Bioklynge Nord må formaliseres og videreutvikles

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.6; Øvrig industri og tjenesteytende næringer

Innsats-område 1	1) Ved utvikling av kompetansehevingstiltak må disse ta sikte på å utvikle bedre betalte produkter og nye markedsområder nasjonalt og internasjonalt. 2) Ved å stimulere til å utvikle konkurransedyktig industri og annen næringsvirksomhet som kan levere varer og tjenester lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
2	1) Ved å vurdere tiltak for å øke markedskompetansen i de tjenesteytende næringene. 2) Ved å tilrettelegge for at design og arkitektur kan gi konkurransefortrinn i næringsutvikling. Satsse blant annet på klimatilpasning av bygnings- og utemiljø gjennom forming og materialbruk.
5	1) Ved å stimulere til samlokalisering og organisert samarbeid slik at synergieffekter og reduserte kostnader kan oppnås.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms fylkeskommune, regionrådene/kommunene, Sametinget, Innovasjon Norge Troms, NHO/næringsliv, utdannings- forsknings- og utviklingsmiljø, LO og næringshagene.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi og nettverk.

2.7 Reiseliv

Innsatsområder:

- 1) Det må arbeides for å få til en velfungerende og målrettet organisasjonsmodell på fylkesnivå, samt et landsdelssamarbeid
- 2) Ved utvikling av nye produkt innenfor reiselivet må disse være tilpasset markedet. Det må særlig satses på utvikling i aktivitetsbaserte produkter, som kan trekke flere turister til Troms. Det bør utvikles natur- og kulturbaserte reiselivsprodukter
- 3) Nasjonal turistveg med tilhørende infrastruktur må utvikles
- 4) Utvikling av tiltak for å øke kvaliteten på reiselivsproduktene i Troms. Dette kan blant annet gjøres gjennom kompetanseheving
- 5) Bidra til mest mulig målrettet markedsføring, samt evaluering av markedsarbeid

Regionalt samarbeidsforums felles strategier 2.7; Reiseliv:

Innsats-område 1	1) Ved å arbeide for sterkere samarbeid i næringa. Samarbeid må også utvikles i forhold til andre næringer og sektorer slik som landbruk, fiskeri og kultur.
2	1) Ved å tilrettelegge for kultur- og opplevelsesbaserte produkter i reiselivssammenheng, samtidig som kulturens ekte uttrykk bevares. 2) Ved å tilrettelegge for at vernede områder i Troms kan brukes i reiselivssammenheng samtidig som at verneformålene bevares. 3) Ved å tilrettelegge for utvikling av reiselivsprodukter som vinterturisme, fisketurisme og kortferieprodukter.
3	1) Ved å utvikle produkter og prosjekter rundt Nasjonal turistvei slik at det skapes et mer mangfoldig aktivitetstilbud.
4	1) Ved å øke markedskompetansen når det gjelder reiselivsprodukter og arrangementsutvikling for aktørene i reiselivsbransjen.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms reiseliv AS, Troms fylkeskommune, regionråd/kommuner, Fylkesmannen i Troms, Sametinget, Direktoratet for naturforvaltning, Innovasjon Norge Troms, NHO/reiselivsnæringen og forsknings- utdannings- og utviklingsmiljø, spesielt høgskolen i Harstad.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi og nettverk.

PROGRAM 3. LOGISTIKK OG INFRASTRUKTUR

Fylkesplanmål:

- Infrastruktur skal fokuseres som grunnlag for regional utvikling i Troms:
 - Infrastruktur for transport og telekommunikasjon skal forvaltes og utvikles for å gi samfunns- og næringsliv vilkår for utvikling og markedstilgang på nivå med landets sentrale regioner

3.1 Innledning

Samferdselsplan for 2006-2009 legger til grunn noen hovedutfordringer:

- Bedret fremkommelighet for alle brukerne i hele transportsystemet.
- Økt effektivitet i transportsystemet
- Økt trafiksikkerhet og mer miljøvennlig transport i hele fylket

Effektiv, miljøvennlig og sikker transport og logistikk er viktig for et konkurransedyktig næringsliv. Det er behov for samordning og styrking av kollektivtrafikk og satsing på næringslivets transport i distriktet.

Bredbåndsteknologien bidrar til positiv utvikling i distriktene, og gir nye muligheter for innbyggere i Troms. Troms fylkeskommune vil bidra til bedret kommunikasjon og transport i Nordområdene gjennom internasjonalt samarbeid.

Gjennomføring av innsatsområdene vil i stor grad skje gjennom vedtak tilknyttet nasjonale og regionale samferdselsplaner og samferdselsbudsjetter.

Innsatsområder:

3.2 Transportinfrastruktur

1. Nord-Norge og Troms må identifisere de nye transportnettene og legge til rette for satsinger som er i tråd med de strukturer vi vil være avhengige av
2. Det må etableres effektive feedersystem inn mot knutepunktene Tromsø og Narvik. For sjøtransport vil dette i hovedsak bety tiltak i de største trafikkhavnene og de største fiskerihavnene, på vegsiden må det legges til rette for effektive vegtransporter inn mot knutepunktene. Dette vil blant annet innebære at det etableres fast dekke og økt aksellast på en betydelig større andel av fylkesvegnettet, samt rassikring av de viktigste vegstrekningene. Alternativ til fysiske rassikringstiltak må vurderes der det er hensiktsmessig ut fra kostnadene
3. Det må defineres et hovedvegnett for havbruks- og fiskerinæringens behov for uttransport av ferskfisk, der det gis høy prioritet til regularitet og fremkommelighet

3.3 Kystovervåking

4. Styrke samarbeidet med nasjonale og internasjonale aktører for å øke sjøsikkerheten
5. Styrke nasjonal kunnskap og kompetanse om havområdene og polare forhold

3.4 Bredbånd

6. Samarbeidet mellom kommuner og fylkeskommunen skal forankre utbyggingen av bredbånd og fremme nettbaserte løsninger både for privat og offentlig sektor
7. Samarbeidet med FoU/statlige institusjoner i fylket skal videreføres
8. Fylkeskommunens bredbåndsfond skal styrkes

9. Prosjektet bør utvides til å omfatte interregionalt samarbeid på Nordkalotten og i Barentsregionen

Regionalt samarbeidsforums felles strategier; Logistikk og infrastruktur

Innsats- område 1	<i>1) Ved å arbeide med bedre logistikksystem for fly-, land- og sjøtransport ifht bl.a kollektivtransport, reiseliv og fiskeri- og havbruksprodukter. 2) Ved å stimulere til tiltak rettet mot næringslivets behov for leveringssikkerhet/dyktighet og distribusjon. 3) Ved å påpeke betydningen av infrastruktur og ulike logistikk løsninger i en regional utviklingssammenheng.</i>
2	<i>1) Ved å videreføre arbeidet med knutepunktshavner med hensyn til sjøtransport og fersk fisk.</i>
4	<i>1) Ved å bedre samordningen av sivile og militære systemer for kystovervåking og beredskap. 2) Ved å arbeide for at det nasjonalt blir gitt økte ressurser til utvikling av kystovervåking og oljevernberedskap.</i>
6	<i>1) Ved å arbeide for utbygging av kraftfulle bredbånd og innovativ anvendelse av dette.</i>

Aktuelle aktører for realisering av strategier og innsatsområder:

Troms fylkeskommune, regionråd/kommunene, Statens vegvesen, Innovasjon Norge Troms, Forsvaret, Kystverket, Avinor og NHO/næringsliv.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

PROGRAM 4. ROBUSTE REGIONER

4.1 Senterstrategi og lokalsamfunn

Fylkesplanmål:

- Hovedtrekkene i bosettingsmønsteret i Troms skal opprettholdes ved å styrke hele senterstrukturen og skape livskraftige lokalsamfunn
- For å stimulere til egenutvikling, selvstendighet og medansvar skal barn og ungdom sikres muligheter til deltakelse og innflytelse i det regionale demokrati

4.1.1 Senterstrategi

Senterstrategien er et virkemiddel i arbeidet med å bevare et desentralisert bosettingsmønster. Strategien går ut på at en gjennom utvikling av livskraftige sentra skal arbeide for at arbeidsmarkedet og tilbudet av spesialiserte tjenester gir bedre valgmuligheter regionalt, enn det som ellers er mulig å få til i hver enkelt kommune. I fylkesplan 2008-2009 er det nedfelt en senterstrategi der senternivåene graderes på følgende måte:

1. Tromsø
2. Harstad og Finnsnes
3. Storslett, Bardufoss og Sjøvegan
Skjervøy som senter for maritime funksjoner
Setermoen som senter for Forsvarets aktiviteter
4. Øvrige kommunesentra
5. Lokale sentra

Innsatsområder:

1. Kommunene samarbeider slik de finner det formålstjenelig, ved regionrådssamarbeid og i andre sammenhenger. Samarbeid mot næringsliv bør skje ut fra de regionale strukturer som er hensiktsmessig for næringslivet
2. Samarbeid på tvers av fylkesgrensene er formålstjenlig og nødvendig, særlig i Sør-Troms/nordre Nordland
3. Regionsentrene Storslett, Bardufoss og Sjøvegan har hatt en positiv utvikling som må videreføres og utvikles. Det må også satses på å utvikle Finnsnes som bykonsept og Setermoen og Skjervøy som bygdeby og kystby i Troms
4. Samferdselsmessig infrastruktur, offentlige kommunikasjoner og bredbånd danner forutsetninger for i hvor stor grad senterstrategien kan fungere etter hensikten. Det skal være fokus på hva som kan gjøres for å styrke tilgjengeligheten fra hele fylket til sentra på høyere nivåer i senterstrukturen, og da særlig til Tromsø.

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.1.1 Senterstrategi:

Innsats- område 4	<i>1) Ved å bidra til å utvikle senterstrukturen og robuste regioner gjennom desentralisering av offentlige tjenester.</i>
	<i>2) Ved å utvikle fylkets robuste regioner ved å styrke relasjonene mellom senter og omland på ulike nivå.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommuner, Fylkesmannen i Troms og utviklings- og kompetansemiljøer.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.1.2 Lokalsamfunnsutvikling

Lokalsamfunn møter utfordringer både mht kompetanse, næringsutvikling og logistikk og infrastruktur. De innsatsområder som er trukket opp innenfor de ulike program er derfor også relevante strategier for lokalsamfunnsutvikling; i tillegg til de spesifikke innsatsområder nedenfor.

Innsatsområder:

1. For å lykkes i tiltaks- og utviklingsprosjekter er lokal forankring, samarbeid, dialog og arenabygging mellom ulike aktører sentralt. Det er nødvendig med god prosjektplanlegging og oppfølging
2. Kompetanse i utviklingsrettet prosjekt- og programarbeid må vedlikeholdes og videreutvikles. Det må bygges på eksisterende og nye arenaer for erfarings- og kunnskapsformidling. Fylkeskommunens rolle som nettverksbygger og initiativtaker er viktig
3. Barn og ungdom er fylkets viktigste ressurs for å utvikle et livskraftig og nyskapende Troms. Deres behov må derfor bli synliggjort og ivaretatt og de må aktivt tas med og tas hensyn til i offentlige beslutningsprosesser
4. Det må satses på kommunale utviklingsfond
5. Det er fortsatt nødvendig med støtte til dagligvarehandelen i spredtbygde strøk

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.1.2 Lokalsamfunnsutvikling:

1	<i>1) Ved å bidra til å utvikle lokalsamfunn som preges av nyskaping og rekruttering som kan møte utfordringene mht. kompetanse, næringsliv og infrastruktur. 2) Ved å bidra til utvikling av den kommunale infrastruktur innenfor områdene vannforsyning, fiskerihavneanlegg, stedsutvikling, fysiske miljøtiltak og næringsområder. 3) Ved å bidra til omstillingsarbeid i kommuner/områder som står overfor store omstillingsutfordringer. 4) Ved å tilrettelegge for markedsføring av tiltakssonen.</i>
2	<i>1) Ved å legge til rette for arenaer for kompetanseutvikling og erfaringsutveksling knyttet til stedsutvikling/småsamfunnsutvikling.</i>
3	<i>1) Ved å tilrettelegge for utviklingsmiljø, nettverks- og småsamfunnsprosjekter i distrikts-Troms. 2) Ved å satse på tiltak som ivaretar et kjønns- og livsfaseperspektiv som grunnlag for regional utvikling.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommuner, Fylkesmannen i Troms og utviklings- og kompetansemiljøer.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.2 Bærekraftig utvikling

Fylkesplanmål:

- All virksomhet i Troms skal bygge på prinsippet om bærekraftig utvikling, som sikrer at naturgrunnlaget bevares og overleveres til framtidige generasjoner.

4.2.1 Arealressurser og biologisk mangfold

Innsatsområder:

1. Det må utvikles en helhetlig strategi på et regionalt nivå for miljø og naturressurser i Troms, som også kan virke som en veiledning for kommunalt nivå
2. Fylkeskommunen vil utarbeide en fylkesdelplan for arealforvaltning i Troms. Gjennom samhandling med kommunene og regionale aktører, skal planprosessen resultere i felles regionalpolitiske retningslinjer og strategier for arealbruk
3. Kommunenes kapasitet og kompetanse på miljø og planlegging må styrkes for å sikre langsiktighet i areal- og ressursforvaltning, og redusere tidkrevende enkeltsaks- og dispensasjonssaksbehandling
4. Planleggingskompetansen i kommunene må styrkes og utvikles for å redusere konfliktnivået for bruk og vern av kystsonen
5. Kartleggingen av kultur- og naturressurser må videreføres og digitale verktøy for arealplanlegging og bruken av dem må videreutvikles

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.2.1 Arealressurser og biologisk mangfold:

Innsatsområde 1/3	1) Ved å øke planleggingskompetansen gjennom interkommunalt samarbeid om for eksempel; kystzoneplanlegging, landbruk og miljø og vanddirektiv.
1	1) Ved å inngå samarbeid mellom kommuner, fylkeskommune og statlige myndigheter om tiltak og kartlegging som kan redusere konfliktene i 100 m beltet i strandsonen. 2) Ved å etablere et forum for kystzoneplanlegging i fylket, og fylkesdelplan for kystsonen skal rulleres.
4	1) Ved å kartlegge gyteområder for fisk, fiskeområder, oppvekstområder langs kysten, samt vern av gyteområder ³ . 2) Ved å videreføre arbeidet med regionale kystzoneplaner.
5	1) Ved å møte utfordringer med henhold til kartlegging av biologisk mangfold gjennom samarbeid.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommunene, Fylkesmannen i Troms, Fiskeridirektoratet og forsknings-, utdannings- og utviklingsmiljø.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.2.2 Marine ressurser

³ Sees i sammenheng med næringsutvikling i fylket, jf. Programområde 2.3, innsatsområde 10, Fiskeri og havbruk.

Innsatsområder:

1. Det må legges til rette for en bærekraftig utvikling av havbruksnæringen. Dette vil gi merverdi for produktene og virke positivt for næringsaktørene og lokalsamfunnet.
2. Det må legges til rette for at fiskeriene i størst mulig grad kan utvikle og bruke de mest ressursvennlige og skånsomme redskapstyper og høstingsformer.

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.2.2 Marine ressurser:

Innsats-område 1/2	1) Ved å bidra til at fiskeri- og havbruksnæringen får en klarere miljøprofil.
-----------------------	--

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommunene, Fylkesmannen i Troms, Fiskeridirektoratet, Kystverket, havbruksnæringen (FHL-havbruk), Statens veterinære senter og forsknings-, utdannings- og utviklingsmiljø.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.2.3 Rovvilt**Innsatsområder:**

1. Samarbeid med næringene og med kommuner om informasjon og forebyggende tiltak mot rovdyr tap av husdyr og andre tapsfaktorer for sau og rein, må videreutvikles
2. Rovdyrstammen må reduseres (jerv og gaupe)

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.2.3 Rovvilt:

Innsats-område 1	1) Ved å samarbeide for å påvirke nasjonal rovdyrpolitikk for å bedre rammebetingelsene og utvikle gode regionale forvaltningsmodeller. 2) Ved å inngå prosjektretta samarbeid for å utvikle forvaltnings- og driftsformer som bidrar til å redusere og forebygge tap i husdyrhold og reindrift på grunn av rovvilt.
2	1) Ved å arbeide for en rovviltforvaltning som gir rom for landbruks- og reindriftsnæringa i Troms.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommunene, Fylkesmannen i Troms, rovviltnemda, Sametinget, landbruks – og reindriftsnæringen, Innovasjon Norge Troms og forsknings-, utdannings- og utviklingsmiljø.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.2.4 Klima og energi**Innsatsområder:**

1. Fremme samarbeid regionalt mellom næringslivet og det offentlige for å utnytte utviklingspotensialet for energibærere som biobrensel, vind, varmepumpe, biogass og spillvarme

2. Fremme etablering av et regionalt distribusjonssystem for naturgass/biogass, og bidra til omlegging til bruk av naturgass og biogass som drivstoff
3. Følge opp og revidere "Handlingsplan for klima & energi i Troms"

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.2.4 Klima og energi:

Innsats- område 1	<i>1) Ved å ha en aktiv rolle som tilrettelegger i satsing på produksjon og bruk av fornybar energi, gjenvinnbar energi og miljøvennlige energibærere.</i>
2	<i>1) Ved å vurdere muligheten for å basere nye fartøy i hurtigbåt – og fergesamband samt busser på naturgass og/eller biogass som drivstoff.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommunene, Fylkesmannen i Troms, NHO/næringsliv, Innovasjon Norge Troms, og forsknings- utdannings- og utviklingsmiljø.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.2.5 Avfall og forurensning

Innsatsområder:

1. Arbeide for å oppnå redusert avfallsproduksjon, forsvarlig håndtering og økt gjenvinning.
2. Bistå kommunene for å møte kravene fra EU's rammedirektiv for vann.

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.2.5 Avfall og forurensning:

Innsats- område 1	<i>1) Ved å vurdere utredning av industriell utnyttelse av husholdningsavfall og spesialavfall. 2) Ved å tilrettelegge for produksjon av biogass. 3) Ved å aktivt bidra til samarbeid mellom ulike aktører for å bidra til forsvarlig håndtering av farlig avfall.</i>
--------------------------------	--

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommunene, Fylkesmannen i Troms, landbruksorganisasjonene, NHO/næringsliv, Innovasjon Norge Troms, og FoU-miljø.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi og nettverk.

4.3 Kultur

Fylkesplanmål:

- For å sikre det regionale mangfoldet i bosetting og levemåte skal vår felles kulturarv; både den norske, samiske og kvenske, legges til grunn for utvikling av alle samfunnsområder. Kulturpolitikk og folkehelsearbeid skal bidra til økt livskvalitet for befolkningen.

Fylkesplan for Troms 2008-2009 har tematisert kultur og har trukket opp konkrete innsatsområder. De fleste av disse innsatsområdene må finansieres over andre budsjett enn de som vil være hovedfinansieringskilder for to-årig handlingsprogram.

Regionalt Samarbeidsforum Troms har pekt på at kultur er viktig innenfor alle programområdene i handlingsprogram for Troms 2008 - 2009. Dette gjelder spesielt viktigheten av å ha fokus på koblinger mellom næringsutvikling og kultur samt kulturens eget potensial for næringsutvikling⁴.

4.3.1 Samiske interesser

Arbeidet med de samiske spørsmål vil være forankret i samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Troms fylkeskommune. Avtalen legger føringer på finansiering av enkelte tiltak innenfor ulike sektorer.

Innsatsområder:

Kultur og språk

1. Gjennomføring av tiltak, inkludert satsing på samiske senter; Ája Samiske Senter og Várdobáiki, ønske om å realisere Ullsfjord og Senja språksenter, opplæring i samisk språk og kultur, inkludert bruken av samiske stedsnavn. Det skal samarbeides nærmere om museumsvirksomhet og bibliotektilbud. Partene skal inngå et mer forpliktende samarbeid i forvaltningen av kulturminner. Partene vil styrke formidlingen av samisk kultur og kulturforståelse, og vil legge forholdene til rette for levedyktige samiske foreninger i Troms. Det skal satses på Tromsø som urfolksby.

Regional utvikling

2. Sametinget og Troms fylkeskommune vil rette særskilt oppmerksomhet mot kommunene i Troms med tanke på at kommunene skal utvikle sin egen samepolitikk.

Nordområdeutvikling

3. Strategien bør omfatte både nasjonale og grenseoverskridende tiltak. Det arktiske samarbeidet, Barentssamarbeidet, Norges bilaterale arbeid i forhold andre arktiske stater, EU's nordlige dimensjon og arktiske vindu, Nordkalottsamarbeidet og arbeidet i Northern Forum, inkluderes.
4. Sametinget og Troms fylkeskommune må samarbeide om å påvirke de nasjonale rammebetingelsene for å skape livskraftige lokalsamfunn i Troms.

⁴ Innenfor program 2 næringsutvikling, kombinasjons/kulturbaserte næringer (2.4), tjenesteytende næringer (2.6) og reiseliv (2.7), er strategier for dette utformet.

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.3.1 Samiske interesser:

Innsats- område 1	1) <i>Ved å utvikle samisk språk, næring og kultur blant annet gjennom samiske sentre.</i>
-------------------------	--

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommuner, Sametinget og samiske sentre.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.3.2 Kvenene – en nasjonal minoritet

Innsatsområde:

1. Fylkeskommunen må være politisk pådriver for å få etablert statlige virkemidler som gjør det mulig å realisere kvenske kultursatsinger i et regionalt samarbeid. Fylkeskommunen vil bidra til å realisere Kvenkultursenteret i Nordreisa.

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.3.2 Kvenene – en nasjonal minoritet:

Innsats- område 1	1) <i>Ved å videreutvikle det nære kulturelle, historiske og næringsmessige samarbeidet på Nordkalotten.</i>
-------------------------	--

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommuner, Norske Kveners forbund og Tornedalsrådet.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.4 Grunnleggende forutsetninger for offentlig sektor

Fylkesplanmål:

- Opprettholde og utvikle samfunnsservice og gode levevilkår til innbyggerne i alle deler av fylket.

4.4.1 Kommuner/fylkeskommunen

Innsatsområde:

1. Det må iverksettes utviklingsarbeid omkring nye samarbeidsformer og stimuleres til ytterligere utvikling av interkommunale/regionale samarbeid om tjenesteproduksjon, herunder også samarbeid om kompetanseressurser på ulike områder.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune og regionråd/kommuner.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.4.2 Statlige arbeidsplasser

Innsatsområde:

1. Kommuner, regionråd og fylkeskommunen må samarbeide om valg av strategier med siktemål å få utlokalisert statlige arbeidsplasser til Troms fylke. Samarbeidet må tuftes på en objektiv gjennomgang av ulike lokaliteters fortrinn fulgt opp lojalt med bakgrunn i et felles landsdelsperspektiv.

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune og regionråd/kommuner, NHO/næringsliv.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

4.4.3 Forsvarets betydning for regional utvikling i Troms**Innsatsområder:**

1. Det må arbeides for positive regionale effekter av Forsvarets tilstedeværelse.
2. Det sivilmilitære samarbeidet i Troms må sees i et regionalt perspektiv
3. Troms skal fortsatt legge til rette for utnytting av de unike samøvingmuligheter som finnes i fylket.
4. Utnytte forsvarrets kompetanse i sivil – militært samarbeid for å fremme næringsutvikling.

Regionalt Samarbeidsforums felles strategier; 4.4.3 Forsvarets betydning for regional utvikling i Troms:

Innsats-område 1	<i>1) Det skal utarbeides en fylkesdelplan for Forsvaret i Troms 2) Ved å arbeide aktivt for å utvikle og beholde Forsvaret i Troms. 3) Ved å synliggjøre og markedsføre våre fortrinn som lokaliseringssted for Forsvaret.</i>
4	<i>1) Ved å utnytte markedsmuligheter internasjonalt i relasjon med Forsvaret. 2) Ved å tilrettelegge for spesielle kompetanse- og utviklingsmiljø basert på sivil-militært samarbeid.</i>

Aktuelle aktører for initiativ og realisering av innsatsområder og strategier:

Troms Fylkeskommune, regionråd/kommuner, Forsvaret, Innovasjon Norge Troms og NHO/næringsliv.

Ressursinnsats: Kompetanse/egeninnsats, økonomi, nettverk og politisk påvirkning.

OVERSIKT OVER FYLKESPLANENS "BIDRAG FRA NASJONALT NIVÅ"

"BIDRAG FRA NASJONALT NIVÅ" - KOMPETANSE (fylkesplanen s. 13, 14, 16 og 17):

Tema 1:

Kompetansevisjon, FOU-innsats i Troms, høyere utdanning, forutsetninger for regionalt forankret kompetanseutvikling.

1. For realisering av potensialet blant annet tilknyttet nye oppdrettsarter og marin bioteknologi er det nødvendig at staten i en utviklings- og oppstartsfase går tungt inn i finansieringen av disse og andre aktiviteter hvor en i Nord-Norge har særlige, naturgitte forutsetninger for å lykkes.
2. Forskningsinnsatsen må styrkes slik at Norge innen 2010 kommer på linje med gjennomsnittet av OECD-landene målt som andel av BNP. FoU-innsatsen i landsdelen må opp på nasjonalt nivå.
3. Staten må overholde sine forpliktelser med hensyn til grunnbevilgninger og infrastruktur til institusjonene.
4. Regionalt nivå må få større råderett over virkemiddelinnsetningen. Forskningsmidlene må regionaliseres, og Norges Forskningsråd må få en organisering som gir rom for regional innflytelse.
5. Det er viktig å satse på grunnforskningen ved UiT som grunnlag for utprøving, kritisk granskning og innovasjon.
6. Bidra økonomisk til rekrutteringsarbeid, styrking og videreutvikling av realfaglig utdanning basert på landsdelens eksisterende og fremtidige behov for slik kompetanse.
7. Det må legges til rette for samarbeidsstrukturer som vektlegger koblingen FoU-næringsutvikling.
8. Det må gjennom fylkeskommunen tas initiativ sammen med UiT og NHO for etablering av et nasjonalt Grundersenter ved UiT og Forskningsparken som setter fokus på innovasjon og forskning. Senteret skal inspirere og motivere til næringsaktivitet og kommersialisering av forskningsresultater.

Tema 2:

Videregående opplæring – utfordringer mht arbeidsmarkedsutvikling

1. Styrke og synliggjøre statlige institusjoner som arbeider innen teknologiske virksomhetsfelter som jordobservasjon, telemedisin og rom- og atmosfæreforskning, som bidrag til å styrke interessen for og dermed søknaden til realfaglige studieretninger.
2. Etablere virkemidler for gjennomføring av regionale tiltak for å styrke rekrutteringen til realfagene.
3. Offensiv utbygging av studietilbud innen realfag i forkant av allerede erklærte bedriftsbehov – for å skape kompetansefortrinn ved bedrifters valg av nye etableringssted.
4. Bygging av fiskefartøy til fiskeri- og maritim opplæring.
5. Satse på prosjekt for utvikling av nordnorske læremidler.
6. Regjeringens rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell er viktig for innsatsen tilknyttet rekruttering av flere hjelpepleiere og for tiltak for videreutdanning av hjelpepleiere og omsorgsarbeidere.

BIDRAG FRA NASJONALT NIVÅ - NÆRINGSUTVIKLING (fylkesplanen s 19, 21 - 22, 24 - 25, 27 - 30).

Tema 1: Rammebetingelser og generelle virkemidler næringsliv

- 1) Ved en stram pengepolitikk må det kunne åpnes for større overføringer til regioner som har en avvikende konjunkturutvikling i forhold til den nasjonale utviklingen.
- 2) Samtidig som det regionale nivået får politisk myndighet og handlefrihet i internasjonale sammenhenger, må det bli tilgang på økonomiske virkemidler og en tydelig delegering av denne myndighet.
- 3) Generelle rammebetingelser og regionalpolitiske virkemidler til næringsutvikling må styrkes og innrettes slik at regionens fortrinn kan utnyttes. Dette innebærer også rammebetingelser som sikrer god markedsadgang for fylkets næringsliv gjennom nedbygging av avstandsulempene.
- 4) Troms fylkeskommune må gis økonomiske rammer som gjør den i stand til å arbeide proaktivt for bedre rammevilkår for næringsutvikling i samarbeid med kommunene, forsknings- og utdanningsinstitusjonene og næringslivet.
- 5) Næringsrettede programmer og programaktiviteter (til NFR, IN og SIVA) knyttet til FoU og næringsutvikling må regionaliseres.
- 6) Virkemidlene må også omfatte støtte til fysisk investering.
- 7) Videre offensiv satsing på tiltakssonen, samt like satser og virkemidler i hele tiltakssonen.

Tema 2: Landbruk

1. Også nasjonalt må det legges til rette for en arealpolitikk som sikrer landbruket livskraftige og drivverdige enheter i fremtiden.
2. Det må arbeides for en helhetlig og langsiktig landbrukspolitikk som hovedsaklig tar utgangspunkt i lokale ressurser.
3. Landbruket må fortsatt spille en viktig rolle for bosettingen i distriktene.
4. Statstilskottet til skogkultur må gjeninnføres.

Tema 3: Fiskeri- og havbruk

- 1) Det må etableres en omforent nasjonal strategi basert på regionale fortrinn for videre utvikling av fiskeri- og havbruksnæringen, og det må følge virkemidler med strategien(e).
- 2) Regelverket må tilpasses nye behov som følge av fokus på kvalitetssikring og sporbarhet.
- 3) Fiskeri- og havbruksnæringen er en kompleks næring, og derfor bør virkningene av nye regelverk og virkemidler konsekvensutredes. Eksempelvis må nye spesifikasjoner som påvirker salg av settefisk av laks og ørret ta hensyn til at det er mangel på settefisk i fylket. Ved planlegging innenfor havbruksnæringen må sårbarhets- og beredskapsvurderinger gjennomføres på regionalt nivå.
- 4) Det må bli økt regional innflytelse over forvaltningsoppgavene tilknyttet fiskeri- og havbruksnæringen. Dette inkluderer vurdering og gjennomføring av bestandsmessig lokale forvaltningsmodeller.
- 5) Forvaltninga av fiskeriene må gi et mest mulig stabilt langtidsutbytte. Utnyttede arter og bestander i Barentshavet må kartlegges, og det må innføres en sterkere beskatning av sel.
- 6) Det må utføres omfattende kartlegging av kyst- og fjordsystemene i forhold til oppvekstområder, gytefelt m.m. for ulike fiskeslag.
- 7) Strukturering av fiskeflåten må ta distriktsmessige og fiskeripolitiske hensyn. Det må være mulighet for tilfredsstillende lønnsomhet innenfor alle størrelsesgrupper. Rettigheter må tilbakeføres landsdelen. Reguleringsystemet må utformes slik at det ikke tilrettelegger for konsentrasjon av fiskerettigheter på få hender.
- 8) Det må arbeides for rekrutteringsmuligheter for ungdom til fiskeryrket.

- 9) Det må utvikles reguleringsmodeller som gjør det attraktivt å levere fisk av høy kvalitet.
- 10) Regelverket må tilpasses fiskeindustriens behov for jevnere tilgang på råstoff.
- 11) Leveringsplikten for trålerflåten må opprettholdes.

Tema 4: Kombinasjonsnæringer

- 1) Det må tilrettelegges for kombinasjonsnæringer i distriktet, både gjennom rammebetingelser og virkemidler. Kombinasjonsnæringer må bli et satsingsområde i regjeringas småsamfunnsatsing.

Tema 5: Petroleum

- 1) Letevirksomheten må være på et forutsigbart og jevnt nivå.
- 2) Den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet bør ikke føre til letestans, men danne et godt grunnlag for nye tildelinger og større aktivitet i nord.
- 3) Det må arbeides for at utnyttelse av petroleumsressursene med tilhørende virksomheter gir ringvirkninger regionalt.

Tema 6: Øvrig industri

- 1) Det må settes fokus på industriens rammebetingelser for å øke verdiskapingen og konkurranseevnen
- 2) Lovverket omkring geologiske ressurser bør ivareta de regionale interessene og gi mulighet for en bærekraftig utvikling av sysselsettingen i sektoren. Spesielt må det tas hensyn til at utnyttelse av geologiske ressurser skjer i harmoni med tradisjonell virksomhet i samiske områder.

Tema 7: Tjenesteytende næringer

- 1) Det må skapes en klar nasjonal visjon om satsing på bioteknologi som følges opp av relevante parter.
- 2) Det må følge virkemidler med den prioriterte satsingen på bioteknologi.

Tema 8: Reiseliv

- 1) Opprette et nasjonalt målesystem for reiselivets ringvirkninger, med årlig oppdatering.

BIDRAG FRA NASJONALT NIVÅ - LOGISTIKK OG INFRASTRUKTUR (fylkesplanen s. 31 - 37, 39 - 40, 43 - 47)

Tema 1: Transportinfrastruktur; Nordlige transportkorridorer, overordna transportsystem.

Bidrag fra nasjonalt nivå:

1. Troms må være med å sette dagsorden i det internasjonale arbeidet med nordlige transportkorridorer.
2. Det må legges til rette for følgende funksjoner for å sikre Troms god tilknytning til internasjonale korridorer:
 - Det må utvikles en intermodal knutepunktshavn/containerhavn i Tromsø. Narvik må videreutvikles som knutepunkt for landbaserte transporter basert på bil og bane. Forbindelsene mellom dem må fokuseres. Nødvendige terminaler må etableres.
 - Behovet for miljøvennlig og variert godstransporttilbud gjør det nødvendig å prosjektere en jernbaneforbindelse mellom Tromsø og Ofotbanen.
 - Harstad/Narvik lufthavn må utvikles som knutepunkt for lufttransport for gods.-
 - Regularitets- og fremkommelighetstiltak på E-6 prioriteres, og det må arbeides for at E-8 får TEN-status og at E-10 defineres som egen stamvegrute i forhold til prioritering av investeringer.

Tema 1: Transportinfrastruktur; Regionale transportsystem

Innsatsområder/bidrag fra sentralt nivå:

1. Det må etableres effektive feedersystem inn mot knutepunktene Tromsø og Narvik. For sjøtransport vil dette i hovedsak bety tiltak i de største trafikkhavnene og de største fiskerihavnene, på vegsiden må det legges til rette for effektive vegtransporter inn mot knutepunktene. Dette vil blant annet innebære at det etableres fast dekke og økt aksellast på en betydelig større andel av fylkesvegnettet, samt rassikring av de viktigste vegstrekningene. Alternativ til fysiske rassikringstiltak må vurderes der det er hensiktsmessig ut fra kostnadene.
2. Det må defineres et hovedvegnett for havbruks- og fiskerinæringens behov for uttransport av ferskfisk, der det gis høy prioritet til regularitet og fremkommelighet.

Tema 1: Transportinfrastruktur; Persontransport

Bidrag fra sentralt nivå.:

1. Det må legges til rette for lavere flypriser og et styrket rutetilbud. Flytilbudet til Nord-Troms og Bardufoss må forbedres. Terminalforholdene ved Bardufoss lufthavn må utbedres snarest.
2. Tverrflyforbindelser på Nordkalotten må sikres.

Tema 1: Transportinfrastruktur; Regionalisering av transportplanleggingen.

Bidrag fra nasjonalt nivå:

1. De nasjonale rammer til investering i transportnettverket må være av en slik størrelsesorden at nødvendige prosjekter kan gjennomføres, også i distriktene.
2. Den regionale innflytelsen over investeringsmidlene må styrkes for å utvikle og utnytte regionale fortrinn.

Tema 2: Kystovervåking

Bidrag fra nasjonalt nivå:

1. Systemer for miljøovervåking, beredskap og sikkerhet må utvikles for å møte utfordringene. Aktørene som har et ansvar for miljø og beredskap langs kysten må samordnes.
2. "Barentshavet på skjerm" må etableres.
3. Farleder må rustes opp, risikobetonte transportere må varsles, og overvåkinga av skipstrafikken må bli bedre. Kystvakten må oppgraderes.
4. Gjennom internasjonale fora for miljø og sikkerhet må myndighetene sørge for at skip som trafikkerer norskekysten oppfyller nødvendige krav til standard når det gjelder miljø og sikkerhet.
5. Utarbeide strategier for norsk havdomene.
6. Styrke sivil – militært samarbeid for optimal utnyttelse av nasjonale ressurser for overvåking av norsk havteritorie/havdomene, herunder utnytte kompetanse og kapasitet ved det maritime luftovervåkingssenteret ved Lstn Sørreisa.
7. Som en del av kystovervåkingen må også værovervåkingen styrkes ved forsert utbygging av en landsdekkende værradarkjede.

Tema 3: Breddband

Bidrag fra nasjonalt nivå:

1. Staten må ta et ansvar for at det bygges ut breddband over hele landet. En fornuftig distriktpolitikk forutsetter samme tilgang til nettet overalt. Troms fylkeskommune vil derfor invitere staten til å utvide sitt engasjement som samarbeidspartner i "Breddbandsfylket Troms".

BIDRAG FRA NASJONALT NIVÅ - ROBUSTE REGIONER (fylkesplanen s.10, 36 - 37, 40, 43 - 47)

Tema 1: Senterstrategien:

1. Lokaliseringsvedtak må fattes i tråd med senterstrategien, jf. for øvrig kap. 8 i fylkesplanen
2. Den statlige storbypolitikken må ha som strategi å legge nye relevante nasjonale oppgaver knyttet til nordområdene til Tromsø.

Tema 2: Bærekraftig utvikling:

1. Gi kommunene bedre rammebetingelser for å ta ansvar for biologisk mangfold. Styrke forskning, undervisning og kartlegging av biologisk mangfold slik at kommunene kan bedre sin forvaltning av det biologiske mangfoldet.
2. Sterkere satsing på miljørettet FoU knyttet til havbruk og strengere miljøkrav for næringer i kystsonen.
3. Større regional innflytelse på nasjonale forvaltningsplaner for hav og kystsonen.
4. En regionalt basert og effektiv forvaltning av rovdyrene
5. Bedre økonomiske rammebetingelser for å utnytte det regionale energipotensialet innen nye fornybare energikilder for samfunns- og næringsutvikling.
6. Regionalisere virkemidler innen klima-og energifeltet.
7. Etablere sluttbehandlingsanlegg for spesialavfall i Nord-Norge

Tema 3: Kultur:

1. Fylkeskommunen må gis større økonomisk og politisk handlingsrom ved at statlige tilskuddsordninger innen kulturfeltet i større grad underlegges regionale prioriteringer.
2. Det forutsettes en fortsatt utbygging av de profesjonelle kulturinstitusjonene.
3. Staten må øke sin innsats med hensyn til samisk kultur og utbygging av samiske sentra.

Tema 4: Grunnleggende forutsetninger for offentlig sektor

Bidrag fra nasjonalt nivå rettet mot kommuner og fylkeskommuner:

1. Inntektssystemet må legges om slik at nedgang i folketallet ikke får like sterke utslag i form av reduserte overføringer som i dag. Kommuner som må planlegge med avtakende folketall som ramme møter sterke utfordringer knyttet til tjenesteproduksjonen, samtidig som inntektsgrunnlaget svekkes. Også kommuner med befolkningsvekst får endringer i utgiftsbehov som må kompenseres.
2. Nord-Norge tilskuddet må i hvert statsbudsjett justeres i takt med prisutviklingen.
3. Det må arbeides for en utvikling som ikke medfører at statlige reformer, handlingsplaner, øremerking mv legger for sterke føringer på fylkeskommunale og kommunale prioriteringer slik at den lokaldemokratiske handlefriheten blir illusorisk. Videre må overføringene økes tilsvarende når kommunesektoren pålegges nye oppgaver.
4. Kommunesektoren må gis økt handlingsrom ved at statlig detaljstyring gjennom regelverk og rapporteringskrav blir reelt redusert.

Statlige arbeidsplasser:

5. Fortsette arbeidet med utlokalisering av statlige arbeidsplasser.
6. Lokalteter i Troms vil ha gode forutsetninger for å kunne ivareta oppgaver som krever ulike typer kompetanse. Ved kommende statlige utlokaliseringer forventes det at det også vil skje etableringer i Troms fylke. Ved kommende statlige utlokaliseringer forventes det at arbeidsplasser også legges til de kommunene i Troms som har tapt mange offentlige/statlige arbeidsplasser.

7. Ved omstillinger av statlig virksomhet må brukernes tilgjengelighet til tjenestene ivaretas.
8. Ved omlegginger av offentlige og halvoffentlige tilbud må det utarbeides regnskap over total kostnadene, bl.a. for å unngå at økte transportkostnader for befolkning og næringsliv nøytraliserer en eventuell effektiviseringsgevinst for en gitt etat eller et foretak. Sentrale myndigheter må påse at slike regnskap offentliggjøres og legges til grunn når beslutninger om omstruktureringer innen ulike statlige virksomheter fattes.

Spesialisthelsetjenesten:

9. UNN må videreutvikles som fullverdig universitetsklinikk, som kompetansegrunnlag for helsetjenesten i hele landsdelen.
10. Staten må videreføre den velfungerende og desentraliserte spesialisthelsetjenesten i Troms. Psykiatrisk avdeling UNN (Åsgård) og de psykiatriske poliklinikkene i fylket må styrkes. Ambulansetjenesten og øvrig akuttmedisinsk tjeneste, som er spesialisthelsetjenestens forlengede arm inn i lokalsamfunnet, må opprettholdes og videreutvikles.
11. Etablering av Distriktsmedisinsk senter i Lenvik og Nordreisa.
12. Driften ved føde- og sykestuene i Lenvik og Nordreisa samt ved fødeavdelingen og akuttmottaket i Harstad må sikres.
13. Viken senter for psykiatri og sjelesorg er en Modum Bad modell i nord, som vil styrke en nasjonal kapasitet innen området psykiatri.
14. Troms militære sykehus skal fortsatt utgjøre en viktig del av spesialisthelsetjenesten, denne tjenesten bør utvikles og styrkes.
15. Ta lokale sykestuer i bruk som en del av spesialisthelsetjenestens beredskap.
16. Nasjonalt Senter for Telemedisin må gis vekstmuligheter slik at man ved hjelp av telemedisinske tjenester kan gi bedre tilgjengelighet til helsetjenester i distriktene på en kostnadseffektiv måte.
17. Plan- og beslutningsprosesser i Helse Nord må foregå i offentlighet.

Forsvarets betydning for regional utvikling i Troms:

18. Forsvaret må fullt ut og kontinuerlig være tilstede med sine avdelinger, slik at Troms ikke bare blir et fjernøvelsesområde.
19. De positive ringvirkningene av forsvarets tilstedeværelse i Troms må forsterkes, samtidig som det satses på nødvendige omstillinger i regioner som blir særlig berørt av personellreduksjoner.
20. Forsvarets kompetanse i Troms må i omstillingsarbeidet komme regionen til gode slik at effekten av nedskjæringer i forsvaret reduserer omfanget i bortfall av lokal kompetanse.
21. Gjennom sivil – militært samarbeid innenfor alle forsvarsgrener videreutvikle forsvarets kompetanse innenfor polare/arktiske forhold for å styrke det norske forsvarets fortrinn.

Lokalsamfunnsutvikling:

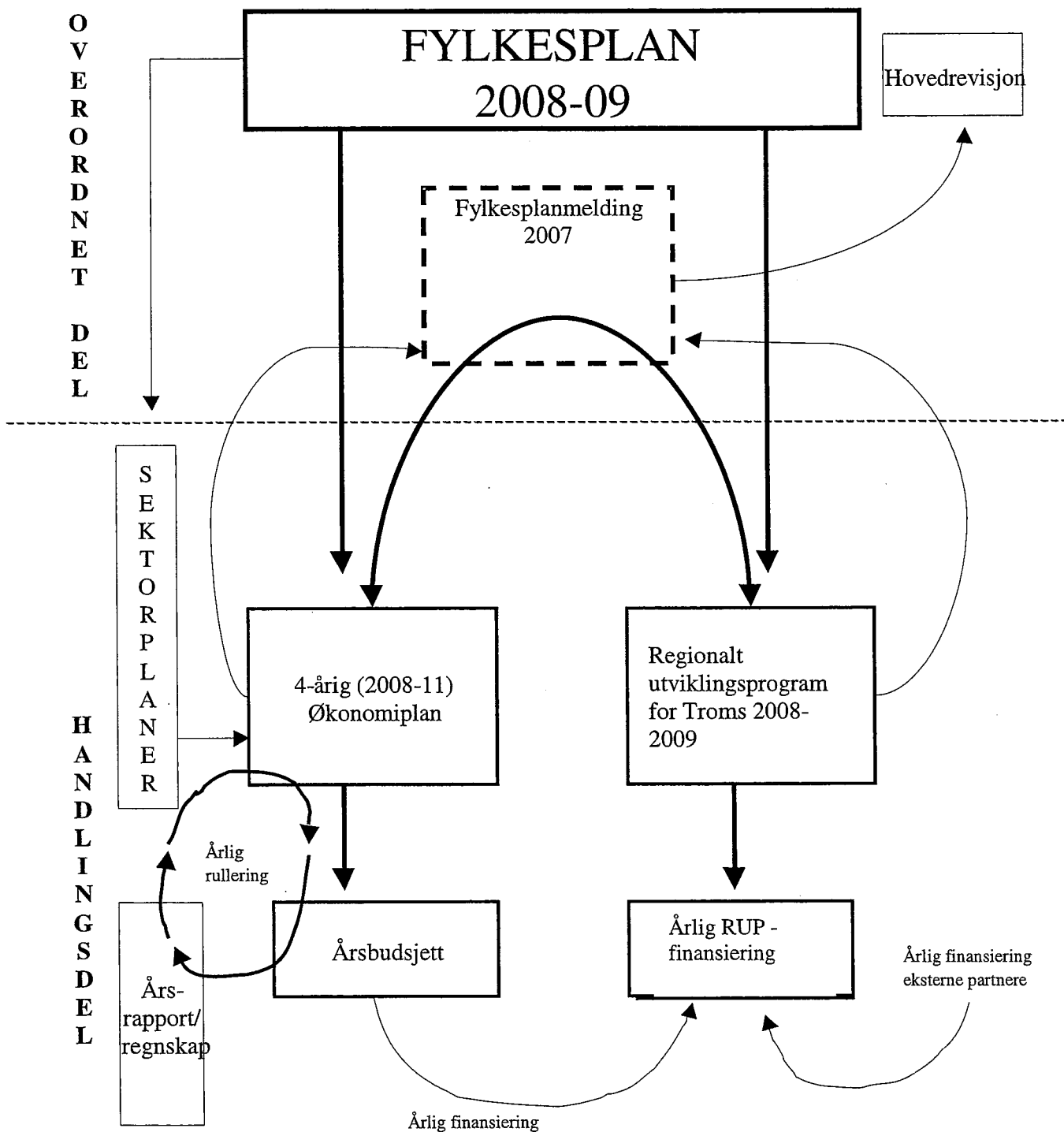
22. Ulike departement må arbeide i samme retning for å få til en positiv utvikling i småsamfunn/lokalsamfunn.

VEDLEGG|:

1. Illustrasjon av fylkesplanen og tilhørende planer

TROMS FYLKESKOMMUNE

2. Økonomi

Tabellen nedenfor gir en oversikt over ulike virkemidler og operatører. Tabellen er basert på gjeldende programkategorier, benevnelser og grupperinger for 2007. De øvrige satsområder må søkes finansiert hos relevante finansører nasjonalt eller det regionale partnerskapet. De skjønsmessige tildelte midlene fra KRD skal benyttes i henhold til formål.

Type midler og bruk	Fordeling 2007 (kr)
551.60 midler - Skjønsmessig tildeling	24 920 000
KRDs Skjønsmessig tildeling Interreg IIIa	5 330 000
KRDs Skjønsmessig tildeling Omstilling	8 500 000
KRDs Skjønsmessig tildeling Kommunale næringsfond	11 090 000
551.60 midler - objektiv fordeling	120 830 000
Bedriftsrettede, operatør Innovasjon Norge	60 830 000
Regionale programssatsninger og tematiske satsinger; Nord Troms, BKT, Midt Troms, Sør Troms, eksportsatsing, marin satsing, petro, reiseliv	20 000 000
Tilretteleggende Kompetanse *	7 350 000
Tilretteleggende Næringsutvikling*	7 600 000
Tilretteleggende Logistikk, infrastruktur*	2 260 000
Tilretteleggende Robuste regioner *	7 100 000
Styrking kommunale næringsfond (2006: 3 mill + 2007: 3 mill)	6 000 000
Fylkesrådsføring: Ulike nordområdeprosjekter	
- Petroprosjekt	500 000
- Forsvarsprosjekt	500 000
- ThinkTank	400 000
- Riddu senter for nordlige folk	1 500 000
- Arctic Frontiers	750 000
- Knutepunkt Murmansk/ Kirkenes/ Tromsø	740 000
	4 390 000
Robuste regioner: Miljø og reiseliv	500 000
Fylkestingsføringer - infrastruktur (Tromsø Havn, Viken senter)	2 000 000
- Landsdelsutvalget	3 000 000
Fylkeskommunale virkemidler	30 025 531
Fylkeskommunalt næringsfond	9 774 032
Samarbeidsavtaler	6 210 848
Transportstøtte	7 568 927
Bredbåndsmidler	6 000 000
Butikkstøtte	471 724
Fylkeskommunens økonomiplan/drift	
551.61 - Næringsrettede midler til regional utvikling (551.61)	171 700 000
Omstilling forsvarkommuner (1795.60)	1 000 000

* innbyrdes avhengig av gjennomføring

3. Strategiske føringer, mål og resultatstyringssystem, rapportering til fylkestinget og rullering:

Strategiske føringer for Innovasjon Norge

Innovasjon Norge skal være myndighetenes sentrale virkemiddel innen nærings- og distriktspolitikken. På oppdrag fra fylkeskommunen forvalter Innovasjon Norge de regionale distriktspolitiske virkemidlene. Programmet legger føringer på bruken av disse virkemidlene. Gjennom handlingsprogrammet legges det også føringer på bruk av de øvrige virkemidlene som Innovasjon Norges regionkontor forvalter. Dette er viktig for å sikre at alle offentlige satsinger trekker i samme retning.

Mål- og resultatstyringssystem for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler

For å gi regionene frihet til å møte egne utfordringer med regionale løsninger, styrke fylkeskommunen som regional utviklingsaktør og som ledd i moderniseringen av offentlig sektor ble betydelige deler av midlene i regional- og distriktspolitikken desentralisert til fylkeskommunene fra 2003 ("Ansvarsreformen"). Midlene bevilges til fylkeskommunene over budsjettposten "Tilskudd til fylkeskommunene for regional utvikling - programkategori 13.50 kap. 551 post 60" og omfatter virkemidler til bedriftsrettede og tiltretteleggende tiltak for næringsutvikling.

Alle som stiller virkemidler og ressurser til rådighet, har ansvar for å synliggjøre resultatene av innsatsen, i forhold til samlet oppfølging av fylkesplanen (MDs rundskriv T3/98). Det skal utvikles rutiner for rapportering fra operative aktører som forvalter de regionale- og distriktspolitiske virkemidlene på vegne av fylkeskommunen. Fylkeskommunen skal i årsrapporten til Kommunal- og regionaldepartementet synliggjøre hvordan oppnådde resultater står i forhold til fastlagte resultatkrav.

Rapporteringsbehov overfor fylkestinget

Rapportere status av utviklingsprogrammet ved mellomrevisjon av fylkesplan.
Rapportere samlet aktivitet og resultater i forhold til fylkesplanens mål og visjon mot slutten av planperioden, i forkant av ny planperiode.

Rullering av Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009

Handlingsplan for regional utvikling inngår i handlingsdelen til fylkesplanen og revideres derfor samtidig med fylkesplanen. I og med at fylkesplanen er prolongert med to år, er det ikke langt opp til revisjon av handlingsplanen i perioden.

4. Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 som samarbeidsverktøy og forholdet til Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST).

Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009

Fylkesrådet har ansvar for utarbeiding av Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009 og har lagt opp til en regional samarbeidsprosess i arbeidet.

På bakgrunn av vedtatt prolongert fylkesplans hovedtema og innsatsområder er det i samarbeid med kommuner, regionale statsetater, organisasjoner og andre viktige aktører utarbeidet Regionalt utviklingsprogram for Troms 2008-2009. Programmet er på strategisk nivå og inneholder mål, strategier og samarbeidspartnere for programsatsinger.

Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST)

Regionalt samarbeidsforum (RST) er den viktigste partnerskapsarenaen knyttet til utarbeidelse av regionalt handlingsprogram, både flerårig og ett-årig.

Forumet består av tre fylkestingspolitikere, lederne av regionrådene i Troms, Sametinget, LO, NHO, Innovasjon Norge, NAV, Statens Vegvesen, Fylkesmannen i Troms, en representant for landbruksorganisasjonene, en representant for fiskeflåteorganisasjonene, rektorene ved høyskolene og universitetet i Troms. Forumet ledes av en av fylkespolitikerne og plan- og næringssetaten er sekretariat.

Plan- og næringsutvalget vedtok i 2003 mandat for Regionalt Samarbeidsforum Troms (RST) som innebærer at på bakgrunn av fylkesplanens mål og innsatsområder skal forumet gi innspill til konkretisering av strategier, hva det er ønskelig å samarbeide om, ressurser og initiativ. Forslaget legges fram for fylkestinget til behandling.

